

Aizsardzības ministrija

2014. gada publiskais pārskats

S A T U R S

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads	4
1. nodaļa. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums	6
1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss	6
1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi	6
1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas	7
1.4. 2014. gada galvenie uzdevumi	8
1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes	9
2. nodaļa. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	11
2.1. Aizsardzības ministrijas budžeta finansējums un tā izlietojums	11
2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni	18
Aizsardzības politika	18
Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana	22
NATO kolektīvās aizsardzības principu stiprināšana	23
Ieguldījums starptautiskajā drošībā	25
2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana	30
2.4. Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē	32
2.5. Nodrošinājuma politika	38
2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana	42
2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apguve	43
2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu	44
2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	45
Audits	45
Strukturālās reformas un reorganizācijas	46
2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti	47
Latvijas Kara muzejs	47
Rekrutēšanas un jaunsardzes centrs	49
Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra	52
Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs	54
Militārās izlūkošanas un drošības dienests	56
Nacionālie bruņotie spēki	57
3. nodaļa. Aizsardzības ministrijas personāls	62
4. nodaļa. Komunikācija ar sabiedrību	64
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	64
4.2. Sabiedrības viedokļa izziņāšanas pasākumi	66
4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	67
5. nodaļa. Aizsardzības ministrijas plāns 2015. gadam	69
5.1. 2014. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti	69
5.2. 2015. gada galvenie uzdevumi un pasākumi	70
5.3. Aizsardzības ministrijas 2015. gada budžets	71
Aizsardzības ministrijas publiskajā pārskatā izmantotie saīsinājumi	74

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads

Cienījamie Aizsardzības ministrijas 2014. gada publiskā pārskata lasītāji!

Aizvadītajā gadā Aizsardzības ministrija pastiprināti sekoja līdzī notikumu attīstībai Ukrainā. Krievijas agresija, Ukrainas krīze un starptautiskās drošības izmaiņas Eiropā likušas arvien lielāku uzmanību veltīt valsts pašaizsardzības spēju attīstībai un kaujas gatavības stiprināšanai. Ņemot vērā aizsardzības finansējuma nozīmi pārdomātas un ilgtspējīgas aizsardzības nozares attīstības nodrošināšanā, tika aktīvi strādāts pie valsts aizsardzības finansējuma pakāpeniskas palielināšanas, lai sasniegtu 2% no iekšzemes kopprodukta līdz 2020. gadam. Valsts aizsardzības budžetu 2015. gadam veidos 253,8 milj. EUR, kas, pēc 2014. gada prognozēm, ir 1% no IKP un par 12% vairāk nekā 2014. gadā. Piešķirtais papildu finansējums galvenokārt tiks novirzīts

nozīmīgāko spēju attīstības projektu uzsākšanai saskaņā ar Nacionālo bruņoto spēku attīstības plānu 2012.–2024. gadam, Jaunsardzes kustības attīstībai, kā arī personāla (profesionālā dienesta karavīru un zemessargu) motivācijas un atalgojuma sistēmas uzlabošanai.

Svarīgs notikums 2014. gadā bija *NATO* samits Velsā 4. un 5. septembrī. *NATO* samita mērķis bija attīstīt kolektīvās aizsardzības spējas un stiprināt transatlantisko saiti. Latvijai samits bijis nozīmīgs ar vairākiem lēmumiem, proti, tika apstiprināts *NATO* reaģēšanas plāns, parakstīts protokols par dalību Apvienotajos reaģēšanas spēkos, parakstīts līgums ar Lielbritāniju par bruņumašīnu iegādi, kā arī norisinājās vairākas divpusējās tikšanās ar sabiedrotajiem.

Līgums starp Latviju un Lielbritāniju paredz 123 mazlietotu un atjaunotu bruņumašīnu iegādi. Pirmās bruņumašīnas plānots piegādāt 2016. gadā. Saskaņā ar Nacionālo bruņoto spēku attīstības plānu šī ir daļa no apjomīgā Sauszemes spēku kājnieku brigādes mehanizācijas projekta, kas noslēgsies 2020. gadā.

Aizvadītajā gadā tika aktīvi strādāts arī pie bruņojuma un tehnikas iegādes Zemessardzes vajadzībām. Tika pieņemts lēmums no Norvēģijas valdības iegādāties 800 prettanku ieročus «*Carl Gustav*», 50 kravas automašīnas «*Scania*» un 50 viegli bruņotas apvidus automašīnas «*Mercedes Benz*», tā uzlabojot zemessargu kaujas spējas, mobilitāti un kaujas gatavību.

Kaujas spējas pērn uzlaboja ne tikai zemes-sargi, bet arī Nacionālo bruņoto spēku karavīri, piedaloties dažādās militārajās mācībās, svarīgākās no tām – «*Saber Strike 2014*», «*Operation Summer Shield*», kā arī «*Namejs 2014*». Daļība militārajās mācībās, kas tiek rīkotas reālai videi pietuvinātos apstākļos, sekmē Nacionālo bruņoto spēku profesionalitāti, kā arī gatavību aizstāvēt Latviju un veikt dienesta pienākumus starptautiskajās operācijās.

2014. gadā Nacionālie bruņotie spēki piedalījās četrās starptautiskajās operācijās kopumā ar 222 karavīriem. Tika turpināta daļība *NATO* starptautiskajā miera uzturēšanas operācijā Afganistānā (*ISAF*), Eiropas Savienības (ES) apmācības misijā Mali un ES pretpirātisma operācijā «*Atalanta*» pie Somālijas krastiem, kā arī uzsākta daļība jaunā ES operācijā Centrālāfrikas Republikā. ES operācija Centrālāfrikas Republikā tika noslēgta 2014. gada novembrī, bet *NATO* starptautisko miera uzturēšanas operāciju Afganistānā 2015. gada 1. janvārī nomainīja *NATO* apmācības misija «*Resolute Support*» (*RS*).

2015. gada 1. pusgadā Latvijas kontingents uzsāka daļību arī ES Kaujas grupā, sniedzot ieguldījumu starptautiskās drošības stiprināšanā un ES krīžu pārvarēšanā.

Jaunais – 2015. gads – Aizsardzības ministrijai ir nozīmīgs gan ar Latvijas prezidentūru ES Padomē, kuras laikā notika dažāda mēroga

semināri un konferences, gan arī ar jaunas Valsts aizsardzības koncepcijas izstrādi un iesniegšanu Saeimā. Jaunā Valsts aizsardzības koncepcija būs pirmais stratēģiskā līmeņa dokuments pēc drošības situācijas izmaiņām Eiropā. Koncepciju plānots izstrādāt, iesaistot gan pētniecības institūtus, gan aizsardzības un drošības jomas profesionāļus, kā arī citus interesentus, organizējot publiskās diskusijas un seminārus par valsts aizsardzībai būtiskiem jautājumiem, šādi integrējot sabiedrības viedokli valsts politikas plānošanas dokumentos.

Tāpat plānots, ka tiks uzsākts darbs pie Nacionālo bruņoto spēku attīstības plāna 2016.–2028. gadam. Plāns balstīsies uz Valsts aizsardzības koncepcijā noteiktajām vadlīnijām un noteiks operacionālajā analizē identificēto nepieciešamo spēju ieviešanu.

Tā kā aizvadītais gads pagājis, sekojot līdzi notikumu attīstībai Ukrainā un stiprinot Latvijas pašaizsardzības spējas, esmu pārliecināts, ka aizsardzības nozares darbinieku un mūsu karavīru ieguldītais darbs 2014. gadā un plāni 2015. gadam ļaus Latvijas iedzīvotājiem arī turpmāk savā valstī justies drošiem un aizsargātiem!

Ar cieņu

valsts sekretārs

Jānis Sārts

1. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss

Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. AM ir augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

AM darbu vada aizsardzības ministrs, savukārt administratīvo darbu vada un ministrijas funkciju izpildi nodrošina valsts sekretārs. Saikni starp ministru un Saeimu nodrošina parlamentārais sekretārs.

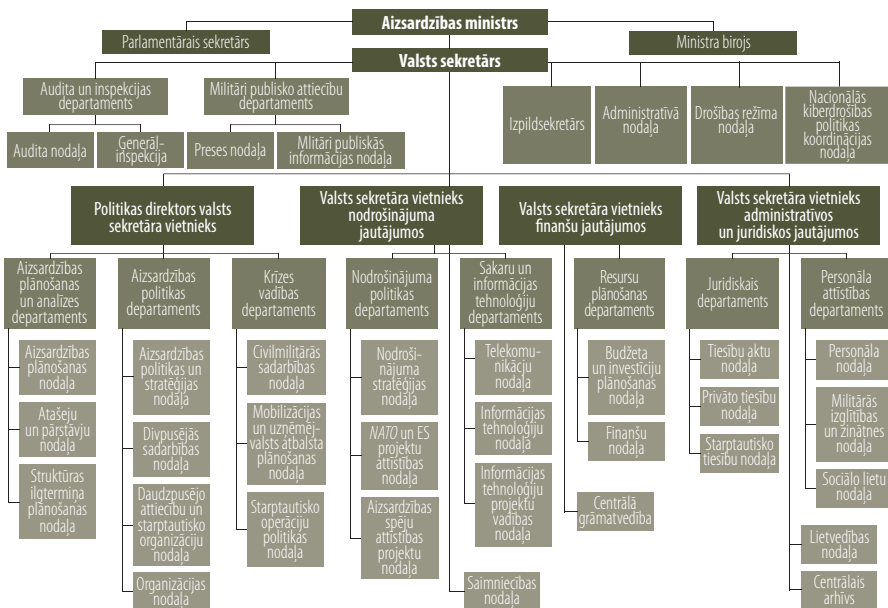
AM administratīvo vadību aizvadītājā gadā nodrošināja četri valsts sekretāra vietnieki (politikas jautājumos; administratīvajos un juridiskajos jautājumos; nodrošinājuma jautājumos; finanšu jautājumos), izpildsekretārs militāro spēju attīstības jautājumos, desmit departamentu direktori un septiņi patstāvīgo nodaļu vadītāji.

1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi

AM izstrādā valsts aizsardzības politiku, organizē un koordinē valsts aizsardzības politikas īstenošanu, valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā, militārās izglītības un zinātnes jomā, kā

LR Aizsardzības ministrijas Centrālā aparāta administratīvās struktūras shēma

Apostināts ar 19.12.2013. rīkojumu Nr. 114
Spēkā no 01. 01. 2014.

arī koordinē nacionālo kiberdrošības politiku. AM plāno Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vidēja un ilgtermiņa spēju attīstību – infrastruktūru, personālu, finanses un nodrošinājumu ar materiāltehniskajiem līdzekļiem.

Lai izpildītu šīs funkcijas, ministrija veic šādus uzdevumus:

- nodrošina NBS attīstību un atbilstību Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (*NATO*) noteiktajām militārajām spējām;
- sagatavo militāro draudu analīzi, izstrādā valsts aizsardzības koncepciju un valsts aizsardzības plānu, NBS attīstības plānu, NBS mobilizācijas plānu un uzņemošās valsts atbalsta plānu;
- nodrošina valsts aizsardzībā iesaistītā personāla pārvaldes un militārās izglītības politikas izstrādi;
- piedalās *NATO*, Eiropas Savienības (ES) un citu starptautisko drošības un aizsardzības organizāciju drošības un valsts aizsardzības politikas veidošanā;
- nodrošina divpusējo un daudzpusējo valstu sadarbību atbilstoši valsts aizsardzības politikas prioritātēm;
- nodrošina Latvijas līdzdalību starptautiskajos drošības un aizsardzības pasākumos;
- plāno NBS daļību starptautiskajās operācijās;
- vada NBS mobilizāciju un to ārvalstu bruņoto spēku piesaistīšanu, par kuru atbalsta nepieciešamību nolēmis Ministru kabinets (MK);
- izstrādā valsts aizsardzības tehniskā nodrošinājuma un apgādes pamatnostādnes, nosaka NBS vadlīnijas, kā arī izstrādā konceptuālos dokumentus nodrošinājuma un apgādes jomā;
- veido politiku karavīru sociālo garantiju jautājumos un normatīvajos aktos noteiktajā

kārtībā nodrošina NBS personālsastāvam sociālās garantijas;

- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsniedz ārvalstu bruņotajiem spēkiem atļauju bruņojuma ieviešanai Latvijas Republikā vai izvešanai no tās, uzskaita un kontrolē ieviesto bruņojumu;
- normatīvajos aktos noteiktos gadījumos un kārtībā izsniedz atļaujas (licences) atsevišķu veidu komercdarbībai;
- nodrošina normatīvo aktu projektu izstrādi, kā arī nozares metodisko vadību un pārraudzību ģeodēzijas un kartogrāfijas jomā;
- izstrādā jaunatnes militāri patriotiskās audzināšanas politikas pamatnostādnes;
- koordinē sadarbību ar zinātniskām organizācijām valsts aizsardzības jomā;
- izstrādā pamatnostādnes sabiedrības informēšanai par valsts aizsardzības un starptautiskās drošības politikas jautājumiem;
- koordinē nacionālās kiberdrošības politikas veidošanu un īstenošanu;
- nodrošina Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas (*CERTLV*) darbu.

1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas

AM īstenoto politiku un darbību 2014. gadā būtiski ietekmēja notikumi Ukrainā un starptautiskās drošības situācijas izmaiņas Eiropā, liekot arvien lielāku uzmanību veltīt valsts pašaizsardzības spēju attīstībai un kaujas gatavības stiprināšanai. Ņemot vērā aizsardzības finansējuma nozīmi pārdomātas un ilgtspējīgas aizsardzības nozares attīstības nodrošināšanā,

tika aktīvi strādāts pie valsts aizsardzības finansējuma pakāpeniskas palielināšanas, lai sasniegtu 2% no iekšzemes kopprodukta (IKP) līdz 2020. gadam. Paralēli tika turpināts darbs pie jau esošo projektu īstenošanas un militāro spēju uzturēšanas.

Kā galvenie AM darbības virzieni aizvadītajā gadā izceļami:

- Zemessardzes (ZS) lomas valsts aizsardzībā stiprināšana un paaugstinātas gatavības apakšvienību izveide;
- Sauszemes spēku (SzS) attīstība un NBS mehanizācijas projekta īstenošanas uzsākšana, noslēdzot starpvalstu sadarbības līgumu ar Lielbritāniju;
- Gaisa telpas novērošanas un pretgaisa aizsardzības spēju attīstība;
- Infrastruktūras attīstība un uzņemošās valsts atbalsta stiprināšana, lai veicinātu sabiedroto spēku klātbūtni;
- Baltijas valstu sadarbības turpināšana militāro spēju attīstības jomā;
- Dalība starptautiskajās operācijās un ātrās reaģēšanas spēkos;
- *NATO* izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveide Rīgā;
- NBS karavīru dienesta infrastruktūras uzlabošana un noliktavu sistēmas sakārtošana.

2014. gadā AM budžets bija sadalīts 16 budžeta programmās:

- valsts drošības aizsardzība;
- Kara muzejs;
- Nacionālie bruņotie spēki;
- ģeodēzija un kartogrāfija;
- valsts aizsardzības politikas realizācija;
- militārpersonu pensiju fonds;
- aizsardzības īpašumu pārvaldīšana;

- Jaunsardzes centrs;
- militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs;
- klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana;
- izcilības centra uzturēšana;
- citu ES politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošana;
- pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti;
- Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšana 2015. gadā;
- nozaru vadība un politikas plānošana;
- līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums.

1.4. 2014. gada galvenie uzdevumi

Galvenie aizsardzības nozares uzdevumi 2014. gadā bija:

- Pārskatīt NBS ilgtermiņa attīstības plānā 2012.–2024. gadam definēto prioritāro spēju attīstību atbilstoši drošības situācijas izaicinājumiem;
- Veicināt aizsardzības nozares budžeta pieaugumu un izstrādāt Valsts aizsardzības finansējuma likumu, lai īstenotu pakāpenisku aizsardzības budžeta pieaugumu, 2020. gadā sasniegtot 2% no attiecīgā gada IKP;
- Īstenot paš aizsardzības spēju attīstību un kaujas gatavības un reaģēšanas spēju stiprināšanu;
- Sadarbībā ar Lielbritāniju uzsākt SzS kājnieku brigādes (KBde) mehanizācijas projektu;
- Uzsākt darbu pie 18 ZS paaugstinātas gatavības apakšvienību izveides, t.sk. apgādes ar individuālajiem prettanku un pretgaisa aizsardzības ierociem;
- Pilnveidot uzņemošās valsts atbalstu, nodrošināt infrastruktūras attīstīšanu un paplašināt

- tās izmantošanu sabiedroto militārajiem mērķiem, t.sk. pastiprinātas *NATO* gaisa telpas patrulēšanas misijai Baltijas valstīs, kā arī efektīvizēt infrastruktūras uzturēšanu, izmantojot civilajām vajadzībām;
- Uzsākt gaisa telpas novērošanas un pretgaisa aizsardzības spēju attīstību, lai nodrošinātu zemo lidojumu identifikāciju;
- Nodrošināt vidēja termiņa NBS attīstības plānā noteikto prioritāro aizsardzības spēju attīstību, t.sk. Speciālo uzdevumu vienības (SUV) un militāro inženieru spējas attīstības ieviešanas plānu izstrādi;
- Realizēt Gaisa spēku aviācijas bāzes (GSAB) projektu līdz minimālo operacionālo spēju nodrošināšanas līmenim;
- Uzlabot spējas novērot un identificēt apdraudējumus kibertelpā un uzsākt kiberaizsardzības vienības izveidi;
- Īstenot dažāda līmeņa militārās mācības, t.sk. bruņoto spēku apvienotās mācības «Namejs 2014», un veicināt starptautisko mācību norisi – «*Baltic Host 2014*» un «*Saber Strike 2014*»;
- Turpināt Latvijas dalību *NATO* operācijā Afganistānā un ES pretpirātisma operācijā «*Atalanta*», kā arī piedalīties ES apmācības misijā Mali (*EUTM – European Training Mission Mali*) un operācijā Centrālāfrikas Republikā (*EUFOR RCA – European Union military operation in the Central African Republic*), kā arī turpināt Latvijas iesaisti *NATO* ātrās reaģēšanas spēkos un ES kaujas grupā;
- Pilnveidot ZS aktīvāku un plašāku iesaisti valsts aizsardzībā un starptautiskajās operācijās;
- Attīstīt Jaunsardzes kustību Latvijā, nodrošinot materiāltehnisko līdzekļu pieejamību Jaunsardzes pasākumu organizēšanā;

- Turpināt Baltijas valstu sadarbību militāro spēju attīstībā un strādāt pie kopīgu vienību izveides, kā arī apvienota štāba elementa izveides;
- Veicināt Latvijas uzņēmumu dalību *NATO* un ES, kā arī atsevišķu dalībvalstu izsludinātajos iepirkumos aizsardzības jomā;
- Veikt nepieciešamos sagatavošanās darbus Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšanā 2015. gada pirmajā pusgadā.

1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes

2014. gadā AM padotībā bija piecas iestādes:

- Latvijas Kara muzejs (LKM) veicina sabiedrības izglītošanu, vāc, saglabā, pēta, izstāda un popularizē ar Latvijas militāro un politisko vēsturi saistītās garīgās un materiālās liecības.
- Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA) īsteno valsts politiku ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā, iegūst, apstrādā un uztur ģeodēziskos un kartogrāfiskos pamatdatus militārajām un civilajām vajadzībām, kā arī nodrošina ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmas darbību.
- Rekrutēšanas un jaunsardzes centrs (RJC) pilda uzdevumus, kas saistīti ar rekrutēšanu NBS, izglīto jaunatni valsts aizsardzības jomā, īstenojot Jaunsargu mācību paraugprogrammu, veicina jaunatnes pilsonisko apziņu un patriotismu, kā arī nodrošina AM un NBS aktualitāšu atspoguļošanu audiovizuālā formā dažādos medijos un izdod ikmēneša militāro žurnālu «Tēvijas Sargs».
- Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs (VAMOIC) organizē valsts

militārās aizsardzības objektu būvniecību, apsaimnieko aizsardzības nozares nekustamos īpašumus, tajos veic vides aizsardzības pasākumus, kā arī nodrošina atsevišķas NBS apgādes funkcijas, tai skaitā publiskā iepirkuma procedūru īstenošanu, līgumu pārvaldību, militāri tehnisko līdzekļu kodēšanu.

- Militārās izlūkošanas un drošības dienests (MIDD) ir valsts drošības iestāde, kura veic militāro pretizlūkošanu un izlūkošanu.

NBS komandieris ir tieši pakļauts aizsardzības ministram.

Pamatojoties uz likumu «Par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centru stratēģiskās komunikācijas jautājumos», tika izveidota un līdz 2014. gada 30. septembrim darbojās aizsardzības ministra pārraudzībā esoša iestāde – *NATO* izcilības centrs stratēģiskās komunikācijas jautājumos. Šai iestādei beidzot darbību, tika nodibināta starptautiska organizācija – *NATO* izcilības centrs stratēģiskās komunikācijas jautājumos, kam pēc akreditācijas Ziemeļatlantijas padome piešķir starptautiska militāra štāba statusu.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Aizsardzības ministrijas budžeta finansējums un tā izlietojums

AM no valsts pamatbudžeta līdzekļi tiek piešķirti, pamatojoties uz likumu par valsts budžetu kārtējam gadam, un tie sastāv no:

- dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem;
- ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem;
- ārvalstu finanšu palīdzības;
- transfertiem.

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Aizsardzības ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (EUR)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	213 547 531	228 964 746	222 848 214
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	211 505 632	220 137 118	218 489 320
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 426 139	2 838 335	1 438 883
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	439 600	5 549 504	2 496 190
1.4.	Transferti	176 160	439 789	423 821
2.	Izdevumi (kopā)	213 547 531	228 964 746	222 848 214
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	198 096 468	200 352 748	198 559 170
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	10 434 463	11 899 036	10 974 753
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	7 248 270	9 036 678	9 012 694
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	180 413 735	179 417 034	178 571 723
2.2.	Kapitālie izdevumi	15 451 063	28 611 998	24 289 044

Aizsardzības ministrijas pārskata gada budžeta programmas

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (EUR)	Izdevumu izpilde (EUR)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	9 275 617	9 266 001
12.00.00.	Kara muzejs	1 250 523	1 246 682
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	141 921 453	141 797 522
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	5 335 352	5 105 554
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	11 086 115	11 053 603
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	11 548 113	10 652 187
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	22 513 541	21 130 677
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	2 099 979	2 098 275
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	4 900 101	4 889 471
36.00.00.	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana	407 095	388 287
37.00.00.	Izcilības centra uzturēšana	352 000	276 050
70.00.00	Citu Eiropas Savienības politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	492 037	436 064
73.00.00.	Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	9 879 193	6 826 441
96.00.00.	Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšana 2015. gadā	662 594	460 434
97.00.00.	Nozaru vadība un politikas plānošana	4 565 799	4 550 362
99.00.00.	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	2 675 234	2 670 604
KOPĀ AM		228 964 746	222 848 214

Valsts budžeta ilgtermiņa saistību projekti

2014. gadā NBS ir īstenojusi septiņus valsts budžeta ilgtermiņa saistību projektus.

NBS ilgtermiņa saistību projektiem 2014. gadā kopsummā izlietoti 29,72 milj. EUR no AM kopējā budžeta.

Projekts	Pārskata gadā (milj. EUR)
NBS sakaru sistēmas attīstība	2,80
Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide	0,04
Radaru iegāde	2,11
Patruļkuģu būve	2,31
Pretmīnu kuģu iegāde	6,50
NBS ilgtermiņa līgumi	15,95
Latvijas nacionālās valūtas EUR ieviešanas plāna pasākumi	0,01

Programma

«Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un MK 2004. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts» 2.5.1. punktu, informācija par šīs programmas izdevumiem ir slepena.

Programma «Kara muzejs»

No programmas «Kara muzejs» tiek finansēta LKM darbība un biedrība «Brāļu kapu komiteja».

Programma

«Nacionālie bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums NBS – apvienoti visu NBS regulāro spēku vienību un ZS uzturēšanas izdevumi un izdevumi starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam.

Programma

«Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts LĢIA funkciju veikšanai un Latvijas Republikas un

Krievijas Federācijas valsts robežas demarkācijas darbu nodrošināšanai.

Programma

«Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums dalības *NATO* pasākumu finansēšanai, informācijas tehnoloģiju drošības veicināšanai Latvijā un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma

«Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma

«Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta VAMOIC darbība, kā arī AM remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana, iepirkuma procedūru veikšana AM, tās padotībā esošo iestāžu un NBS vajadzībām.

Programma «Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta RJC darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta Latvijas aizsardzības politikai veicināšana.

Programma «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un pārstāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma «Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana»

No programmas tiek finansēta NBS fosilo siltumenerģijas ražošanas iekārtu nomaiņa siltumenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem.

Programma «Izcilības centra uzturēšana»

Programmā iekļauts finansējums *NATO* izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidei un darbības uzturēšanai.

Programma «Citu ES politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošana»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācijai, dodoties uz ES Padomes darba grupu sanāk-

smēm un ES Padomes sēdēm, kā arī finansējums AM valdījumā esošā nekustamā īpašuma vides aizsardzības pasākumu realizācijai *LIFE* programmas ietvaros.

Programma «Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta *NATO* Drošības investīciju programma (*NSIP*) Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcijai atbilstoši *NATO* prasībām. Projekta īstenošanas rezultātā tiks izveidots *NATO* un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze NBS uzdevuma – valsts aizsardzības – nodrošināšanai. Realizējot projektu, Latvija izpildīs *NATO* valsts pasākumus, t.sk. nepieciešamības gadījumā nodrošināt *NATO* operāciju atbalsta pasākumus, apkalpot *NATO* gaisa patrulēšanas lidmašīnas. No programmas tiek finansēti izdevumi, lai nodrošinātu dalību Eiropas Komisijas līdzfinansētā projektā «Vienots informācijas logs jūrmiecības un loģistikas datu administrēšanai».

Programma «Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšana 2015. gadā»

No programmas finansēti AM atbildībā esošie pasākumi, kas saistīti ar Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšanu 2015. gadā.

Programma «Nozaru vadības un politikas plānošana»

Programmā iekļauts AM centrālā aparāta

darbības nodrošināšanai nepieciešamais finansējums.

Programma

«Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums»

Programma izveidota, pamatojoties uz MK un Finanšu ministrijas rīkojumiem «Finanšu līdzekļu pārdale no valsts budžeta programmas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem»». Finansējums novirzīts:

- lai nodrošinātu ZS attīstību un jaunu zemes-sargu piesaisti, kā arī Jaunsardzes apmācību un jaunsargu nometņu papildu rīkošanu;
- lai nodrošinātu nometņu organizēšanu sociālā riska pusaudžiem;
- lai izpildītu Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014. gada

28. maija un Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012. gada 16. oktobra spriedumu;

- lai nodrošinātu ZS individuālā ekipējuma iegādi, kā arī sakaru līdzekļu taktisko vajadzību nodrošināšanai.

Pārskata gadā AM centrālais aparāts atbilstoši ministrijas darbības virzieniem un strukturāli īstenoja šādas budžeta programmas:

- programma «Valsts aizsardzības politikas realizācija»;
- programma «Militārpersonu pensiju fonds»;
- programma «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»;
- programma «Izcilības centra uzturēšana»;
- programma «Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšana 2015. gadā»;
- programma «Nozaru vadība un politikas plānošana».

Budžeta programmas «Valsts aizsardzības politikas realizācija» finansējums un tā izlietojums (EUR)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	13 253 173	11 086 115	11 053 603
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	13 247 173	11 066 115	11 045 754
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	6 000	20 000	7 849
2.	Izdevumi (kopā)	13 253 173	11 086 115	11 053 603
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	13 133 188	10 867 693	10 838 656
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	42 686	70 000	70 000
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	7 212 782	9 036 678	9 012 694
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	5 877 720	1 761 015	1 755 962
2.2.	Kapitālie izdevumi	119 985	218 422	214 947

**Budžeta programmas «Militārpersonu pensiju fonds»
finansējums un tā izlietojums (EUR)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	10 190 810	11 548 113	10 652 187
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	10 190 810	11 548 113	10 652 187
2.	Izdevumi (kopā)	10 190 810	11 548 113	10 652 187
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	10 190 810	11 548 113	10 652 187
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas un sociālie pabalsti	10 190 810	11 548 113	10 652 187

**Budžeta programmas «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»
finansējums un tā izlietojums (EUR)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 002 425	4 900 101	4 889 471
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	4 999 515	4 900 101	4 889 471
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	2 910	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	5 002 425	4 900 101	4 889 471
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 907 959	4 765 447	4 756 288
2.2.	Kapitālie izdevumi	94 466	134 654	133 183

**Budžeta programmas «Izcilības centra uzturēšana»
finansējums un tā izlietojums (EUR)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	352 000	276 050
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	0	352 000	276 050
2.	Izdevumi (kopā)	0	352 000	276 050
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	352 000	276 050
2.1.1.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	0	352 000	276 050

**Budžeta programmas «Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšana 2015. gadā»
finansējums un tā izlietojums (EUR)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	180 476	662 594	460 434
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	180 476	662 594	460 434
2.	Izdevumi (kopā)	180 476	662 594	460 434
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	178 284	662 594	460 434
2.2.	Kapitālie izdevumi	2 191	0	0

**Budžeta programmas «Nozaru vadība un politikas plānošana»
finansējums un tā izlietojums (EUR)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	4 565 799	4 550 362
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	0	4 520 527	4 520 494
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	45 272	29 868
2.	Izdevumi (kopā)	0	4 565 799	4 550 362
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	4 557 401	4 541 964
2.2.	Kapitālie izdevumi	0	8 398	8 398

2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni

Aizsardzības politika

Reģionālā sadarbība

Situācija Ukrainā atstājusi iespaidu arī uz Baltijas valstu sadarbību, proti, tā kļuvusi ciešāka. Apzinoties līdzīgās nacionālās intereses un vienoto izpratni par potenciālajiem apdraudējumiem, arvien biežāk tiek saskaņotas kopīgas pozīcijas *NATO*, ES un citos starpvalstu sadarbības formātos. Baltijas valstis arvien biežāk sāk pozicionēties kā vienots bloks.

2014. gadā noritējis intensīvs darbs pie iesāktu iniciatīvu realizēšanas, proti, ir izstrādāta juridiskā bāze Baltijas Apvienotā štāba elementa aktivizēšanai. Šis elements ir uzsācis darbu 2015. gada februārī. Daļībai *NATO* mācībās «*Trident Juncture*» 2015. gadā un *NATO* Ātrās reaģēšanas spēkos 2016. gadā ir izveidota kopīga nepastāvīga bataljona līmeņa vienība. Pērn Baltijas valstis sekmīgi nodrošināja papildu uzņemošās valsts atbalstu pastiprinātajām *NATO* patrulēšanas misijas rotācijām.

Līdz ar Igaunijas paziņojumu 2014. gada aprīlī par izstāšanos no Baltijas valstu jūras eskadras (*BALTRON*) šis projekts kļuvis par divpusēju Latvijas un Lietuvas sadarbības elementu. Igaunija plāno turpināt daļību Jūras spēku izglītības un mācību jomas sadarbības projektos. Vienlaikus ir uzsākts darbs pie esošā jūras spēku sadarbības ietvara pārskatīšanas, lai atvieglotu sadarbības juridiskos aspektus un stiprinātu Baltijas jūras reģiona drošību,

piesaistot sadarbībai arī citas reģiona sabiedroto valstis.

2014. gadā turpinājās darbs pie kopīgo uzņemošās valsts atbalsta mācību «*Baltic Host*» attīstīšanas. Konceptuālu atbalstu ir guvusi ideja par pretgaisa aizsardzības mācību organizēšanu Baltijas reģiona gaisa telpā.

Baltijas aizsardzības koledža (*BALTDEFCOL*) sekmīgi turpina darbu, piedāvājot kvalitatīvu profesionālo militāro izglītību Baltijas valstu, *NATO* un citu partnervalstu vecākajiem un augstākajiem virsniekiem.

Divpusējā sadarbība

Pirms 20 gadiem *NATO* uzsāka formalizēt mehānismus, ar kuru palīdzību varētu veidot praktisko un politisko sadarbību ar partneriem. 1994. gadā tika izveidots Vidusjūras dialogs un programma «Partnerattiecības mieram». *NATO* ir izstrādājusi virkni partnerības instrumentu un mehānismu, lai atbalstītu sadarbību ar partnervalstīm caur dažādām politiskajām iniciatīvām, programmām, rīcības plāniem un citiem pasākumiem. Partnerības sadarbības izvēlnē ietver aptuveni 1400 aktivitātes, kas ir pieejamas visiem *NATO* partneriem.

2014. gada septembrī samītā Velsā *NATO* līderi apstiprināja divas svarīgas iniciatīvas, parādot *NATO* ieguldījuma nozīmi kopējā drošībā, proti, partnerības savietojamības un aizsardzības spēju veidošanas iniciatīvas.

NATO ir labas spējas vadīt starptautiskas operācijas, un vēl efektīvākas tās kļūst, pateicoties

partneru atbalstam. Daudzas partnervalstis ir pastāvīgi ieguldītāji *NATO* vadītajās operācijās, kurās piedalās to karavīri. Tās ar ekipējumu vai finansiāli atbalsta kopējās operācijas Afganistānā un Kosovā un cīņu pret pirātismu.

2014. gada laikā drošības situācija Eiropā piedzīvoja lielas pārmaiņas. Līdz ar gada sākumu un Krimas aneksiju Baltijas valstis aktīvāk sāka diskutēt par *NATO* klātbūtnes palielināšanu reģionā. Amerikas Savienotās Valstis (ASV) bija pirmā un vienīgā sadarbības valsts, kas jau gada sākumā nosūtīja papildu iznīcinātājus dalībai *NATO* Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misijā un 173. kājnieku brigādes kaujas rotu, lai, uzturoties Ādažu militārajā bāzē pastāvīgi uz rotējošu vienību pamata, uzsāktu mācības ar Latvijas karavīriem.

2014. gada maijā pirmo reizi Latvijā, GSAB Lielvārdē, tika izvietoti bezpilota lidaparāti, kas bija ciešās sadarbības rezultāts ar Mičiganas Nacionālo gvardi. Jaunajām politikas iniciatīvām (JPI) tika radīts militāro mācību ietvars «*Operation Atlantic Resolve*» kā drošību veicinošs pasākumu kopums Baltijas reģionā.

Pārskata gadā Latvijā pirmo reizi notika arī M1 «*Abrams*» tanku vada un divu «*Bradley*» tipa transporta vadu izvietošana Ādažu militārajā bāzē.

2014. gadā ASV piešķirtais miljards ASV dolāru drošības stiprināšanai Baltijas valstu, Polijas, Rumānijas, Bulgārijas un Ukrainas reģionā primāri tiks tērēts infrastruktūras un kritisko spēju attīstībai (pretgaisa aizsardzība, gaisa telpas novērošana).

2014. gadā turpinājās tuvo gaisa atbalsta kontrolieru (*JTAC*) un apvienotā uguns atbalsta novērotāju (*JFO*) spēju attīstība NBS. *JTAC* simulators paver nebijušas iespējas mūsu speciālistiem attīstīt savas spējas un apmācīt arī citu *NATO* valstu speciālistus.

2014. gadā tika stiprināta sadarbība arī ar Lielbritāniju kā vienu no Latvijas stratēģiskajiem partneriem. Tika turpināts SzS KBde mehanizācijas projekts – parakstīts pārdošanas līgums, uzsākta nepieciešamā speciālistu apmācība mehanizācijas spēju attīstībai. Latvija iesaistījās divās jaunās britu iniciatīvās.

Kopš 2014. gada augusta Latvija ir pārstāvēta Sabiedroto spēku ātrās reaģēšanas korpusā (*ARRC – Allied Rapid Reaction Corps*) Glosterā, Lielbritānijā. *ARRC* ir daudznacionāls izvēršams *NATO* spēku struktūras štābs, kam ir svarīga nozīme *NATO* centienu līmeņa nodrošināšanā un dažāda līmeņa operāciju īstenošanā. Par pilntiesīgu korpusa dalībvalsti Latvija kļuva 2015. gada 1. janvārī.

Velsas samita laikā septiņas valstis (Lielbritānija, Dānija, Igaunija, Nīderlande, Norvēģija, Lietuva un Latvija) parakstīja nodomu protokolu par Apvienotās Karalistes vadīto Apvienoto reaģēšanas spēku (*JEF – Joint Expeditionary Force*) izveidi. Iniciatīvas mērķis ir tuvāko gadu laikā izveidot ātri reaģējošus, apmācītus un ekipētus spēkus, kuri spētu darboties dažādās operacionālās vidēs, t.sk. *NATO*, ES un Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) operācijās. *JEF* atbilstoši iecerei būs spējīgi operatīvi reaģēt uz dažādiem drošības apdraudējumiem, kas ir būtiski pašreizējās drošības situācijas kontekstā.

Iespēja veikt kopīgu spēku apmācību, balstītu uz vienotas doktrinārās bāzes, ļaus saglabāt arī spēku savietojamības līmeni, īpaši pēc pārejas no kaujas operācijas uz apmācību misiju Afganistānā 2015. gadā.

Saspīlējuma dēļ pie *NATO* ārējām robežām 2014. gadā Lielbritānija aviācijas bāzē Šauļos izvietoja četrus Karalisko gaisa spēku iznīcinātājus «*Eurofighter Typhoon*», ar kuriem piedalījās *NATO* Baltijas gaisa telpas patruļēšanas misijā.

2014. gadā tika atjaunots Latvijas un Apvienotās Karalistes saprašanās memorands aizsardzības jomā, kā arī turpinājās 2013. gadā iesāktā sadarbība Jaunsardzes jomā. 2014. gadā tika pieņemts lēmums nosūtīt divus britu ekspertus darbam AM – vienu ekspertu uz Latvijas prezidentūras ES Padomē laiku, bet otru – darbam *NATO* izcilības centrā stratēģiskās komunikācijas jautājumos.

Lielbritānija bija aktīva partnervalsts arī militāro mācību jomā – uz Latvijā notiekošajām mācībām «*Silver Arrow 2014*» tika nosūtīti 350 britu karavīri no 2. Lančesteras Djūka bataljona. Tas ir lielākais skaits Lielbritānijas karavīru, kas līdz šim iesaistījušies starptautiskajās mācībās Latvijā.

Kā uzticama Baltijas partnervalsts 2014. gadā sevi apliecināja Kanāda. Pirmo reizi tā uz mācībām «*Saber Strike*» nosūtīja izpletlēcēju vadu, kā arī četrus iznīcinātājus *F-18 «Hornet»*, lai tie uzsāktu četrus mēnešus ilgu *NATO* Baltijas gaisa telpas patruļēšanas misiju Šauļos. Savukārt Latvijā notiekošajās mācībās «*Saber*

Juncture»/«Steadfast Javelin» 2014. gada septembrī Kanāda piedalījās ar astoņiem izpletlēcējiem.

2014. gada jūnijā un decembrī norisinājās Baltijas valstu un Polijas aizsardzības ministru tikšanās. Ministri pārrunāja reģionālās drošības aktualitātes un sadarbības iespējas, sabiedroto valstu karavīru klātbūtni Baltijas valstīs un Polijā, atbalsta sniegšanu Ukrainai, kā arī diskutēja par aktuālajiem *NATO* dienaskārtības jautājumiem. 2014. gada jūnijā tika parakstīta arī Latvijas un Polijas valdību vienošanās par divpusējo sadarbību aizsardzības jomā, lai aktualizētu līdzšinējo, 1992. gadā noslēgto sadarbības līgumu.

2014. gada 8. aprīlī oficiālā darba vizītē Latvijā ieradās Polijas Bruņoto spēku komandieris, lai pārrunātu aktuālos drošības jautājumus Baltijas reģionā saistībā ar notikumiem Ukrainā, kā arī divpusējās sadarbības projektu gaitu un to attīstības plānus.

Sadarbība ar Poliju turpinās arī *JTAC* spējas attīstībā un pilnveidošanā. Latviju *JTAC* skolā Polijā pārstāv divas personas.

Latvijas sadarbībā ar Ziemeļeiropas un pārējām Baltijas valstīm būtiskas ir militārās mācības un vingrinājumi, vienlaikus saskaņojot dalību starptautiskajās operācijās un apmainoties ar tajās gūto pieredzi. Kopīgi ar Ziemeļeiropas valstīm aizvadītajā gadā Latvija piedalījās ES apmācības misijā Malī un iesaistījās reģionālajās militārajās mācībās.

Norvēģija aizvadītajā gadā *NATO* drošību

veicinošo pasākumu ietvaros uz trīs mēnešiem uz Latviju nosūtīja mehanizētu rotu ar 10 kājnieku kaujas mašīnām *CV90* un 157 karavīriem. 2014. gada beigās tika pieņemts lēmums par 800 «*Carl Gustav*» prettanku ieroču, 50 kravas automašīnu «*Scania*» un 50 viegli bruņotu «*Mercedes Benz*» apvidus automašīnu iegādi par 4 milj. EUR. 2014. gada septembrī notika abu valstu aizsardzības ministru divpusējā tikšanās Rīgā.

Latvijas sadarbības ietvaros ar Dāniju uz mācībām «*Saber Strike 2014*» Latvijā ieradās 879 Dānijas karavīri. Dānija un Norvēģija sniedza atbalstu Latvijai izglītības jomā, nosūtot pasniedzējus uz Baltijas Jūras spēku starptautisko kursu Latvijā.

Kopš 2014. gada Latvija ir pārstāvēta arī Lietuvā izveidotajā *NATO* Enerģētikas drošības izcilības centrā, kura uzdevums ir identificēt potenciālo apdraudējumu enerģētikai un sniegt ieteikumus *NATO* dalībvalstīm to risināšanai, kā arī īstenot apmācību enerģētikas infrastruktūras aizsardzībai un attīstīt instrumentus krīžu gadījumiem.

Aizvadītā gada 29.–30. aprīlī Rīgā notika 8. Baltijas–Francijas aizsardzības un drošības politikas seminārs, kas pulcēja ap 70 augsta līmeņa pārstāvjus no Francijas un Baltijas valstu ārlietu un aizsardzības ministrijām, kā arī vadošos šo valstu drošības un ārpolitikas pētniekus un ekspertus. Semināra aktualitātes bija Baltijas valstu un Francijas sadarbība aizsardzības un drošības politikas jautājumos, drošības situācija Ukrainā un Baltijas jūras reģionā, starptautisku krīžu noregulējums Eiropas kaimiņos.

2014. gada 14. jūlijā aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, jaunsargi un karavīri piedalījās svinīgajā parādē Parīzē, pieminot Pirmā pasaules kara simtgadi. Parādē kopā ar citu valstu karavīriem soļoja trīs NBS Štāba bataljona (ŠB) Godasardzes rotas karavīri. Pirmo reizi šādā parādē Latviju pārstāvēja arī četri jaunsargi, kuri aktīvi un ar labiem sasniegumiem darbojas Jaunsardzē. Svinīgajā pasākumā piedalījās pārstāvji no vairāk nekā 70 valstīm, kuras bija iesaistītas šajā postošajā militārajā konfliktā.

Lai pārrunātu divpusējo sadarbību bruņoto spēku starpā, 2014. gada 25.–26. februārī Vācijas oficiālā vizītē apmeklēja NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube.

2014. gada 4. jūnijā tika parakstīta Vienošanās starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju un Bulgārijas Republikas Aizsardzības ministriju par sadarbību aizsardzības jomā, lai aktualizētu 2001. gada 27. aprīlī noslēgtu sadarbības līgumu.

2014. gada 27.–29. augustā Latvijas aizsardzības ministra Raimonda Vējoņa oficiālās vizītes laikā Ungārijā tika noslēgts atjaunināts saprašanās memorands par sadarbību aizsardzības jomā, lai stiprinātu militāro sadarbību starp valstīm, 2014. gada 30. septembrī Latviju oficiālā vizītē apmeklēja Nīderlandes Karalistes aizsardzības ministre. Abi ministri pārrunāja Velsas samita lēmumu īstenošanu un reģionālo drošību, kiberdrošības un kiberaizsardzības jautājumus, Latvijas prezidentūru ES Padomē, kā arī Latvijas un Nīderlandes divpusējo sadarbību aizsardzības jomā.

2014. gadā Latvija aktīvi dažādos veidos atbalstīja Somijas, Zviedrijas un Gruzijas tuvināšanos *NATO*, kā arī ciešāku sadarbības saikņu veidošanu ar Ukrainu.

Sadarbībā ar Zviedriju 2014. gadā Latviju apmeklēja daudzas augsta līmeņa amatpersonas. Rīgā vizītē ieradās karaliskais pāris un aizsardzības ministrs. 2014. gada nogalē Latvijā notika abu valstu aizsardzības ekspertu sarunas par turpmākās sadarbības uzlabošanu.

2014. gada laikā Gruzijā tika īstenots divpusējo aktivitāšu plāns apmācības un izglītības jomā, proti, nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas, Jaunsardzes, juridisko, izlūkošanas jautājumu un sabiedrisko attiecību aspektu apmācības, lai Gruzija varētu turpināt veikt kritiski nepieciešamās aizsardzības nozares reformas. Gada laikā notika vairākas AM vadības vizītes Gruzijā. 2014. gadā notika sadarbības saprašanās memoranda parakstīšana starp AM un Gruzijas Iekšlietu ministriju, kas paredz sadarbību krasta apsardzes jomā.

Ukrainas atbalstam 2014. gadā uz Kijevu tika nosūtīts rezidējošais aizsardzības atašejs. Vasarā Latvijas pārstāvji piedalījās «*Rapid Trident 2014*» mācībās Ukrainā. 2014. gadā AM iemaksāja 50 000 EUR *NATO C4* trasta fondā Ukrainas bruņoto spēku reformu atbalstam. Latvijā tika sniegta medicīniskā rehabilitācija 20 ievainotajiem ukraiņu karavīriem. Pārskata gada laikā nosūtītas vairākas kravas ar humāno palīdzību Ukrainas karavīru ģimeņu atbalstam.

Galvenā sadarbība ar Kosovu notiek Jaunsardzes jomā. 2014. gada laikā notika divas

pieredzes apmaiņas vizītes un kosoviešu dalība Latvijas jaunsargu nometnē. Tika īstenota arī Kosovas Aizsardzības ministrijas vadības vizīte Latvijā. Tās mērķis bija iepazīties ar Latvijas veiktajām reformām, jo Kosova līdzīgu pieredzi grib īstenot arī savās militārajās struktūrās. Darbu Kosovā *NATO* darba grupā turpina divi AM eksperti – juridisko aspektu un sabiedrisko attiecību jautājumos, kam finansējumu turpina piešķirt Norvēģija.

Latvijas sadarbībā ar Grieķiju 2014. gadā notika vairākas augsta līmeņa amatpersonu vizītes, proti, 2014. gada 9. aprīlī Latviju apmeklēja Grieķijas aizsardzības ministrs. Savukārt no 2014. gada 30. marta līdz 1. aprīlim notika NBS komandiera ģenerālleitnanta Raimonda Graubes vizīte Grieķijā. Atbildes vizīte notika 2014. gada 17.–19. septembrī, kad Latviju apmeklēja Grieķijas Bruņoto spēku komandieris.

Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana

Notikumi Ukrainā un to rezultātā notikušās izmaiņas ģeopolitiskajā situācijā un starptautiskajā drošības vidē veicināja izpratnes un attieksmes maiņu pret valsts aizsardzību un tās lomu ilgtspējīgas valsts politikas īstenošanā.

Lai nodrošinātu pakāpenisku un praktisku valsts aizsardzības budžeta pieaugumu, 2014. gada 24. jūlijā stājās spēkā Valsts aizsardzības finansēšanas likums, kas paredz pakāpenisku aizsardzības nozares finansējuma palielināšanu, sasniedzot 2% no IKP 2020. gadā. Lai nodrošinātu likumā noteikto aizsardzības budžeta pieaugumu 2015. gadā, tika apstiprinātas JPI 19 milj. EUR apmērā.

Papildus apstiprinātajam budžetam 2014. gadā valdība atbalstīja gandrīz 1,8 milj. EUR piešķiršanu aizsardzībai, kas pamatā tika novirzīti ZS spēju stiprināšanai.

Ņemot vērā izaicinājumus Baltijas valstu reģiona drošībai, norisinājās aktīvs darbs pie pašaizsardzības spēju stiprināšanas. Tika veikta situācijas analīze, lai konstatētu attīstības tendences un aktualizētu plānoto militāro spēju attīstības prioritātes. Saskaņā ar 2014. gada 29. jūlijā MK apstiprinātajiem grozījumiem kā aizsardzības nozares galvenās prioritātes tika noteiktas sabiedroto klātbūtnes stiprināšana, SUV spējas attīstība, ZS stiprināšana un kaujas gatavības spēju paaugstināšana un pretgaisa aizsardzības attīstība.

Jau 2014. gada 8. aprīlī MK atbalstīja iniciatīvu stiprināt ZS un Jaunsardzi, piešķirot finanšu līdzekļus 780 250 EUR apmērā, no kuriem 680 250 EUR tika ieguldīti zemessargu apmācībā, mācību uzdevumu izpildes kompensācijās un mūnīcijas iegādē, tādā veidā aizsākot ZS gatavības paaugstināšanu. Lai nodrošinātu ZS spēju stiprināšanu, tostarp apgādi ar individuālajiem prettanku un pretgaisa aizsardzības ierociem, 2014. gada 29. jūlijā MK tika apstiprināts ZS kaujas spēju attīstības koncepta pirmais posms, pēc kura īstenošanas 2018. gadā paredzēts izveidot 18 paaugstinātas gatavības apakšvienības. Pirmā posma realizācijai piešķirti 70,14 milj. EUR, no kuriem 56,79 milj. EUR paredzēti materiāltehnisko līdzekļu iegādei un infrastruktūras izbūvei.

Ņemot vērā pieaugošo Krievijas militāro gaisakuģu klātbūtni pie Latvijas gaisa telpas un

kaujas un transporta helikopteru bāzes izveidi pie Latvijas austrumu robežas, 2014. gada 22. jūlijā MK atbalstīja izlūkošanas, gaisa telpas novērošanas un pretgaisa aizsardzības spēju attīstību, lai nodrošinātu zemo lidojumu identifikāciju. Kopējās sistēmas izmaksas astoņu gadu periodā būs aptuveni 158 milj. EUR.

2014. gadā tika turpināts darbs pie SzS KBde mehanizācijas projekta īstenošanas. Saskaņā ar 2014. gada 27. februārī parakstīto nodomu vēstuli starp Latviju un Lietuvu Velsas samita laikā 2014. gada 4. septembrī tika noslēgts līgums par modernizēto kāpurķēžu bruņutransporta iegādi. Vienas rotas sākotnējās operacionālās spējas plānots sasniegt 2018. gadā.

Lai nodrošinātu augstas gatavības spēkus, kas spēj īstenot dažāda rakstura un mērķu uzdevumus, kā viena no prioritātēm minama arī SUV spējas attīstība.

Aktīvs darbs norisinājās arī pie kiberaizsardzības spēju attīstības un stiprināšanas, nodrošinot agrās brīdināšanas sistēmu uzstādīšanu valsts iestādēm, kas ļaus paaugstināt novērošanas spējas par Latvijas kibertelpas vispārējo situāciju un identificēt tajā esošo apdraudējumu. Sekmīgi tika uzsākta arī kiberaizsardzības vienības izveide.

***NATO* kolektīvās aizsardzības principu stiprināšana**

Ņemot vērā Krievijas agresiju Ukrainā, sabiedroto klātbūtnes stiprināšana un daļība starptautiskajās mācībās ir būtiski elementi *NATO* kolektīvās aizsardzības principa

stiprināšanā, lai nodrošinātu vēlamu atturēšanas efektu. Velsas samita laikā tika apstiprināts *NATO* Kaujas gatavības paaugstināšanas plāns (*Readiness Action Plan*), lai uzlabotu *NATO* ātras reaģēšanas spējas un spēku efektivitāti, kā arī stiprinātu *NATO* dienvidaustrumu robežu aizsardzību, veidojot pastāvīgus *NATO* militārās klātbūtnes elementus. Latvija ir aktīvi veicinājusi šo reģionam stratēģiski svarīgo lēmumu sagatavošanas un pieņemšanas procesu.

Drošības stiprināšanas pasākumi

Visas 28 *NATO* dalībvalstis kopš 2014. gada aprīļa demonstrē solidaritāti un sniedz ieguldījumu dienvidaustrumu flangu pastiprināšanai, rotācijas kārtībā uzturot kaujas vienību klātbūtni (jūrā, gaisā un uz sauszemes) arī Baltijas reģionā.

Tā, izvērtoties krīzei reģionā, tika ievērojami pastiprināta *NATO* Baltijas valstu gaisa telpas patrolēšanas misija ar papildu iznīcinātāju izvietošanu Baltijas valstīs un Polijā, kā arī speciālo lidmašīnu norīkošanu gaisa telpas novērošanai diennakts režīmā. Vienlaikus kopš pērnā gada aprīļa Baltijas jūrā nepārtraukti dežurē un patrolē *NATO* pastāvīgā Jūras spēku grupa. Arī Latvijas Jūras spēku flotiles (*JSF*) pretmīnu kuģis pievienosies grupas sastāvam, uzsākot dežūru 2015. gada 1. jūlijā.

Savukārt visaktīvāk *NATO* reaģētspēja tika demonstrēta ar sabiedroto spēku intensīvu mācību izvēšanu reģionā, kas ietvēra visas spēku veidu komponentes – gaisa, jūras un sauszemes spēkus. Tā *NATO* militāro mācību programmas pasākumu skaits 2014. gadā tika

teju dubultots līdz 162 pasākumiem, savukārt *NATO* drošības stiprināšanas pasākumu ietvaros tika organizētas 40 nacionālās mācības. Kopumā *NATO* Sabiedroto spēku virspavēlnieka Eiropā atbildības zonā jaunas militārās mācības tika uzsāktas pēc katrām divām dienām visā alianses Eiropas teritorijā.

Jāatzīmē, ka drošības stiprināšanas pasākumu ietvaros Latvija *NATO* Sabiedroto spēku virspavēlnieka Eiropā rīcībā ir nodevusi bataljona kaujas grupas līmeņa kājnieku vienību, kā arī savā teritorijā nodrošina pilna apmēra uzņemot šās valsts atbalstu sabiedroto rotējošo vienību uzņemšanai.

Alianses drošības stiprināšanas pasākumi turpināsies tik ilgi un tādā apmērā, kā to prasīs reģiona drošības situācija. Līdz ar to aliansē ne retāk kā reizi gadā rūpīgi izvērtēs, vai šos pasākumus nepieciešams samazināt vai arī palielināt.

Kaujas gatavības paaugstināšana

Kaujas gatavības paaugstināšanas plāns nosaka galvenos virzienus *NATO* spēju transformācijai vidējā un ilgtermiņā, kā arī iezīmē steidzamākos pasākumus tuvāko divu gadu perspektīvā. Plāns ietver daudzus elementus, tomēr tas primāri ir vērst uz *NATO* komandstruktūras un spēku gatavības standartu celšanu, kā arī maksimāli efektīvas infrastruktūras un loģistikas atbalsta sistēmas izveidi *NATO* austrumu flangā.

Šai sakarā ir stratēģiski nozīmīgs *NATO* Reaģēšanas spēku (*NRF – NATO Response Force*) reorganizācijas plāns, kas cita starpā paredz jauna Sevišķi ātras reaģēšanas grupējuma

(*VJTF – Very High Readiness Joint Task Force*) izveidi atbilstoši dažu dienu kaujas gatavības standartiem. Jaunais grupējums iekļaus vienības, kas ļaus reaģēt visā militāro spēku spektrā, t.sk. pildīt speciālās nozīmes uzdevumus, kas ir īpaši svarīgi, piemērojoties netradicionāla apdraudējuma (hibrīdkara) izaicinājumiem. Savukārt paaugstināti gatavības standarti vajadzības gadījumā ļaus ievērojami ātrāk izvērst šo grupējumu alianses perifērijā, un *NATO* Sabiedroto spēku virspavēlniekam Eiropā ir uzdots turpmāk regulāri testēt tā gatavību neplānotās pārbaudēs un mācībās.

Jau ir sasniegts būtisks progress Velsas samita lēmumu pieņemšanā, jo ar 2015. gada janvāri *NRF* rotācijas sauszemes komponents darbojas kā pagaidu *VJTF* un ir par pamatu vienības attīstībai. Jaunā grupējuma veidošanu uzņēmušās vadīt Francija, Itālija, Lielbritānija, Polija, Spānija un Vācija. Savukārt citas valstis, tostarp ASV, piedāvās papildu speciālistus un īpašu tehniku.

NRF 2015. gada rotācijā Latvija tiks pārstāvēta ar Militārās policijas (MP) vienību. Latvijas karavīrus 2015. gadā iesaistīs arī pagaidu *VJTF* sastāvā ar MP vienību. *NRF* 2016. gada rotācijā Latviju pārstāvēs kontingents, kas darbosies kopējā triju Baltijas valstu vienībā – Baltijas bataljonā.

Savukārt austrumu flanga teritoriju aizsardzības stiprināšanas aspekts ir īpaši būtisks Baltijas reģiona drošībai, jo tas nozīmē, ka katrā Baltijas valstī un Polijā tiks izveidota speciāla militārā atbalsta sistēma, lai apdraudējuma novēršanai *NRF* spētu izvērsties un dažu dienu laikā uzsākt reālu kaujas uzdevumu izpildi.

Pirmais solis šīs sistēmas izveidē mūsu reģionā būs komandcentru izveide, kas spētu vadīt, koordinēt un sniegt praktisku atbalstu *NATO* kaujas formējumu darbībai reģionā militāro mācību vai reālo operāciju gadījumā. Tas ietvers korpusa līmeņa štāba veidošanu Polijā (Sčecinā) un tam pakļauto zemāka līmeņa štāba elementu izveidi katrā Baltijas valstī. Funkcionāli tas ļaus *NATO* labāk plānot un trenēt reģiona gatavību 5. panta situācijām, kā arī organizēt intensīvākas nepieciešamās militāro mācību programmas.

Nākamajā *NATO* aizsardzības ministru sanāsmē 2015. gada jūnijā plānots pieņemt tālākos lēmumus par militārās infrastruktūras modernizāciju un loģistikas atbalsta sistēmas veidošanu, kā arī detalizētu militāro mācību un vingrinājumu programmu, akcentējot kolektīvas aizsardzības stiprināšanu no alianses stratēģiskā līdz taktiskajam līmenim.

Ieguldījums starptautiskajā drošībā

Gatavošanās Latvijas prezidentūrai ES Padomē

2014. gadā ES darba kārtības būtiskākais jautājums bija 2013. gada decembra Eiropadomes diskusijas secinājumu ieviešana. Eiropadomes diskusijā 2015. gada jūnijā notika paveikto uzdevumu un sasniegto mērķu novērtēšana Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) jomā, kā arī tika izvirzīti jauni uzdevumi. Īpaši jāuzsver lēmums par Eiropas Drošības stratēģijas pārskatīšanu, kā arī uzdevums mobilizēt ES instrumentus, lai cīnītos pret hibrīdo apdraudējumu. Var apgalvot, ka progress

ir panākts vairākos jautājumos – ir apstiprināts ES Jūras drošības stratēģijas rīcības plāns un rīcībpolitikas ietvardokuments sistemātiskai un ilgtermiņa attīstībai, ES kibersardzības politikas ietvardokuments, kā arī notiek sekmīga ES spēju attīstības projektu īstenošana.

Eiropas drošības vide ir dramatiski mainījusies, kopš tā tika pakļauta plašam risku lokam – saasinātā drošības situācija dienvidu kaimiņu reģionā un «Islāma valsts» darbības izplatīšanās ir radījusi draudus ES dienvidu dalībvalstīm, savukārt militārā agresija austrumu reģionā ir padarījusi nemierīgas tās dalībvalstis, kuras atrodas tuvu Ukrainai. Esošā nestabilitāte un konflikti ES kaimiņu reģionos ir izraisījuši satraukumu ne tikai atsevišķām dalībvalstīm, bet arī ES kopumā. Jaunie drošības izaicinājumi liek nopietni apsvērt Eiropas Drošības stratēģijas pārskatīšanu un veicināt tālākas diskusijas par ES atbildi uz satraucošo drošības situāciju.

2014. gadā AM intensīvi gatavojās Latvijas prezidentūrai ES Padomē, to ietekmēja gan Eiropadomes diskusijas secinājumu ieviešana, gan arī drošības situācija ES kaimiņu reģionos. AM rūpīgi un detalizēti izstrādāja aizsardzības nozares prioritāros jautājumus prezidentūras laikā:

1) ņemot vērā Krievijas agresiju Ukrainā, nolemts būtisku uzmanību pievērst hibrīddraudu apkarošanai, novēršot negatīvu ārējo ietekmi uz ES audiovizuālo mediju telpu, uzlabojot robežu pārvaldību un veicinot sadarbību gan starp ES institūcijām, gan starp ES dalībvalstīm, gan ar starptautiskajiem partneriem, īpaši ASV un *NATO*;

2) lai palielinātu ES globālo lomu, būtiska ir gan vienotība ES ietvaros, gan arī sadarbība ar partneriem. Kopējās drošības un aizsardzības politikas jomā Latvija uzsver ciešāku ES un *NATO* sadarbību. *NATO* ir viena no svarīgākajām ES partnerēm, jo 22 valstis ir dalībnieces abās organizācijās. Tāpēc ES aktivitātēm aizsardzības spēju plānošanā un militāro mācību organizēšanā jābūt koordinētām un saskaņotām ar *NATO*, lai novērstu funkciju dublēšanos;

3) transatlantiskā dialoga veicināšana aizsardzības jomā ir būtiska globālajai drošībai, līdz ar to kā viens no prioritārajiem prezidentūras darbības virzieniem aizsardzības jomā ir ES un ASV sadarbība. Iespējamās sadarbības jomas varētu būt saistītas ar krīžu vadību, informācijas apmaiņu un kopīgu nostāju paušanu dažādos starptautiskos formātos;

4) viens no Latvijas prezidentūras rīcības virzieniem ir digitāla Eiropa. Neatņemama ES drošības sastāvdaļa ir kiberdrošības veicināšana. Prezidentūras ietvaros AM eksperti vadīs divas ES Padomes darba grupas, kurās tiks strādāts ar kiberdrošības jautājumiem. Viena no tām ir Telekomunikāciju un informācijas sabiedrības jautājumu darba grupa, kurā AM ekspertu vadībā tiek izstrādāta Tīklu un informācijas drošības (*NIS – Network and Information Security*) direktīva. Tās galvenais uzdevums ir uzlabot informācijas un tīklu drošību, nosakot prasības drošības risku pārvaldībai, veicinot sadarbību un informācijas apmaiņu par incidentiem. *NIS* direktīva ir Latvijas prezidentūras prioritāte, un tās apstiprināšanas gadījumā tas būs pirmais ES līmeņa tiesību akts kiberdrošības jomā.

Otra ES Padomes darba grupa – Prezidentūras draugu grupa kiberjautājumos – tika izveidota, lai nodrošinātu kibertelpas jautājumu horizontālu koordināciju, aptverot ne tikai kibernetikas un kibersardzības, bet arī kiberdiplomatijas, izpratnes veicināšanas, industrijas un civilās, kā arī militārās sadarbības jautājumus;

- 5) Jūras drošība ir būtisks aizsardzības jomas mantotās dienaskārtības jautājums. ES Jūras drošības stratēģija un tās rīcības plāns, ko pieņēma Itālijas prezidentūras ietvaros un īsteno Latvijas prezidentūras laikā, ļaus ne vien stiprināt ES globālo lomu, bet arī pievērsties iekšējiem jūras drošības jautājumiem.

Papildus jānorāda, ka 2014. gadā turpinājās prezidentūras norisē un nodrošināšanā iesaistīto AM darbinieku apmācības. Lai uzlabotu savu kvalifikāciju prezidentūras uzdevumu izpildē, AM darbinieki intensīvi apmeklēja AM atbildībā esošo darba grupu sanāksmes Briselē, kā arī Valsts administrācijas skolas mācības un seminārus Rīgā.

2014. gadā sākās AM dažāda līmeņa pasākumu plānošana Latvijas prezidentūras ES Padomē ietvaros. 2015. gada janvārī tika iepilninots un notika seminārs par KDAP un ES aizsardzības ministriju politikas direktoru neformālā sanāksme. Savukārt februārī norisinājās AM sadarbībā ar ASV Vācijas Māršala fondu (*GMF – German Marshal Fund*) Vašingtonā rīkotais seminārs par transatlantisko sadarbību, kur viens no diskusiju tematiem bija ES un ASV sadarbības veicināšana KDAP jomā, kā arī aizsardzības ministru neformālā tikšanās.

2015. gada martā tika rīkota ES nodrošinājuma politikas direktoru sanāksme, aprīlī – neformālā sanāksme ES Padomes «*Athena*» īpašajai komitejai, kas atbild par kopējo izmaksu finansējumu ES militārās operācijās. 2015. gada maijā notika iepilninotā ES Militārās komitejas izbraukuma sanāksme, turpretī jūnijā – ES Politisko un militāro jautājumu darba grupas izbraukuma sanāksme. AM prezidentūras laikā organizēja arī vairākus pasākumus, kas saistīti ar kibernetikas politiku. 2015. gada martā tika rīkota konference Berlīnē par kibersardzību, maijā – seminārs Rīgā par kibernetikas stratēģijām, savukārt seminārs par mākoņskaitļošanas pakalpojumu drošību un Digitālā asambleja notika jūnijā.

Bruņojuma kontrole

2014. gadā Latvija turpināja iesaistīties starptautisko konvencionālā bruņojuma kontroles līgumu – «Vīnes dokumenta 2011» (VD 2011) un Atvērto debesu līguma – saistību izpildē, veicot inspekcijas, novērtējuma vizītes un novērtējuma lidojumus, piedaloties informācijas apmaiņā par aizsardzības plānošanu un uzņemot citu valstu bruņojumu kontroles ekspertus.

Aizvadītajā gadā Latvijas bruņojuma kontroles eksperti saskaņā ar Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) VD 2011 veica inspekciju Krievijā un Ukrainā, piedalījās citu valstu vadītajās inspekcijās Gruzijā, Baltkrievijā un Kazahstānā. Saskaņā ar Atvērto debesu līgumu Latvijas pārstāvji kopā ar Vācijas Bruņojuma kontroles centra pārstāvjiem veica novērošanas lidojumu virs Krievijas.

Savukārt 2014. gada martā Latvijas pārstāvji piedalījās brīvprātīgajās bruņojuma kontroles vizītēs Ukrainā.

2014. gadā Latvija uzņēma vienu Krievijas bruņojuma kontroles inspekciju un vienu Krievijas novērtējuma vizīti, kā arī vienu apvienoto Krievijas un Baltkrievijas Atvērto debesu līguma novērošanas lidojumu.

Saskaņā ar Latvijas un Baltkrievijas noslēgto vienošanos par papildu uzticības un drošības pasākumiem 2014. gada janvārī Rīgā notika Latvijas un Baltkrievijas bruņojuma kontroles ekspertu tikšanās, kuras laikā abas puses apmainījās ar informāciju par veiktajiem bruņojuma kontroles pasākumiem 2013. gadā un iesniedza priekšlikumus sadarbības pilnveidošanai. Saskaņā ar Latvijas un Baltkrievijas noslēgto vienošanos Latvija veica vienu novērtējuma vizīti Baltkrievijas bruņoto spēku vienībā, kā arī uzņēma vienu Baltkrievijas novērtējuma vizīti Latvijā. Savukārt divi Baltkrievijas pārstāvji pēc Latvijas puses ielūguma apmeklēja NBS militārās mācības «Namejs 2014».

Daļība starptautiskajās operācijās

2014. gadā Latvija piedalījās četrās starptautiskajās operācijās kopumā ar 222 karavīriem: turpināja iesaisti *NATO* militārajā operācijā Afganistānā, ES apmācības misijā Mali un ES pretpirātisma operācijā «*Atalanta*» pie Somālijas krastiem, kā arī piedalījās jaunā ES operācijā Centrālāfrikas Republikā.

Skaitliski lielākais Latvijas ieguldījums

joprojām bija *NATO* vadītajā starptautiskajā miera uzturēšanas operācijā Afganistānā (*ISAF – International Security Assistance Force*), kurā NBS kopumā piedalījās ar 165 karavīriem.

2014. gadā Latvijas kontingenta lielākā daļa atradās Afganistānas ziemeļu reģiona pilsētā Mazāri Šarīfā, kur Ziemeļeiropas valstu formātā Zviedrija kā vadošā valsts kopā ar Norvēģiju, Somiju un Latviju veidoja kopīgu Ziemeļeiropas – Baltijas valstu Pārejas atbalsta vienību (*NB TSU – Nordic-Baltic Transition support unit*). Latvijas ieguldījums kopējā formējumā bija Manevra vienība 98 karavīru sastāvā. Mazāri Šarīfā dienesta pienākumus pildīja ne tikai karavīri, kas darbojās *NB TSU*, bet arī Latvijas kontingenta vadība, Nacionālā atbalsta daļa, kā arī MP grupa un štāba virsnieki, kas darbojās Vācijas vadītajā Reģionālās pavēlniecības «Ziemeļi» štābā (*RC-N – Regional Command North*). Latvijas Manevra rota savu darbību operācijā Afganistānā beidza 2014. gada maijā, kad sakarā ar kopējo uzdevumu izpildi darbību Afganistānā beidza Zviedrijas vadītā *NB TSU*.

Latvijas kontingenta karavīri savus pienākumus pildīja arī galvaspilsētā Kabulā un Kandahārā, valsts dienvidos.

Latvijas karavīri bija iekļauti arī Lietuvas vadītās Aviācijas speciālistu apmācības grupas sastāvā, kura veica Afganistānas armijas *Mi-17* helikopteru apkalpju apmācību Kandahāras lidostas bāzē. Latvija daļību *NATO* apmācības misijā Afganistānā Lietuvas vadītās Gaisa

spēku padomnieku grupas sastāvā noslēdza 2014. gada septembrī.

Kabulas reģionā SUV karavīri sniedza apmācību afgāņu drošības spēku karavīriem. 2014. gada oktobrī Latvijas SUV vienība Norvēģijas Speciālo uzdevumu vienības sastāvā Kabulas reģionā pabeidza uzdevumu izpildi un atgriezās Latvijā. Savukārt *ISAF* Apvienotajā pavēlniecības štābā Kabulā karavīri pildīja speciālistu un štāba virsnieka pienākumus.

2014. gada 31. decembrī, beidzoties *ISAF* operācijas mandātam, Latvija noslēdza savu dalību šajā operācijā.

Kopš 2014. gada maija Latvija *NATO* vadītajā operācijā Afganistānā piedalījās samazinātā sastāvā (nedaudz vairāk kā 20 karavīri), ņemot vērā pāreju uz jauno apmācības operāciju (*RS*), kas tika uzsāka 2015. gada 1. janvārī.

2014. gadā Latvija turpināja piedalīties ES pretpirātisma operācijā «*Atalanta*» pie Somālijas krastiem, kuras uzdevums ir aizsargāt humānās palīdzības piegādi un nodrošināt kuģošanas ceļu drošību reģionā. Latvija operācijā piedalījās ar diviem virsniekiem. Viens NBS karavīrs pildīja dienesta pienākumus uz operācijas štāba kuģa operācijas rajonā pie Somālijas krastiem, un otrs karavīrs atradās operācijas štābā Nortvudā Lielbritānijā.

2014. gadā Latvija turpināja piedalīties arī ES apmācības misijā Mali, kuras uzdevums ir atbalstīt Mali bruņoto spēku apmācību un reor-

ganizāciju, lai sekmētu valsts teritoriālās integritātes atjaunošanu. Sākot ar 2014. gada martu, Latvija savu ieguldījumu misijā no diviem karavīriem palielināja līdz septiņiem karavīriem, kas tika integrēti Ziemeļeiropas – Baltijas valstu apmācības vienībā un dienesta pienākumus pildīja Kulikoro apmācības bāzē. Viens NBS virsnieks pildīja apmācību komandas komandiera pienākumus, bet seši instruktori veica Mali armijas kaujas atbalsta vienības apmācību.

2014. gadā Latvija iesaistījās jaunā ES militārajā operācijā Centrālāfrikas Republikā (*EUFOR RCA*). Operācija tika uzsākta 2014. gada 1. aprīlī, lai palīdzētu Āfrikas Savienības un Francijas spēkiem stabilizēt situāciju valstī, aizsargāt valsts iedzīvotājus un nodrošināt drošas humānās palīdzības piegādes. Latvija piedalījās ar vada līmeņa apakšvienību 39 karavīru sastāvā Francijas vadītajā daudznacionālajā bataljonā un kopā ar partnervalstīm pildīja šādus uzdevumus: *UCATEX* bāzes un dažādu stratēģisku objektu apsardzi pilsētā, patruļu nodrošināšanu diennakts gaišajā un tumšajā laikā, kā arī ātrās reaģēšanas vienības uzdevumus. Latvija operācijā *EUFOR RCA* iesaistījās no 2014. gada jūnija līdz novembrim.

Turpinot sniegt ieguldījumu *NRF* sastāvā, 2014. gadā Latvija nodrošināja nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vadu 20 karavīru sastāvā un pretmīnu kuģi, kas pirmajā pusgadā atradās *NRF* Augstas gatavības spēku (*IRF – Immediate Response Force*) sastāvā, otrajā pusgadā *NATO* 1. pretmīnu kuģu grupā

(*SNMCMG-1*). *NRF* mērķis ir nodrošināt *NATO* gatavību nekavējoties iesaistīties pilna spektra operācijās.

2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana

AM organizē un koordinē valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā (militārām un civilām vajadzībām). LĢIA ir AM pārraudzībā esoša vadošā iestāde valsts politikas īstenošanā ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā.

Lai izpildītu uzdevumus, AM sadarbojas ar LĢIA – par ģeotelpiskās informācijas produktu sagatavošanu, un NBS Apvienotā štāba (AŠ) Ģeometeoinformācijas daļu – par militārās ģeotelpiskās informācijas nodrošināšanu NBS vienībām.

Militārās ģeotelpiskās politikas plānošana

Militārās ģeotelpiskās informācijas jomā LĢIA nodrošina NBS ar nepieciešamo informāciju, un NBS vajadzībām top arī speciālie ģeotelpiskās informācijas produkti. 2014. gadā sadarbībā ar Latvijas Jūras administrāciju tika uzsākts darbs, lai sagatavotu karti, kas ietver Baltijas jūras un Latvijas piekrastes teritoriju. Militārās meteoroloģijas jomā būtisku informācijas apjomu sniedz valsts kapitālsabiedrība «Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs», nodrošinot NBS ar nepieciešamo meteoroloģisko pamatinformāciju.

2014. gadā militārās ģeotelpiskās informācijas eksperti turpināja sadarbību ar nozares ekspertiem *NATO* un ES dalībvalstīs. Šajā gadā AM, LĢIA un NBS ģeotelpiskās informācijas speciālisti aktīvi sadarbojās ar Baltijas valstu kolēģiem, turpinot kopīgi iesāktos projektus, piemēram, Starpvalstu ģeotelpiskās informācijas kopražošanas programmas (*MGCP*) ietvaros; zemo lidojumu kartes uzturēšanu un atjaunošanu. AM, LĢIA un NBS ģeotelpiskās informācijas speciālisti 2014. gada 2.–4. decembrī Tallinā, Igaunijā, dalījās pieredzē ar 19. Baltijas valstu militārās ģeotelpiskās informācijas konferences dalībniekiem. Konferencē piedalījās vairāk nekā 50 dalībnieku no 12 valstīm. Šīs ikgadējās konferences mērķis bija sniegt iespēju Igaunijas, Latvijas un Lietuvas, kā arī *NATO* un ES dalībvalstu civilo un militāro institūciju pārstāvjiem veicināt sadarbību, apmainīties ar informāciju un pieredzi ģeotelpiskās informācijas jomā.

2014. gadā tika turpināta sadarbība ar Lielbritānijas Aizsardzības ģeogrāfijas centru un ASV Nacionālo ģeotelpiskās izlūkošanas aģentūru. Abas iestādes ir nozīmīgi Latvijas partneri attiecīgajā jomā un sniedz ģeotelpiskās informācijas atbalstu arī starptautisko misiju vajadzībām.

2014. gadā tika noslēgts saprašanās memorands starp Latvijas Republikas valdību un Apvienotās Karalistes valdību par sadarbību ģeotelpiskās informācijas jomā, kā arī tehniskā vienošanās starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju un Polijas Republikas

nacionālās aizsardzības ministru par sadarbību ģeotelpiskās informācijas jomā.

Kā ik gadu AM pārstāvēja valsti ES Satelītu centra valdē un *NATO* Ģeotelpiskās informācijas konferencē.

Civilās ģeotelpiskās politikas plānošana

Civilās ģeotelpiskās informācijas jomā AM galvenā uzmanība bija vērsta, lai sagatavotu jomas veiksmīgai darbībai nepieciešamos likumprojektus un MK noteikumu projektu.

2014. gadā tika sagatavoti un stājās spēkā:

- 1) MK 2014. gada 25. februāra noteikumi «Ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmas noteikumi»;
- 2) grozījumi likumā «Par aviāciju»;
- 3) grozījumi Ģeotelpiskās informācijas likumā;
- 4) informatīvais ziņojums par MK 2012. gada 24. jūlija noteikumu Nr. 497 «Vietējā ģeodēziskā tīkla noteikumi» izpildi attiecībā uz paveikto vietējā ģeodēziskā tīkla apzināšanas un izvērtēšanas procesā, kā arī uzsāktu vietējā ģeodēziskā tīkla pilnveidošanu, rezultātiem un iespējamām problēmām;
- 5) MK 2014. gada 16. decembra rīkojums Nr. 788 «Par Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomi» (MK rīkojums Nr. 788).

Atbilstoši MK 2013. gada 28. decembra rīkojuma Nr. 686 «Par Latvijas ģeotelpiskās informācijas attīstības koncepciju» 3.2. apakšpunktam ar MK rīkojumu Nr. 788 tika izveidota koleģiāla un koordinējoša institūcija – Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padome. Padomes mērķis ir nodrošināt starpin-

stitūciju sadarbību ģeotelpiskās informācijas jomas plānošanā un politikas īstenošanā.

2010. gadā Latvijas Republika pārņēma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu *2007/2/EK*, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*). Atbilstoši Ģeotelpiskās informācijas likumam AM ir atbildīga par *INSPIRE* direktīvas ieviešanas koordinēšanu Latvijā. 2014. gadā tika sagatavots un iesniegts Eiropas Komisijai Latvijas uzraudzības rādītāju apkopojums par *INSPIRE* direktīvas ieviešanu 2013. gadā. AM sadarbībā ar visu iesaistīto institūciju kontaktpersonām turpina koordinēt pasākumus, kas saistīti ar šīs direktīvas pārņemšanu un praktisko ieviešanu.

AM aktīvi sadarbojas ar visām ministrijām (un to padotības iestādēm), kuras izmanto, kā arī iegūst, apstrādā un uztur ģeotelpiskos pamatdatus.

ES Zemes novērošanas programmas «*Copernicus*» ietvaros AM sadarbojas ar Izglītības un zinātnes ministriju (IzM). AM, koordinējot darbības ģeotelpiskās informācijas jomā, sadarbojas arī ar akadēmisko sektoru Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU), Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU)) un profesionālajām nevalstiskajām organizācijām – Latvijas Mērmieku biedrību, Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociāciju, Latvijas ĢIS biedrību un Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federāciju (DAIF Latvija).

2014. gada 12. septembrī sadarbībā ar LĢIA un NBS personālu tika rīkots seminārs

«Ģeotelpiskās informācijas diena» Ādažu poligona teritorijā. Semināra mērķis bija informēt AM struktūrvienību, LKM, NBS AŠ, RJC un VAMOIC darbiniekus par ģeotelpiskās informācijas praktisko lietojamību darbā un LĢIA pieejamiem resursiem šo vajadzību nodrošināšanai. Šāda veida pasākumus tiek plānots rīkot arī turpmāk.

2.4. Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē

2014. gadā pieņemti desmit likumi:

1. 2014. gada 5. jūnija likums «Grozījumi Nacionālo bruņoto spēku likumā» paredz, ka NBS komandierim (pamatojoties uz attiecīgiem atbildīgo civilo institūciju lēmumiem) ir tiesības deleģēt to NBS vienību un karavīru vadīšanu, kas pilda amata pienākumus *NATO* komandstrukturās un *NATO* spēku struktūras štābos. Likums stājies spēkā 2014. gada 26. jūnijā.
2. 2014. gada 5. jūnija likums «Grozījumi likumā «Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās»» paredz iespēju nosūtīt NBS vienību vai atsevišķas personas dalībai starptautiskajā operācijā arī gadījumā, ja lūgumu pēc palīdzības ir izteikusi valsts, kas nav *NATO* vai ES dalībvalsts. Likums stājies spēkā 2014. gada 26. jūnijā.
3. 2014. gada 5. jūnija likums «Grozījumi Nacionālās drošības likumā» paredz nodrošināt valsts augstāko amatpersonu un institūciju efektīvu rīcību valsts apdraudējuma gadījumā, lai tās spētu aizsargāt iedzīvotājus un teritoriju no apdraudējuma situācijas vai tās sekām. Likums stājies spēkā 2014. gada 26. jūnijā.
4. 2014. gada 27. marta likums «Grozījumi likumā «Par aviāciju»» paredz precizēt nosacījumus informācijas aprītei par zemo lidojumu veikšanai potenciāli bīstamiem objektiem. Likums stājies spēkā 2014. gada 22. aprīlī.
5. 2014. gada 2. oktobra likums «Grozījumi likumā «Par aviāciju»» paredz Militāro lidlauku un militāro aviācijas poligonu drošu izmantošanu un ierobežojumus militārā aviācijas poligona apkārtnē darbībām, kas var apdraudēt militārās aviācijas mācību drošību (saskaņā ar *NATO* militāro aviācijas poligonu standartizācijas līgumu (*STANAG – Standardisation agreement*) drošības prasībām un pamatojoties uz NBS militārās aviācijas poligonu drošas ekspluatācijas prasībām), kā arī paredz nošķirt militāro un civilo bezpilota gaisakuģu darbības Latvijas gaisa telpā normatīvo kārtību, paredzot, ka militāro bezpilota gaisakuģu darbības noteiks normatīvie akti par kārtību, kādā militārās aviācijas gaisakuģi veic lidojumus Latvijas gaisa telpā. Likums stājies spēkā 2014. gada 1. novembrī.
6. 2014. gada 25. septembra likums «Grozījumi Ģeotelpiskās informācijas likumā» paredz veikt izmaiņas ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomas plānošanas un koordinācijas tiesiskajā regulējumā un noteikt tiesisko pamatu Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomes izveidei atbilstoši Latvijas ģeotelpiskās informācijas attīstības koncepcijai. Likums stājies spēkā 2014. gada 22. oktobrī.

7. 2014. gada 15. maija likums «Grozījumi likumā «Par valsts noslēpumu»» paredz nodrošināt pilnīgu valsts noslēpuma objektu saglabāšanu un aizsardzību un nepieļaut to nokļūšanu nepiederošu personu rokās, kā arī paredz izstrādāt jaunu rīcībspējas tiesisko regulējumu likumā, tādējādi speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam varēs izsniegt tikai personai, par kuras rīcībspēju nav šaubu, proti, tiesa rīcībspēju nav ierobežojusi un šaubu gadījumā nav arī lēmusi par pagaidu noregulējumu – pagaidu aizgādību, kā arī paredz papildināt likuma 12. panta piekto daļu ar administratīvā pārkāpuma lietu norādi, lai piemērotajiem nerastos šaubas par valsts noslēpuma izmantošanas iespējām administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanā. Likums stājies spēkā 2014. gada 14. jūnijā.
8. 2014. gada 16. oktobra likums «Grozījumi Augstskolu likumā» paredz noteikt Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (LNAA) darbības modeli un pārraudzības kārtību un precizē MK kompetenci attiecībā uz šo augstskolu. Likums stājies spēkā 2014. gada 12. novembrī.
9. 2014. gada 22. maija likums «Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā» paredz, ka par zemessargu nevar būt persona, kurai nodibināta aizgādība. Likums stājies spēkā 2014. gada 18. jūnijā.
10. 2014. gada 3. jūlija likums «Valsts aizsardzības finansēšanas likums» paredz MK, sagatavojot vidēja termiņa budžeta ietvara likumu projektus un gadskārtējos valsts budžeta likumu projektus, virzīties uz mērķi valsts aizsardzībai 2020. gadā un turpmākajos gados novirzīt finansējumu ne mazāk kā 2% no attiecīgajam gadam prognozētā IKP. Likums stājies spēkā 2014. gada 24. jūlijā.
11. 2014. gada 14. jūlija likums «Par Saprašanās memorandu starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministriju, Vācijas Federatīvās Republikas Federālo aizsardzības ministriju, Itālijas Republikas Aizsardzības ministriju, Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministriju, Polijas Republikas nacionālās aizsardzības ministru, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Aizsardzības ministriju par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidošanu, administrēšanu un darbību un Saprašanās memorandu starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministriju, Vācijas Federatīvās Republikas Federālo aizsardzības ministriju, Itālijas Republikas Aizsardzības ministriju, Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministriju, Polijas Republikas nacionālās aizsardzības ministru, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Aizsardzības ministriju, kā arī Sabiedroto spēku Augstākās virspavēlniecības Transformācijas komandiera štābu par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos funkcionālajām attiecībām» paredz NATO izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidošanu, administrēšanu un darbību. Likums stājies spēkā 2014. gada 19. jūlijā.
12. 2014. gada 23. oktobra likums «Grozījumi likumā «Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma

stāvokli») paredz valsts aizsardzības un nacionālās drošības vajadzībām valsts pārvaldes vai pašvaldību iestādēm tiesības izņēruma stāvokļa laikā iegūt turējumā fizisko un juridisko personu īpašumu (kustamo vai nekustamo) un paredz MK noteikt kārtību, kādā valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes pieņem lēmumu par personai piederošas nekustamas un kustamas mantas iegūšanu turējumā, iegūst turējumā fizisko un juridisko personu īpašumu (kustamo vai nekustamo mantu) un atdod to atpakaļ īpašniekam, kārtību, kādā novērtējami un aprēķināmi zaudējumi, kas personai nodarīti saistībā ar tās īpašuma atrašanos valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības turējumā, un kādā pieņem lēmumu par šo zaudējumu atlīdzināšanu, un zaudējumu atlīdzības izmaksas kārtību. Likums stājies spēkā 2014. gada 19. novembrī.

13. 2014. gada 13. marta likums «Grozījumi Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā» paredz sabiedriskā labuma organizācijām saņemt atbalstu no publiskas personas, nododot mantu bezatlīdzības lietošanā. Likums stājies spēkā 2014. gada 11. aprīlī.

2014. gadā pieņemti un līdz 2015. gada 1. janvārim spēkā stājušies pieci likumi, par kuriem AM ir sniegusi priekšlikumus Saeimā vai kuru izstrādē iesaistījušās AM padotības iestādes.

1. 2014. gada 23. oktobra likums «Grozījumi Darba likumā» paredz pienākumu darba devējam piešķirt atvaļinājumu bez darba

samaksas saglabāšanas darbiniekam, kurš pilda dienestu ZS, ja par viņa iesaisti ZS uzdevumu izpildē vai apmācībā darba devēju informē ZS vienības komandieris dienestu ZS regulējošo normatīvo aktu noteiktajā termiņā un kārtībā. Atvaļinājumu bez darba samaksas saglabāšanas piešķir uz ZS vienības komandiera izziņā norādīto laiku. Likums stājies spēkā 2015. gada 1. janvārī.

2. 2014. gada 17. decembra likuma «Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā» pārejas noteikumi paredz, ka karavīriem, kuri ir absolvējuši virsnieku sagatavošanas militārās izglītības iestādi ārvalstīs un 2014./2015. mācību gadā mācās kādā no Latvijas augstākās izglītības iestādēm, ar kuru NBS noslēguši vienošanos par karavīru apmācību, mācību maksu par augstākās izglītības iegūšanu sedz 100% apmērā. Lēmumu par mācību maksas segšanu pieņem NBS komandieris. Likums stājies spēkā 2015. gada 1. janvārī.
3. 2014. gada 30. oktobra likums «Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā» paredz veselības aprūpes nodrošināšanu atsevišķām robežsargu kategorijām. Likums stājies spēkā 2014. gada 29. novembrī.
4. 2014. gada 30. oktobra likums «Grozījumi likumā «Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu»» precizē tabakas izstrādājumu reklāmas definīciju, paredz pašvaldības domei tiesības izdot noteikumus, kuros ir noteikti smēķēšanas papildu aizliegumi vai ierobežojumi, lai nepieciešamības gadījumā aizsargātu iedzīvotājus no pakļaušanas tabakas dūmu ietekmei, paredz aizliegumu

smēķēt ne tikai daudzdzīvokļu dzīvojamu māju kāpņu telpās un gaitēnos, bet arī balkonos, lodžijās un tuvāk par 10 metriem no daudzdzīvokļu māju ieejām, ārējām kāpnēm vai lieveņiem, attiecinot šīs prasības arī uz publiskajām ēkām un būvēm, lai maksimāli nodrošinātu nesmēķētāju pasargāšanu no pasīvās smēķēšanas ietekmes. Likums stājies spēkā 2014. gada 29. novembrī.

5. 2014. gada 3. aprīļa likums «Grozījumi likumā «Par valsts pensijām»» pārējas noteikumos paredz iespēju Latvijas pilsoņiem apdrošināšanas stāžam pielīdzināt virsdienestu karavīriem un dienestu virsniekiem Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (PSRS) Bruņotajos spēkos, ja viņi atteikušies no citas valsts pensijas, kuras apmēra noteikšanā ir ņemts vērā šis dienests. Likums stājies spēkā 2014. gada 16. aprīlī.

2014. gadā ir pieņemti 29 MK noteikumi, būtiskākie no tiem:

1. MK 2014. gada 26. augusta noteikumi Nr. 509 «Par karavīra mēnešalgas un speciālo piemaksu noteikšanas kārtību un to apmēru»;
2. MK 2014. gada 16. decembra noteikumi Nr. 768 «Grozījums Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumos Nr. 509 «Noteikumi par karavīra mēnešalgas un speciālo piemaksu noteikšanas kārtību un to apmēru»» precizē karavīru atlīdzības skalu un ar 2015. gada 1. janvāri atbilstoši dienesta pakāpei un izdienai noteiktās karavīru mēnešalgas palielina par 20 EUR. Lai saglabātu dienestā profesionālākos karavīrus un motivētu viņus pārslēgt kārtējos profesionālā dienesta līgumus pēc 10., 15. un 20. izdienas gada, tiek ieviesti papildu posmi karavīru mēnešalgu izmaiņām;
3. MK 2014. gada 30. septembra noteikumi Nr. 585 «Noteikumi par bijušajiem zemes-sargiem apmaksājamiem veselības aprūpes pakalpojumiem, kā arī izdevumu apjomu un samaksas kārtību» paredz noteikt apmaksājamo veselības aprūpes pakalpojumu veidus, izdevumu apmaksas kārtību un apjomu bijušajiem zemessargiem, kā arī paredz bijušajiem zemessargiem, ar kuriem līgums par dienestu ZS ir izbeigts invaliditātes vai ievainojuma (sakropojuma, kontūzijas) dēļ, kas iegūts, pildot uzdevumus vai piedaloties apmācībā, vai slimības dēļ, kuras cēlonis ir saistīts ar uzdevumu pildīšanu vai dalību apmācībā, segt pacienta iemaksas un līdzmaksājumus par veselības aprūpes pakalpojumiem;
4. MK 2014. gada 23. decembra noteikumi Nr. 788 «Kārtība, kādā izņēmuma stāvokļa laikā valsts aizsardzības un nacionālās drošības vajadzībām iegūst turējumā personas īpašumu un atlīdzina ar to saistītos zaudējumus» nosaka kārtību, kādā kompensējami zaudējumi no personu īpašuma iegūšanas valsts iestāžu turējumā, un procedūras, kā ar dokumentiem tiek noformēta personu īpašuma iegūšana, tainīga atlīdzinājuma noteikšana un zaudējumu kompensēšana no valsts un pašvaldību institūciju puses;
5. MK 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 476 «Grozījums Ministru kabineta 2004. gada 26. oktobra noteikumos Nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts»» paredz, ka institūcijas rīcībā esošie materiāltehniskie līdzekļi (materiālie objekti

- vai priekšmeti) var būt valsts noslēpuma objekti, kuriem piešķir slepenības pakāpi;
6. MK 2014. gada 15. jūlija noteikumi Nr. 407 «Par Latvijas dalību Sabiedroto ātrās reaģēšanas korpusa štābā» izdoti, lai noteiktu Latvijas dalību Sabiedroto ātrās reaģēšanas spēku štābā *ARRC*. Šie MK noteikumi paredz pievienošanās paziņojuma parakstīšanu un pievienošanas sapsaukšanās memorandam;
 7. MK 2014. gada 26. augusta noteikumi Nr. 508 «Kārtība, kādā veidojams, finansējams un sagatavojams Latvijas NBS kontingents, kas piedalās starptautiskajās operācijās un ātrās reaģēšanas spēkos» izdoti, lai nodrošinātu 2014. gada 5. jūnijā Saeimā pieņemtā likumprojekta «Grozījumi likumā «Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās» ieviestā jaunā termina «kontingents» konsekvētu lietošanu, kā arī lai novērstu nepilnības kontekstā ar termina «vienība» lietošanu un piemērošanu;
 8. MK 2014. gada 16. septembra noteikumi Nr. 541 «Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 5. oktobra noteikumos Nr. 948 «Noteikumi par zemessargiem izmaksājamo dienesta uzdevumu izpildes un apmācību kompensāciju, Zemessardzes veterānu priekšnieka algu, kā arī zemessarga mantai nodarīto zaudējumu atlīdzību»» paredz precizēt terminoloģiju atbilstoši MK 2013. gada 29. janvāra noteikumos Nr. 66 «Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību» noteiktajam, paredzot, ka ZS veterānu priekšnieka mēnešalgu nosaka atbilstoši

- valsts tiešās pārvaldes iestāžu amatpersonu (darbinieku) amatu 9. mēnešalgu grupai ministrijas padotības iestādēs, ņemot vērā piešķirto kategoriju atbilstoši NBS, ZS un AM padotības iestādēs nodienētajam (nostrādātajam) laikam un ZS veterānu priekšnieka darba izpildes novērtējumam;
9. MK 2014. gada 26. augusta noteikumi Nr. 504 «Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 5. oktobra noteikumos Nr. 947 «Karavīru un zemessargu militārās disciplīnas reglaments»» paredz, ka karavīru un zemessargu atkārtoti informē par viņa tiesībām sniegt paskaidrojumus pēc dienesta izmeklēšanas pabeigšanas un pirms disciplinārsoda uzlikšanas, kā arī paredz pienākumu karavīram, zemessargam, cietušajam un citai iesaistītajai personai sadarboties ar komandieri (priekšnieku), kas izskata disciplīnas pārkāpumu, vai disciplīnas pārkāpuma izmeklēšanas veicēju un pēc šo amatpersonu pieprasījuma nekavējoties sniegt informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar iespējamo disciplīnas pārkāpumu, kā arī paredz nekavējošu zemessargiem uzlikto disciplinārsodu – pazemināšana amatā vai izslēgšana no ZS – izpildi.

2014. gadā ir pieņemti divi Saeimas lēmumi.

1. Saeimas 2014. gada 8. maija lēmums «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalību Eiropas Savienības militārajā operācijā Centrālāfrikas Republikā».
2. Saeimas 2014. gada 4. decembra lēmums «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalību Ziemeļatlantijas līguma organizācijas vadītajā operācijā Afganistānā».

**2014. gadā pieņemti 23 MK rīkojumi,
būtiskākie no tiem:**

1. MK 2014. gada 29. aprīļa rīkojums Nr. 184 «Par Aizsardzības ministrijas ierēdņa dalību Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas speciālajā novērošanas misijā Ukrainā»;
2. MK 2014. gada 18. septembra rīkojums Nr. 522 «Par Aizsardzības ministrijas ierēdņa dalības laika pagarināšanu Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas speciālajā novērošanas misijā Ukrainā»;
3. MK 2014. gada 10. decembra rīkojums Nr. 777 «Par valsts budžeta programmas «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO» līdzekļu izlietojumu»;
4. MK 2014. gada 14. oktobra rīkojums Nr. 576 «Par līdzfinansējuma piešķiršanu Madonas novada pašvaldībai»;
5. MK 2014. gada 29. jūlija rīkojums Nr. 383 «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām ārvalstīs» (*«Rapid Trident 2014»*);
6. MK 2014. gada 17. septembra rīkojums Nr. 518 «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām Latvijas Republikas teritorijā» (*«Silver Arrow 2014»*);
7. MK 2014. gada 2. decembra rīkojums Nr. 720 «Grozījums Ministru kabineta 2014. gada 21. maija rīkojumā Nr. 230 «Par iemaksu Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas speciālajai novērošanas misijai Ukrainā»»;
8. MK 2014. gada 23. aprīļa rīkojums Nr. 179 «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām ārvalstīs» (*«Open Spirit 2014»*);
9. MK 2014. gada 6. maija rīkojums Nr. 194 «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām ārvalstīs» (*«Saber Strike 2014»*);
10. MK 2014. gada 27. augusta rīkojums Nr. 452 «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām ārvalstīs» (*«Steadfast Javelin II»*);
11. MK 2014. gada 4. septembra rīkojums Nr. 478 «Par iemaksu Ziemeļatlantijas līguma organizācijas Ukrainas Trasta fondā»;
12. MK 2014. gada 9. jūnija rīkojums Nr. 283 «Par valsts aizsardzības nozarei nepieciešamā nekustamā īpašuma iegādi» (nekustamais īpašums Skolas ielā 1, Rīgā).

**2014. gadā ir pieņemti trīs MK
protokollēmumi.**

1. MK 2014. gada 11. marta sēdes protokollēmums «Par pievienošanos Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Somijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Norvēģijas Karalistes Aizsardzības ministrijas un Zviedrijas Karalistes valdības Saprašanās memorandam par Eiropas Savienības rīcībā nododamās Daudznacionālās kaujas grupas izveides un darbības principiem». MK sēdes protokols Nr. 15 25.§.
2. MK 2014. gada 10. novembra sēdes protokollēmums «Par Ungārijas Aizsardzības ministrijas, Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Lietuvas Republikas

Nacionālās aizsardzības ministrijas un Apvienotās Karalistes Aizsardzības ministrijas tehnisko vienošanos par finanšu atbalsta mehānisma izveidi Austrumu partnerības valstu iesaistīšanai kopējās drošības un aizsardzības politikas darbībās». MK sēdes protokols Nr. 61 20.§.

3. MK 2014. gada 25. novembra sēdes protokollēmums «Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas vienošanos par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas gaisa telpas patrulēšanas pastiprināšanas finansēšanu un izmaksu sadali 2014. gadā». MK sēdes protokols Nr. 65 37.§.

2.5. Nodrošinājuma politika

Bruņoto spēku apgāde

2014. gadā tika turpināts darbs pie vienotas degvielas uzskaites un izlietojuma kontroles sistēmas ieviešanas aizsardzības resorā. 2014. gadā veiksmīgi realizēts maršruta un degvielas kontroles sistēmas eksperiments vienam no NBS JSF lietošanā esošajam kuģim. Pamatojoties uz eksperimenta rezultātiem, 2015. gadā lems par degvielas uzskaites un izlietojuma kontroles sistēmas uzstādīšanu visiem transporta līdzekļiem vienā no NBS vienībām, kā arī sistēmas uzstādīšanu nākotnē visai flotei.

2014. gadā ir sekmīgi realizēts kaujas transportlīdzekļu «*Hagglunds BV206*» modernizācijas

pilotprojekts, kas tika veikts militārajā un civilajā remontdarbnīcā, lai izvērtētu priekšrocības un trūkumus. Projekta laikā notika divu «*Hagglunds BV206*» visurgājēju modernizācija, sasniedzot principiāli jaunu līmeni – tika palielināta «*Hagglunds BV206*» dzinēju jauda, uzstādīta moderna ātrumkārbā un citas sistēmas, samazināts kaitīgo izmešu daudzums un degvielas patēriņš, turklāt tagad šie transportlīdzekļi atbilst *NATO* III apgādes klases principam – vienotai degvielas politikai. Izvērtējot pilotprojekta rezultātus, nolemts, ka ekonomiski un operacionāli lietderīgāk ir sākotnējo konceptu par «*Hagglunds BV206*» transportlīdzekļa modernizāciju mainīt un iegādāties «*Hagglunds BV206*» remonta komplektu, lai veiktu remontu.

2014. gadā no AM budžeta programmas 33.00.00 «Aizsardzības īpašumu pārvaldība» tika iedalīti 253 759 EUR NBS 2. ZS novada Preiļu 35. bataljona remontdarbnīcas bāzes būvniecības uzsākšanai.

2014. gadā turpinājās darbs pie normatīvā regulējuma projektu izstrādes medicīnas jomā, kā arī tika pārskatīta kārtība, kādā NBS personāls veselības aprūpes pakalpojumus saņem civilajās ārstniecības iestādēs. Ir veikti pasākumi veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas kārtības uzlabošanai – 2014. gadā sadarbībā ar Veselības ministriju ir izstrādāti grozījumi normatīvajos aktos, kas paredz NBS ārstiem tiesības nosūtīt karavīrus valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai, kā arī izrakstīt valsts kompensējamās zāles un medicīniskās ierīces. Ir plānots noslēgt starpresoru vienošanos starp Nacionālo veselības dienestu un NBS par

sadarbību valsts kompensējamo zāļu un medicīnisko ierīču nodrošināšanā un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā.

2014. gadā tika apkopota informācija par ASV finanšu palīdzības līdzekļu apguvi 2013. gadā un finanšu un materiāltehnisko līdzekļu pieprasījumiem līdz 2017. gadam. 2014. gadā ASV puse ir sniegusi atbalstu 5,8 milj. ASV dolāru apjomā (sakarū iekārtas, radiostacijas, sakaru aprīkojums, transportlīdzekļu rezerves daļas un vēl cits ekipējums). Nodrošinājuma jomā ir intensificēti starptautiskās sadarbības meklējumi ar citām NATO valstīm vadības kvalitātes nodrošināšanas jautājumos un lietota militārā ekipējuma iegādē.

2014. gadā veiktas 12 AM un NBS nevajadzīgās kustamās mantas atsavināšanas (sporta ieroči, transportlīdzekļi, dzelzsbetona plātnes u.c.), nododot to AM padotības iestādēm, kā arī citām valsts un pašvaldību institūcijām, kam tā ir nepieciešama tiešo funkciju veikšanai. Baldones novada domei infrastruktūras labiekārtošanai piešķirtas 200 dzelzsbetona plātnes. Uzsākta 65 NBS nevajadzīgu transportlīdzekļu atsavināšana.

2014. gadā uzsākta NBS nolietoto transportlīdzekļu un mūcīcijas (par kopējo noteikto vērtību – 441 600 EUR) maiņa pret komersanta piedāvātiem 143 jūras konteineriem.

MK pieņemts lēmums par 100 lietotu transportlīdzekļu un 800 «Carl Gustav» granātmetēju iepirkumu no Norvēģijas.

Sniegts atbalsts trīs Baltijas valstu kopīgā

«Carl Gustav» granātmetēju mūcīcijas iepirkuma procesa organizēšanā un pasūtīta nepieciešamā mūcīcija nākamajiem gadiem.

Iepirkti kaujas guļammaisi, virsjakas, kaujas bikses un teltis aptuveni 3 milj. EUR vērtībā ZS un NBS vajadzībām.

Uzņēmējdarbības vides veicināšana aizsardzības nozarē

2014. gads ir mainījis sabiedrības un politiķu izpratni par drošības jautājumu nozīmi. Atbalsts finansējuma palielināšanai aizsardzības un drošības vajadzībām gūts Saeimā, un MK apstiprinātā Valdības deklarācija un Valdības rīcības plāns iezīmē virkni pasākumu sabiedrības drošībai. NBS ir skaidri definējuši 74 spēju attīstību un ir ieinteresēti iniciatīvu īstenošanā, izmantojot modernas tehnoloģijas, ieguldot cilvēkkapitālā un attīstot infrastruktūru.

2014. gadā AM turpinājusi sekmīgi sadarboties ar Latvijas Drošības un aizsardzības institūciju federāciju («DAIF Latvija»), ar kuru vienošanās par sadarbību tika parakstīta 2013. gada 28. augustā, lai veicinātu Latvijas ilgtspējīgu drošību un stabilitāti, sekmējot valsts attīstību un tautsaimniecības konkurētspēju. 2014. gadā norisinājušās regulāras tikšanās un aktualitāšu apspriešana ar «DAIF Latvija» pārstāvjiem federācijas konsultatīvās padomes sēdēs, kurās piedalās federācijas padomes locekļi un pārstāvji no Ārlietu ministrijas, AM, Ekonomikas ministrijas un Iekšlietu ministrijas (IeM). AM regulāri rīkoja informatīva rakstura pasākumus un tikšanos ar «DAIF Latvija»:

- 2014. gada 23. maijā Ādažu militārajā bāzē notika «Industrijas dienas NBS», kurās AM sniedza informāciju Latvijas uzņēmējiem par aktualitātēm aizsardzības nozarē, par NBS attīstības plāniem, par to nodrošinājuma vajadzībām vidējā termiņā un plānotajiem iepirkumiem aizsardzības nozarei. Pasākuma dalībniekiem bija iespēja redzēt vienību rīcībā esošo tehniku un ekipējumu, karavīru sadzīves apstākļus kazarmās, kā arī ieinteresēto uzņēmēju standus ar produkciju;
- 2014. gada 27. augustā aizsardzības ministrs tikās ar Vācijas–Francijas kopuzņēmumu «Airbus Defence and Space» un Latvijas uzņēmumu SIA «Komerccentrs DATI Grupa», lai pārrunātu sadarbības iespējas saistībā ar NATO Sauszemes novērošanas sistēmas (AGS – *Alliance Ground Surveillance System*) attīstību un turpmāku sadarbību projekta virzībai;
- 2014. gada 28. novembrī AM un IeM parakstīja ar «DAIF Latvija» sadarbības memorandu par «Varoņu programmas» īstenošanu. Sociālās atbildības iniciatīva «Varoņu programma» ir morāls atbalsts cilvēkiem dienestā (karavīriem, policistiem, ugunsdzēsējiem) un viņu ģimenēm ne tikai grūtos brīžos. «DAIF Latvija» aicina uzņēmumus un citas organizācijas piedāvāt īpašus nosacījumus savu produktu un pakalpojumu patērētājiem. Dalībnieku skaits programmas ietvaros var sasniegt līdz pat 230 000 cilvēku, kas ir vērā ņemams patērētāju loks, lai saņemtu īpašu uzmanību.
- 2014. gada 8. decembrī diskusijās «Bizness un zinātne drošībai 2014» AM sniedza informāciju par tās attīstības plāniem un nākotnes vajadzībām NBS attīstībai.

Uzņēmumi un universitātes iepazīstināja klātesošos ar savām izstrādēm un produktiem trīs jomās: cilvēku, infrastruktūras un tehnoloģiskajā nodrošinājumā.

Regulāri tika organizētas tikšanās ar Latvijas un ārvalstu komersantiem gan pēc uzņēmēju, gan NBS pārstāvju iniciatīvas, lai tirgus izpētes ietvaros iepazītos ar jaunākajām tendencēm un tehnoloģijām militārajā rūpniecībā.

2014. gadā uzsākts darbs pie bezpilotu lidaparātu (*UAV*) operacionālo vajadzību izstrādes un Latvijas tirgus izpētes, apzinot Latvijas *UAV* zinātnieku un industrijas potenciālo iesaisti NBS *UAV* spēju risinājumu nodrošināšanā. *UAV* plānots iegādāties pretgaisa aizsardzības spēju uzlabošanas plāna ietvaros.

Infrastruktūras nodrošinājums

2014. gadā noteikti svarīgākie ēku (būvju) projektēšanas uzdevumi, būvniecības un teritoriju ierīkošanas objekti saistībā ar konkrētu militāro bāzu informāciju par projektu realizācijai nepieciešamo finansējumu. Izstrādāti tehniskie noteikumi infrastruktūras objektiem Ādažu militārajā bāzē, kas nepieciešami NBS mehanizācijas projekta īstenošanai. Koordinēta sadarbība ar ASV «Office of Defense Cooperation» programmas «Exercise Related Construction» finansējumu ieguvušo infrastruktūras objektu attīstīšanā Ādažu militārajā bāzē un GSAB Lielvārdē. Tika sagatavoti pārskati par sabiedroto klātbūtnes nodrošināšanai Latvijā nepieciešamajiem infrastruktūras objektiem 2015.–2017. gadam. Izstrādāti ēku un telpu tehniskie noteikumi (standarti) ZS atbalsta

bāzēs, lai unificētu projektus, kas derīgi izmantošanai prognozētajās ZS atbalsta bāzēs.

Aizsardzības spēju attīstības projekti

2014. gadā aktīvi tika turpināts nozīmīgākais NBS ilgtermiņa projekts – **GSAB Lielvārdes lidlauka rekonstrukcija**, pateicoties *NATO* līdzfinansējumam. Svarīgākie darbi ir saistīti ar aviācijas degvielas noliktavas būvniecību, kuru plānots pabeigt 2015. gadā. Līdz ar aviācijas degvielas noliktavas būvniecības pabeigšanu un apjomīgo būvdarbu realizēšanu iepriekšējos gados, GSAB Lielvārdē būs realizēti visi 12 *NATO* līdzfinansētie lidlauka attīstības spēju paketes projekti.

Šobrīd tiek turpināti lidlauka darbības nodrošināšanai nepieciešamās speciālās tehnikas un aprīkojuma iepirkumi. Papildus ir iegādāts degvielas uzpildītājs, medicīniskais autotransports, zālienu un cieta virsmu uzturēšanas tehnika u.c.

Lai nodrošinātu lidlauka pilnvērtīgu funkcionēšanu, turpinās lidlauka sakaru, navigācijas un meteoroloģiskuma iepirkums.

Notiek kopējā bāzes teritorijas sakārtošana – teritorijas attīrīšana un neizmantojamo būvju demontāža, žoga uzstādīšana, perimetra un iekšējo ceļu izbūve. Ir izbūvēts sašķidrināto atkritumu īslaicīgās uzglabāšanas punkts (ekostacija).

Rekonstruētas vairākas NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 2. reģionālā nodrošinājuma centra un NBS GSAB ēkas, noliktavas un ēdnīca.

2015. gadā plānots turpināt bāzes kopējās infrastruktūras sakārtošanu un uzlabošanu.

2014. gadā AM parakstīja saprašanās memorandumu ar *NATO* Komunikāciju un informācijas aģentūru (*NCI Agency*) par **vienotas gaisa komandvadības un kontroles sistēmas programmnodrošinājuma elementa ieviešanu**.

Sistēmas izveide paredz optimizēt GSAB Lielvārdē esošās telpas un aprīkot tās ar sakaru iekārtām un programmatūru, kas nodrošinās *NATO* dalībvalstu vienotas gaisa telpas novērošanas sistēmas izveidi, atbalsta sniegšanu gaisa operāciju veikšanai un citas funkcijas.

Kopā ar Latviju šajā projektā iesaistās Albānija, Bulgārija, Horvātija, Igaunija, Islande, Lietuva, Rumānija, Slovākija un Slovēnija. AM ir saņēmusi valdības atļauju plānotajām projekta izmaksām, kas Latvijai ir 11,7 milj. EUR, no kuriem 9 milj. EUR plānots segt no *NSIP* finansējuma, bet 2,7 milj. EUR būs valsts budžeta līdzfinansējums.

Šis AM ir otrais *NSIP* līdzfinansētais projekts, kura ieviešana un integrācija *NATO* gaisa komandvadības un kontroles sistēmā plānota līdz 2020. gadam, un tas dos ieguldījumu GSAB operacionālo spēju nodrošināšanā.

2015. gadā projekta ietvaros paredzēts uzsākt telpu infrastruktūras pielāgošanas darbus, t.i., veikt pārbūvi Gaisa operāciju centra telpās, kas atrodas GSAB Lielvārdē.

2012. gadā AM no NBS pārņēma «**Gaisa telpas novērošanas radaru ieviešanas projektu**»,

kurš tika uzsākts 2007. gadā. Projekta mērķis ir uzlabot NBS gaisa telpas novērošanas spējas un panākt *NATO* minimālo militāro prasību (*MMR – minimum military requirements*) izpildi attiecībā uz gaisa telpas novērošanu. Lai realizētu šo mērķi, līdz 2015. gada vidum jāizgatavo, jāpiegādā un jāuzstāda divi jauni tālās darbības trīsdimensiju radiolokatori Latvijas teritorijā, kā arī jāizveido pozīcijas šo radiolokatoru uzstādīšanai.

2013. gadā tika izveidota viena no radiolokatora pozīcijām un uzstādīts viens no diviem radiolokatoriem.

2014. gadā tika pabeigta otra radiolokatora pozīcijas izbūve, bet 2015. gadā, uzstādot otru radiolokatoru, tiks noslēgts šis Latvijai un *NATO* nozīmīgais projekts.

2014. gadā turpinājās arī **NBS SzS KBde mehanizācijas projekta** ieviešana. 2013. gada nogalē AM bija uzsākusi un 2014. gadā turpināja intensīvas sarunas ar Lielbritāniju par kāpurķēžu bruņutehnikas iegādi, un 2014. gada 26. augustā MK atbalstīja saistību uzņemšanos un iepirkuma līguma slēgšanu par 48,1 milj. EUR. 2014. gada 4. septembrī aizsardzības ministrs parakstīja līgumu ar Lielbritāniju par 123 kāpurķēžu bruņutehnikas vienību iegādi. Pirmo kaujas vienībām paredzēto bruņutehniku plānots saņemt jau 2016. gadā.

Vienlaikus, lai realizētu NBS SzS KBde mehanizācijas projektu, 2014. gadā tika uzsākta gan mehanizētā bataljona struktūras, gan nodrošinājuma un uzturēšanas sistēmas izveide un apstiprināšana. Norisinājās darbs

pie nepieciešamās infrastruktūras attīstības un izbūves, tika sagatavots infrastruktūras attīstības plāns, tostarp infrastruktūras izbūves tehniskās prasības un projektēšanas uzdevumi. Tika uzsākta arī mehanizētā bataljona apmācības sistēmas izveide un personāla apmācība – 2014. gada augustā sākās karavīru apmācība Lielbritānijā, lai viņi detalizēti iepazītu tehniku un iegūtu pieredzi tās izmantošanā.

Aizvadītajā gadā tika turpināts arī **Krasta apsardzes patruļkuģu būves projekts**. 2014. gada 10. februārī AM saņēma pēdējo no pieciem projektā plānotajiem jaunajiem kuģiem, kā arī veica pēdējo līgumā paredzēto maksājumu par kuģu būvniecību. Kopumā patruļkuģu būves projekts norisinājās saskaņā ar līgumu, tā noteikumos un kuģu būves grafikā paredzēto.

Līdz ar visu patruļkuģu saņemšanu 2014. gadā tika uzsākta pakāpeniska jauno kuģu spēju attīstība un papildu aprīkojuma iegādes process. Turpinot projektu, plānota kuģu aprīkošana ar vienotu komandvadības un kaujas vadības sistēmu. Perspektīvā kuģus varēs aprīkot, piemēram, ar naftas produktu savākšanas vai ūdenslīdzēju atbalsta iekārtām. Projekta ietvaros jau ir uzsākta arī veco patruļkuģu norakstīšana.

2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana

Aizsardzības nozarei nepieciešamos pētījumus valsts aizsardzības un drošības politikas jomā, kā arī pasākumus militārās zinātnes attīstīšanai un sabiedrības informēšanai atbilstoši AM

noteiktajiem prioritārajiem pētniecības virzieniem īsteno LNAA Drošības un stratēģisko pētījumu centrs. 2014. gadā tika organizēti pieci zinātniski semināri un diskusijas, viena starptautiska konference «Krievija un ģeopolitikas atgriešanās: Stratēģiskie izaicinājumi Rietumiem», kā arī izdoti seši stratēģiskie apskati, politiskās analīzes dokumenti un zinātniski raksti.

Paplašinot sadarbību ar civilajām augstskolām un veicinot divējāda lietojuma (*dual use*) pētījumu, tehnoloģiju un inovāciju izmantošanu aizsardzības nozarē, uzsāktas pārrunas starp AM un RTU un Rīgas Stradiņa universitāti par zinātniski tehnisko sadarbību paplašināšanu, kā arī noslēgts jauns sadarbības līgums ar LLU. 2014. gadā informācijas apmaiņā un konsultācijās par aizsardzības nozares attīstības jautājumiem kopā ar AM un augstskolu pārstāvjiem tika pieaicināti arī «DAIF Latvija» pārstāvji.

Lai risinātu zinātniskās pētniecības un tehnoloģiju attīstības un sadarbības jautājumus, tiek rīkotas Baltijas valstu aizsardzības nozares zinātniskā darba koordinācijas ekspertu tikšanās. Īstenojot sagatavotos priekšlikumus kopīgas rīcībpolitikas veidošanai un pētnieciskās kapacitātes veidošanai, 2014. gadā tika uzsāktas konsultācijas par iespēju veidot kopīgu doktora līmeņa studiju programmu Igaunijas, Latvijas un Lietuvas aizsardzības nozarēm.

Latvijas zinātnisko institūciju, augstskolu un profesionālo asociāciju ekspertu iesaistīšanās aizsardzības nozares stiprināšanai nepieciešamajos starptautiskajos projektos tiek īstenota, piedaloties *NATO* Zinātnes un tehnoloģiju organizācijas (*NATO STO*) darbā. Īstenojot

NATO STO 2014. gada pētījumu programmu, *NATO STO* aktivitātēs kopumā iesaistījušies 18 Latvijas eksperti, kas piedalījās piecās tehnoloģiju kolēģijās un četros starptautiskos simpozijos, kā arī iesaistījās četrus pētniecības grupu darbā.

2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apguve

Lai precizētu LNAA juridisko statusu, AM sagatavoja grozījumus Augstskolu likumā, kas Saeimā tika pieņemti 2014. gada 16. oktobrī un stājās spēkā 2014. gada 12. novembrī. Noteikts, ka LNAA ir NBS sastāvdaļa, bet tajos jautājumos, kas nav NBS komandiera kompetencē, tā ir aizsardzības ministra pārraudzībā. Vienlaikus MK tika uzdots noteikt LNAA un tās pārstāvības un vadības institūciju un lēmēj-institūciju kompetenci, rektora iecelšanas kārtību, akadēmiskā personāla (kas nav profesionālā dienesta karavīri) atalgojuma noteikšanas kārtību, administratīvo aktu un faktiskās rīcības apstrīdēšanas kārtību, augstskolas finansēšanas kārtību. Tāpat MK ir tiesīgs noteikt citu kārtību vēl vairākos jautājumos, piemēram, attiecībā uz studējošo komplektēšanu, ja to prasa LNAA militārā vai profesionālā specifika. AM izstrādāja MK noteikumus «Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi», un tie tika pieņemti 2014. gada 16. decembrī. 2015. gada pirmajā pusgadā tiks izstrādāta arī jauna LNAA Satversme.

2014. gadā veiktas nozīmīgas izmaiņas LNAA studiju programmās – pārskatīti vairāki studiju priekšmeti, paplašināts fakultatīvo nodarbību

klāsts, kā arī organizētas papildu nodarbības vasarā. Saņemts būtisks atbalsts no ASV militāro mācību iestāžu mācībspēkiem, kas palīdzējuši ieviest augstskolā jaunas mācību metodes. 2015. gadā tiks turpināts darbs gan pie tālākas studiju programmu aktualizēšanas, gan tiem jautājumiem, kas ir būtiski LNAA īstenotā studiju virziena «Militārā aizsardzība» akreditācijai (akreditēts līdz 2019. gadam), t.sk. augstskolas starptautiskās sadarbības attīstībai.

Jau četrus gadus LNAA sekmīgi norisinājušies *NATO* augstākā līmeņa vingrinājumi «*Steadfast Pyramid*» un «*Steadfast Pinnacle*», un tie Rīgā notiks arī 2017. un 2018. gadā. 2014. gadā pirmo reizi vingrinājumā «*Steadfast Pyramid 2014*» piedalījās arī Latvijas bruņoto spēku pārstāvis. Nodrošinot abu vingrinājumu norisi, Latvija attīsta uzņemošās valsts atbalsta spējas, kā arī veicina sadarbību ar *NATO* partneriem.

NBS virsnieki militāro izglītību ieguvuši arī ārvalstīs starptautiskās sadarbības ietvaros. Izglītības programmas, kas ir priekšnoteikums nākamās dienesta pakāpes iegūšanai, ārvalstīs apguva 25 virsnieki. Jaunākā štāba virsnieka līmeņa kursu beidza trīspadsmit virsnieki, no tiem pieci mācījās Lietuvā, divi Beļģijā un seši ASV Starptautiskās militārās izglītības un mācību programmas (*IMET – International Military Education and Training*) ietvaros. Vecākā štāba virsnieka līmeņa kursu beidza desmit virsnieki *BALTFDEFOL* un viens virsnieks ASV *IMET* programmas ietvaros. Savukārt augstākā komandējošā sastāva līmeņa kursu *BALTFDEFOL* absolvēja viens virsnieks.

Tā kā *NATO* oficiālo valodu prasme ir priekšnoteikums ikviena virsnieka karjerai un tās ir ļoti būtiskas arī instruktoru un kareivju sastāva karavīriem, papildus NBS Valodu skolas īstenotajām mācībām arī 2014. gadā sadarbībā ar Francijas militāro atašeju tika turpināts 2012. gadā uzsāktais projekts, kura ietvaros franču valodas pasniedzējs no Francijas apmāca gan NBS karavīrus, gan arī vada atsevišķas nodarbības AM darbiniekiem. Turpinājās arī svešvalodu apmācība AM un tās padotības iestāžu darbiniekiem. Neintensīvajos angļu valodas mācībuursos mācījās 41 persona (27 AM darbinieki un 14 padotības iestāžu darbinieki), franču valodas mācībuursos – 15 personas (11 AM darbinieki un četri padotības iestāžu darbinieki). Atsevišķi AM un padotības iestāžu darbinieki svešvalodu zināšanas uzlaboja arī Francijas institūtā Latvijā un Gētes institūtā Rīgā organizētajosursos.

2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu

AM darbības stratēģija 2010.–2014. gadam nosaka trīs darbības prioritātes:

- NBS vienību sagatavošana un dalība starptautiskajās operācijās un *NRF* , pilnveidojot operacionālo pieredzi, kā arī apgādes un nodrošinājuma spējas.

2014. gadā Latvija piedalījās četras starptautiskajās operācijās kopumā ar 222 karavīriem: turpināja iesaisti *NATO* militārajā operācijā Afganistānā, ES apmācības misijā Mali un ES pretpirātisma operācijā «*Atalanta*» pie Somālijas krastiem, kā arī piedalījās jaunā ES militārajā operācijā Centrālāfrikas Republikā.

Skaitliski lielākais Latvijas ieguldījums joprojām bija *NATO* vadītajā *ISAF* operācijā Afganistānā, kurā kopumā piedalījās 165 NBS karavīri.

- Militārās mācības kaujas spēju uzturēšanai un uzņemošās valsts atbalsta nodrošināšanai.

NBS vienības 2014. gadā piedalījās 53 militārajās mācībās, no kurām būtiskākās bija NBS militārās mācības «Namejs 2014», kas tika organizētas kā bruņoto spēku apvienotās komandvadības mācības, lai apmācītu komandierus un štābus operāciju plānošanā un vadīšanā, vingrinātu stacionāros un izvēršamos komandpunktus un sakaru sistēmas, kā arī pilnveidotu sadarbību un savietojamību taktiskajā līmenī. Mācībās piedalījās vairāk nekā 2200 karavīru un zemessargu no regulāro spēku un ZS vienībām.

2014. gada nogalē Latvija iekļaušanai *NATO* Militāro mācību un apmācību programmā (*MTEP – Military Training and Exercise Program*) pieteica nacionālā līmeņa mācības – pretgaisa aizsardzības mācības «*Baltic Zenith*», apvienotā līmeņa mācības «*Summer Shield*» un «*Silver Arrow*», kā arī nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas mācības «Detonators». Mācību iekļaušana *NATO MTEP* ir veicinājusi iespēju citām *NATO* valstīm piedalīties šajās mācībās, tādējādi palielinot mācību sarežģītību un iespējas iegūt pieredzi no mūsu sadarbības partneriem.

Līdztekus tika plānota arī civilo valsts institūciju iesaiste tādās militārajās mācībās kā «*Baltic Host*» un «*Saber Knight*», nodrošinot valsts civilo institūciju – Valsts policijas, Valsts ugunsdrošības un glābšanas dienesta, Neatliekamās

medicīniskās palīdzības dienesta, Valsts robežsardzes – ekspertu iesaisti, lai trenētu darbības krīzes reaģēšanas un *NATO* 5. panta apstākļos. Mācību «*Baltic Host*» un «*Saber Knight*» izpilde plānota 2015. gadā.

- Lielākā un nozīmīgākā aizsardzības spēju attīstības projekta – NBS GSAB Lielvārdē lidlauka – attīstība *NSIP* ietvaros.

2014. gadā turpināti lidlauka darbības nodrošināšanai nepieciešamās speciālās tehnikas un aprīkojuma iepirkumi, iegādāts papildu degvielas uzpildītājs, medicīniskais autotransports, zālienu un cieto virsmu uzturēšanas tehnika u.c. Lai nodrošinātu lidlauka pilnvērtīgu funkcionēšanu, turpinās lidlauka sakaru, navigācijas un meteoaprīkojuma iepirkums.

Pārskata gadā attīrītas teritorijas un demontētas neizmantojamās būves, uzstādīts žogs, izbūvēti perimetra un iekšējie ceļi. Ir uzbūvēts sašķidrināto atkritumu īslaicīgās uzglabāšanas punkts (ekostacija).

Rekonstruētas vairākas NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 2. reģionālā nodrošinājuma centra un NBS GSAB ēkas, noliktavas un ēdnīca.

2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Audits

2014. gadā audita darba apjomā bija iekļautas aizsardzības nozares 38 pamatdarbības sistēmas un septiņas vadības un atbalsta funkciju

sistēmas. No kopējā auditējamo sistēmu skaita 84% bija pamatdarbības sistēmu/apakšsistēmu auditu īpatsvars, bet 16% – vadības un atbalsta funkciju sistēmas. Auditos secināts, ka iekšējās kontroles sistēma darbojas, lai gan ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi. Kopumā novērtētās kontroles ir atbilstošas, efektīvas un sniedz pārlicību, ka nozares riski tiek vadīti un mērķi sasniegti.

Aizvadītajā gadā notikusi viena AM Iekšējā audita padomes sēde, kurā izskatīts viens jautājums par nedrošo (šaubīgo) prasību norakstīšanu, kā arī viens AM Iekšējā audita padomes lēmums par nedrošo (šaubīgo) prasību norakstīšanu tika pieņemts Klusuma procedūras ietvaros.

Pārskata gadā ir sniegti 74 audita ieteikumi iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanai. 2014. gada beigās datu bāzē pēc pēcaudita rezultātu apkopošanas bija 121 audita ieteikums par 17 auditiem. No 78 audita ieteikumiem, kuriem izpildes termiņš bija 2014. gads, 60 (76,9%) audita ieteikumi ir izpildīti, viens audita ieteikums nav izpildīts, bet 61 audita ieteikumu ieviešanas termiņš ir 2015. gads.

AM auditori 2014. gadā bijis starptautiskās Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Somijas valstu auditoru eksperta darba grupas sastāvā un veicis izveidotās izglītības sistēmas efektivitātes auditu *BALTDFCOL*, ko iniciēja Baltijas valstu aizsardzības ministri. Audita rezultātā bija sagatavoti 75 ieteikumi – sākot ar apmācības procesa un satura uzlabojumiem un beidzot ar finanšu vadības jautājumu sakārtošanu.

Pārskata gadā pildīti AM kontaktpersonas pienākumi sadarbībai ar Valsts kontroli un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju.

Ģenerālinspekcija

2014. gadā Ģenerālinspekcija (ĢI) veica karavīru dienesta apstākļu, savstarpējo attiecību un militārās disciplīnas pārkāpumu izvērtēšanu vienībās un apakšvienībās.

Nodrošinot dienesta pārbaudes AM centrālajā aparātā, NBS un citās ministra un AM padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs, ĢI ir vadījusi un veikusi 17 dienesta pārbaudes, vienu dienesta izmeklēšanu, trīs disciplinārlietu izskatīšanas komisijas, veikusi divas pēcpārbaudes un sagatavojuši ziņojumus par situāciju.

ĢI ir sniegusi konsultācijas karavīriem par interesējošiem jautājumiem saistībā ar dienesta gaitu, kā arī izskatījusi 13 karavīru un fizisku personu iesniegumus un sniegusi atbildes.

Veikta aptauja NBS vienībā un divas aptaujas pēc karavīru dalības starptautiskajā operācijā, pēc aptaujām sniegti priekšlikumi par konstatēto problēmu risināšanu.

Papildus ĢI ir nodrošinājusi ĢI pārstāvju dalību AM pārstāvniecībā tieslietā.

Strukturālās izmaiņas un reorganizācijas

2014. gadā AM strukturāri radikālas izmaiņas netika veiktas. Izveidota Nacionālās kibernetikas politikas koordinācijas nodaļa – tiešā valsts sekretāra pakļautībā.

2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti

Latvijas Kara muzejs

2014. gadā LKM strādāja atbilstoši sagatavotajam un iesniegtajam darba plānam – attīstot un dokumentējot muzeja krājumu, veicot pētniecības un izglītojošo darbu, veidojot izstādes un uzturot sabiedrībai pieejamas muzeja ekspozīcijas. LKM rezultatīvos rādītājus atbilstoši publiskas iestādes darbības būtībai ietekmē mijiedarbība ar sabiedrību.

2014. gada oktobrī LKM saskaņā ar Muzeju likumu un MK 2006. gada 27. jūlija noteikumiem Nr. 532 «Muzeju akreditācija» notika akreditācija. Kultūras ministrijas veidota akreditācijas komisija vērtēja muzeja darbu, īpaši krājuma darbu. Akreditācijai LKM sagatavoja «Latvijas Kara muzeja darbības un attīstības stratēģiju 2015.–2024. gadam», kā arī atsevišķo funkciju – krājuma, pētniecības un komunikācijas – politiku. Muzeju akreditēja turpmākajiem desmit gadiem.

Muzeja pieejamība un izglītojošā darbība

LKM apmeklētājiem atvērts septiņas dienas nedēļā. Kopumā muzeja sniegtos pakalpojumus izmantojuši 141 700 apmeklētāji, t.sk. 11 923 – Ziemassvētku kauju muzejā un 3683 – O. Kalpaka muzejā un piemiņas vietā «Airītes».

Pārskata periodā muzejs turpināja aktīvi izmantot sociālo tīklu piedāvātās iespējas. Muzejs veiksmīgi īstenoja publikāciju sēriju «Muzeja jaunieguvumi» un «Muzeja mēneša eksponāts» šādās interneta vietnēs:

www.karamuzejs.lv,

www.draugiem.lv/karamuzejs/,

<https://twitter.com/#!/Pulvertornis>.

2014. gadā muzeja darbinieki vadījuši 564 ekskursijas, snieguši pētniekiem, kultūras projektu autoriem un interesentiem 708 konsultācijas par militāro vēsturi, muzeja priekšmetiem, personālijām. Pēc sabiedrības pieprasījuma muzeja speciālisti nolasījuši 27 lekcijas dažādās auditorijās. Muzejā un tā teritoriālajās struktūrvienībās notikuši 60 publiski pasākumi. Joprojām lielākais un apmeklētākais pasākums bija «Muzeju nakts», ko apmeklēja 18 064 cilvēki. Novembra svētku ietvaros notika 14 pasākumi dažādām mērķauditorijām, tos LKM apmeklēja 5481 interesents. Pārskata periodā muzeja nodaļās (filiālēs) notika divi speciāli skolotājiem organizēti semināri. O. Kalpaka muzejā un piemiņas vietā «Airītes» veiksmīgi norisinājās mūžizglītības nodarbību cikls «Mana Latvija».

Muzejs sadarbojas ar vēstures skolotāju apvienību un skolotājiem muzeja izglītojošo nodarbību piedāvājuma izstrādāšanā, kā arī rīkojot seminārus jaunāko pētījumu popularizēšanai Latvijas vēsturē. Sadarbība ar paramilitārajām nevalstiskajām organizācijām un aizsardzības nozares struktūrām bijusi abpusēji lietderīga un veicinājusi sabiedrībā izpratni par mūsdienu aizsardzības nozari.

LKM notikuši arī aizsardzības nozares struktūru organizēti pasākumi.

2014. gadā muzejs izveidoja jaunu muzeja mājaslapu un izdeva divus informatīvus bukletus: «Latvijas Kara muzejs. Plāns» un «Oskara Kalpaka muzejs un piemiņas vieta «Airītes»».

Pētniecības darbs

LKM ir viena no vadošajām institūcijām Latvijas militārās vēstures pētniecībā. Muzeja pētniecības darbs attīstās divos virzienos – militārās vēstures pētniecība un krājuma zinātniskā izpēte. 2014. gadā viens muzeja darbinieks ir ieguvis doktora grādu vēstures zinātnē Latvijas Universitātē (LU). Divi muzeja darbinieki turpina studijas LU Vēstures un filozofijas fakultātes doktorantūrā, bet viens darbinieks uzsācis studijas Daugavpils universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes doktorantūrā.

2014. gada jūnijā LKM sadarbībā ar LU organizēja starptautisku zinātnisko konferenci «Sabiedrība, karš un vēsture: Pirmā pasaules kara militārās, politiskās un sociālās norises Baltijas reģionā (1914–1918)». Tajā kā lektori piedalījās 29 dalībnieki no 10 valstīm. Konferenci kopumā apmeklēja 227 interesenti. Starptautiskās konferences dalībnieku referāti publicēti muzeja izdotajā zinātnisko rakstu krājumā «Latvijas Kara muzeja gadagrāmata XV».

Kopumā muzeja darbinieki strādājuši pie 60 pētnieciskajām tēmām, to rezultāti izmantoti izstādēs, publikācijās, lekcijās, referātos, konferencēs u.c. Dažādos izdevumos publicēti 43 raksti par militāro un politisko vēsturi.

Muzeja darbinieki ar 12 ziņojumiem piedalījies vietējās un starptautiskajās konferencēs.

Ekspozīcija un īslaicīgās izstādes

Muzejs kā ik gadu iekārtoja vienu liela apjoma tematisko krājuma izstādi. 2014. gadā tā bija veltīta Pirmā pasaules kara simtgadei – «Karš ienāca mūsu mājās. 1914.–1918.». Kopumā muzejs sagatavojis četras jaunas izstādes, kā arī eksponējis septiņu citu autoru un institūciju sagatavotās izstādes, ārpus muzeja eksponētas divas izstādes. Izstāžu skaits no plānotā atšķiras, jo muzejs gada laikā saņem piedāvājumus eksponēt ceļojošās izstādes, kā arī muzeja pasākumu laikā iekārto ekspresizstādes.

Krājuma darbs

2014. gadā LKM krājums papildinājies ar 3314 jauniem eksponātiem – dāvinājumiem un pirkumiem par Latvijas militāro un militāri politisko vēsturi. Muzejs krājuma papildināšanu plāno kā aptuvenu, uz iepriekšējo gadu statistiku balstītu rādītāju. Tā faktiskā izpilde ir saistīta ar dāvinātāju gribu, kā arī krājuma iepirkuma budžetu un atsevišķo eksponātu vērtību.

Krājuma uzskaite un dokumentēšana, kura tiek veikta ārējos normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā, ir darbietilpīgākais process muzeja darbā. Krājuma finansiālā novērtēšana tiek veikta ne tikai jauniegūtajiem muzeja priekšmetiem, jo pakāpeniski tiek novērtēti arī vairākos gadu desmitos veidoti krājums. Patlaban ir novērtēti 85 027 eksponāti (737 583,41 EUR), sagatavotā dokumentācija nodota grāmatvedībai krājuma uzņemšanai uzskaitē. Komisijas turpina regulāras kolekciju esības pārbaudes, pārskata periodā pārbaudītas 6300 vienības.

Līdzās rakstiskā formātā veiktajai krājuma uzskaitē nodaļas veic krājuma priekšmetu skenēšanu un ievadīšanu digitālajā Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā, kurā ievietoti 2635 priekšmeti. Veikti restaurācijas un konservācijas darbi 447 krājuma priekšmetiem.

Muzeja infrastruktūra

2014. gadā tika uzturēta LKM un tā divu teritoriālo struktūrvienību – Ziemassvētku kauju muzeja Jelgavas rajona Valgundes novadā un O. Kalpaka muzeja un piemiņas vietas «Airītes» Saldus novada Zirņu pagastā – infrastruktūra, veicot ugunsdrošības, telpu un teritoriju uzkopšanas, komunālo un komunikāciju sistēmu apkopšanas līgumu slēgšanu un to izpildes uzraudzību.

Informācija par iespējamiem iestādes darbību ietekmējošiem apstākļiem

LKM attīstības projekti saistīti ar valsts simtgades programmām un JPI.

Lai nodrošinātu Darba likumā ietvertos nosacījumus par darba laikiem summētā darba laika ietvaros un virsstundu darba regulējumu, iespējama muzeja ekspozīciju pieejamības samazināšana apmeklētājiem (tagad muzeja ekspozīcijas atvērtas 7 dienas nedēļā).

Rekrutēšanas un jaunsardzes centrs

RJC pilda uzdevumus, kas saistīti ar rekrutēšanu NBS, izglīto jaunatni valsts aizsardzības jomā, īstenojot Jaunsargu mācību paraugprogrammu, nodrošina AM un NBS

aktualitāšu atspoguļošanu audiovizuālā formā dažādos medijos un izdod ikmēneša militāro žurnālu «Tēvijas Sargs».

Rekrutēšana

Kopumā dienestam NBS 2014. gadā pieteicās 971 kandidāts, t.sk., 343 kadetkandidāti studijām LNAA. Profesionālajā militārajā dienestā tika iesaukts 391 karavīrs.

Aizvadītajā gadā rekrutēšanas prioritāte bija dalība pasākumos, kuros tika uzrunāti jaunieši, kas vēlas iegūt augstāko izglītību LNAA un nākotnē veidot virsnieka karjeru.

RJC ar prezentācijām piedalījās augstskolu karjeras dienās, kā arī pašvaldību un mācību iestāžu rīkotajos pasākumos ar lekciju kursu par rekrutēšanas un atlases norisi.

2014. gadā RJC sadarbībā ar NBS organizēja vērīenīgu vēstures izziņas, piedzīvojumu un izaicinājumu spēli jauniešiem «Jaunie Rīgas sargi: atceries Lāčplēšus!». Spēle notika trijās kārtās deviņās Latvijas pilsētās: Valmierā, Grobiņā, Lielvārdē, Daugavpilī, Gulbenē, Rīgā, Tukumā, Jelgavā un Siguldā. Spēlē piedalījās 900 jaunieši no visas valsts.

Militārā informācija

2014. gadā RJC radošā grupa ir piedalījusies 336 filmēšanās, kā rezultātā tika sagatavotas sešas filmas un 200 sižeti par Latvijas aizsardzības nozarei aktuālām tēmām. RJC fotogrāfi veica vairāk nekā 600 fotografēšanas sesijas dažādos pasākumos, tajā skaitā Afganistānā,

Beļģijā, Igaunijā un Lietuvā, fiksējot Latvijas karavīru dalību miera nodrošināšanas operācijā un piedaloties starptautiskos mācību projektos.

RJC ar video un foto materiāliem ir nodrošinājis nacionālos un reģionālos medijus. Izveidotā pieeja leņķupielādēt fotoattēlus pilnā izšķirtspējā no AM mājaslapas rada iespēju ziņu portāliem publicēt fotoattēlus bez atsevišķas saskaņošanas ar RJC.

Uzturot un ikdienā papildinot foto materiālu arhīvu ar fotogrāfijām par notikumiem aizsardzības jomā, tiek nodrošināta AM un NBS mājaslapa, militārais žurnāls «Tēvijas Sargs», kā arī RJC veidotie poligrāfijas izdevumi.

RJC radošā grupa 2014. gadā nodrošināja NBS mācību «Namejs 2014» un Drošības policijas (DP) pretterorisma mācību «Kurbads 2014» audiovizuālo dokumentēšanu.

RJC darbinieki ir piedalījušies starptautiskajās militārajās mācībās «*Silver Arrow 2014*», «*Summer Shield*», «*Saber Strike 2014*», «*BALTOPS 2014*», «*BRTE XV*», «*Steadfast Jazz 2014*»/«*Baltic Host 2014*», «*Baltic Bikini 2014*» un nodrošinājuši mācību vingrinājumu un uzdevumu operatīvu atspoguļojumu foto un video galerijās (video sižetos), kā arī fiksējuši svarīgākās norises *NATO* vidējā un augstākā līmeņa štāba virsnieku vingrinājumos «*Steadfast Pyramid 2014*» un «*Steadfast Pinnacle 2014*».

RJC video operatori nodrošināja *BALTDEFCOL* augstākās militārās vadības mācību kursa «Mediju komunikācijas iemaņas» veiksmīgu

norisi, sniedzot atbalstu koledžas pasniedzējiem un pedagogiem, un veica LNAA jaunākā štāba virsnieka kursa mediju treniņus. Tās ir informatīvas nodarbības, kurās dažādu vienību pārstāvji sadarībā ar RJC filmēšanas grupu tiek sagatavoti ziņojumu sniegšanai (komunikācijai) elektroniskajiem masu medijiem.

RJC nodrošināja ikmēneša militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» izdošanu, kas ir vienīgais šāda veida izdevums latviešu valodā un populārā veidā sniedz sabiedrībai militāra rakstura informāciju par aktualitātēm aizsardzības jomā. Žurnāla galvenās tēmas bija saistītas ar aktuālo militārajā politikā, plaši tika atspoguļotas starptautiskās militārās mācības, tādējādi veicinot sabiedrības izpratni par aizsardzības nozares aktualitātēm. Aizvadītajā gadā izdoti 12 žurnāla «Tēvijas Sargs» numuri, kuru kopējā tirāža bija 62 700 eksemplāru.

RJC ar poligrāfijas materiāliem nodrošināja starptautiskās militārās mācības «*Saber Strike 2014*», «*Steadfast Javelin II 2014*» un «Namejs 2014», kā arī AM un NBS rīkotos pasākumus. Veidoti informatīvie plakāti, bukleti, brošūras, kā arī grāmatas AM, NBS AŠ, LNAA, JSF, Jaunsardzei u.c. Sagatavoti iespieddarbi un elektroniskie maketi NBS žurnāliem un veidlapām. Papildus drukātajiem darbiem tika sagatavots elektroniskais dizains apsveikuma kartītēm Lieldienās, Ziemassvētkos, valsts un citos svētkos. Kopumā aizvadītajā gadā RJC sagatavoti 318 poligrāfijas darbi.

Turpinās AM 2012. gada 17. jūlija noteikumos Nr. 18-NOT «Noteikumi par Nacionālo

bruņoto spēku karavīra un zemessarga formas tērpiem, atšķirības zīmēm, zīmotnēm, pie formas tērpa nēsājamiem apbalvojumiem un to lietošanas kārtību» iekļauto formas tērpu un atšķirības zīmju skiču izstrāde un vienību logo pārzīmēšana.

Kopš 2003. gada Latvija ir Eiropas Militārās preses asociācijas (*EMPA*) biedrs (<http://www.empamil.eu>). Militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» galvenā redaktore 2011. gadā tika ievēlēta par *EMPA* prezidenti. 2014. gadā Latvijas prezidentūras ES Padomē ietvaros sadarbībā ar Igaunijas Aizsardzības ministriju, bruņotajiem spēkiem un *BALTDEFCOL* tika organizēts *EMPA* kongress Tallinā.

Jaunsardze

Brīvprātīgajā kustībā «Jaunsardze» darbojas bērni un jaunieši vecumā no 10 gadiem līdz 21 gadam. Jaunsardzes mērķis ir jaunatnes izglītošana valsts aizsardzības jomā, biedriskuma, drošsirdības, fizisko spēju un disciplīnas sekmēšana. Jaunsardzē tiek uzņemti visi bērni un jaunieši neatkarīgi no pilsonības, sociālā statusa, etniskās piederības vai citām pazīmēm. Vienīgais nosacījums – nodarbības Jaunsardzē notiek valsts valodā. Līdz ar to var teikt, ka Jaunsardze ir sabiedrības integrācijas un patriotiskās audzināšanas platforma jauniešiem Latvijā.

Jaunsardzes kustības pamatā ir Jaunsargu mācību paraugprogrammas apguve, kas sniedz zināšanas par valsts un armijas vēsturi, pilnveido un nostiprina pilsonisko pašapziņu, palīdz apgūt dzīvē noderīgas prasmes un iema-

ņas (tūrisms, topogrāfija, izdzīvošana dabā, pirmā palīdzība, fiziskā sagatavotība, ierindas mācība u.c.), sniedz jauniešiem nepieciešamās zināšanas un pamatiemaņas.

Jaunsargu mācību paraugprogramma tika īstēta 454 mācību grupās, 229 mācību vietās, 98 Latvijas novados, 9 republikas nozīmes pilsētās un 9 IzM pakļautības izglītības iestādēs.

Jauno 2014./2015. mācību gadu Jaunsardzes kustībā aktīvi uzsāka 6405 bērni un jaunieši.

Pilsoniskās izglītības uzdevums ir veicināt individuālo atbildību par valsts attīstību, kā arī iemācīt ikvienam indivīdam pilsoniskās līdzdalības prasmes, zināšanas, attieksmes un vērtības. Saliedētības, integrācijas un patriotiskās audzināšanas pasākumi jaunsargiem 2014. gadā tika organizēti 1684 reizes, tajos piedalījās 33 811 dalībnieki.

2014. gadā tika organizētas 47 nometnes (2820 dalībnieki), 90 pasākumi sadarbībā ar NBS (1485 dalībnieki), 374 pārgājieni (6672 dalībnieki), 14 starptautiski pasākumi (127 dalībnieki), 212 prezentācijas izglītības iestādēs (3447 klausītāji), 363 pilsoniskās un patriotiskās audzināšanas pasākumi (7602 dalībnieki), 159 ekskursijas (4655 dalībnieki), 255 sporta sacensības un spēles (4512 dalībnieki), 170 citi pasākumi – talkas, praktiskās nodarbības mežā u.c. (2491 dalībnieks).

2014. gada vasarā tika organizētas sešas vasaras nometnes, kurās piedalījās 900 jaunsargu no visas Latvijas, bet sadarbībā ar pašvaldībām organizētas 10 sociālās nometnes

vairāk nekā 300 bērniem un jauniešiem no maznodrošinātām, sociālā riska un daudz-bērnu ģimenēm.

Atbilstoši apstiprinātajām JPI izstrādāta un testa režīmā tiek ieviesta Jaunsargu fiziskās sagatavotības sistēma; īstenoti projekti: «Jaunie Rīgas sargi: atceries Lāčplēšus!», «Jaunsardzes reportieris» un «Eksperu forums», kā arī Jaunsardzes patriotiskie pasākumi – ekskursijas. Tika sagatavots un MK iesniegts informatīvais ziņojums «Jaunsardzes attīstības programma 2016.–2024. gadam», kas iezīmēs kustības attīstības virzienus.

Darbu aktīvi turpina Jaunsargu pašpārvalde, kas veicina jauniešu pilsoniskās līdzdalības prasmes un dod iespējas jaunsargiem iesaistīties Jaunsardzes kustībai svarīgu jautājumu risināšanā. Tika organizēti trīs mācību semināri Jaunsargu pašpārvaldes dalībniekiem un jaunajiem reportieriem.

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra

LĢIA ir vadošā iestāde valsts politikas īstenošanā ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā. LĢIA iegūst, apstrādā un uztur ģeodēziskos un kartogrāfiskos pamatdatus militārajām un civilajām vajadzībām, un nodrošina ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmas darbību.

LĢIA savas kompetences ietvaros sadarbojas ar valsts un pašvaldību iestādēm, NATO dalībvalstīm, ES institūcijām un starptautiskajām kompetentajām organizācijām, tai skaitā sniedz tām un sabiedrībai ģeodēzisko, kartogrāfisko un ģeotelpisko informāciju.

2014. gadā LĢIA turpināja Latvijas teritorijas aerofotografēšanas 5. ciklu (2013.–2015. g.). Aerofotografēšana veikta 26 000 km² apjomā, t.sk. nofotografēta valsts robeža ar Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku. Ortofoto kartes izgatavošana veikta intensīvā režīmā 48% Latvijas teritorijas – 1575 km² teritorijai Rīgā un ap to ar 0,25 m izšķirtspēju un 29 425 km² ar 0,4 m izšķirtspēju.

Turpināta dažādu karšu sagatavošana NBS vajadzībām – sagatavota topogrāfiskās kartes mērogā 1:50 000 3. izdevuma 21 karšu lapa (12 600 km² platībā) un Kopējo operāciju kartes (JOG) mērogā 1:250 000 3. izdevuma divas kartes lapas (27 200 km² platībā). Veikta specializētās topogrāfiskās kartes mērogā 1:50 000 jūras piekrastei pilotprojekta izstrāde 1200 km² platībā Engures un Bērzcima apkārtnē.

Aktualizēta aeronavigācijas informācija Baltijas valstu zemo lidojumu kartei mērogā 1:500 000, kā arī aktualizēti dati NBS Gaisa spēku helikopteru vadības sistēmām. Uzturēta un pilnveidota Svarīgo objektu datubāze.

Sadarbojoties ar valsts akciju sabiedrību «Latvijas gaisa satiksme», uzturēta un atjaunota Latvijas vizuālo lidojumu karte mērogā 1:500 000.

Lai sagatavotu augstas detalizācijas reljefa datus plūdu risku modelēšanai, pabeigta aerolāzerskenēšanas datu klasifikācija Daugavas sateces baseinā četros līmeņos – zemes virsma, zemā veģētācija, augstā veģētācija un būves. Kopumā klasificēti un nodoti Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram plūdu modelēšanas vajadzībām dati par Daugavas sateces baseinu

5364 km² platībā. Uzsākta Latvijas vienlaidus aerolāzerskenēšana un iegūti dati 6411 km² teritorijai Zemgales reģionā.

Civilās kartogrāfijas jomā turpināts darbs topogrāfisko plānu un karšu atjaunošanā mērogos 1:2 000 un 1:10 000, veikts sagatavošanās darbs, lai uzsāktu topogrāfiskās kartes atjaunošanu mērogā 1:50 000.

2014. gadā nodrošināta Vietvārdu datubāzes uzturēšana un papildināšana. Vietvārdu datubāzē no jauna ievadīti vai koriģēti 16 376 vietvārdi. Aktualizētā informācija publicēta Vietvārdu datu bāzes publiskajā versijā <http://vietvardi.lgia.gov.lv>. 2014. gada beigās Vietvārdu datu bāzē bija 118 193 ieraksti, kas satur datus par 150 564 vietvārdiem.

Aizvadītajā gadā turpinājās darbs pie Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas robežas demarkācijas atbilstoši Kopējās valsts robežas demarkācijas komisijas lēmumiem – veikti 623 robežzīmju uzmērījumi, papildus uzstādītas 59 robežzīmes, izlikta robežlīnijas vizūra 60 km garumā un veikta demarkācijas kartes mērogā 1:10 000 sagatavošana.

Lai noteiktu Baltkrievijas, Igaunijas un Lietuvas pierobežas joslā veikto zemes uzmērījumu atbilstību valsts robežas demarkācijas dokumentos noteiktajai robežlīnijai, pēc mērnieku pieprasījumiem veikta topogrāfisko uzmērījumu pārbaude 294 zemes kadastrālajām vienībām.

Atbilstoši plānotajam apjomam uzturēts un pilnveidots valsts ģeodēziskais tīkls – apvidū apsekoti 386 ģeodēziskie punkti, veikta

26 2. klases ģeodēzisko punktu uzmērīšana ar globālās pozicionēšanas metodi, aprēķināti un analizēti globālās pozicionēšanas mērījumu dati par visu Latvijas teritoriju, kas iegūti 2010.–2014. gada periodā, veikti 2. klases valsts nivelēšanas darbi 153,7 km garumā. Pilnveidota pastāvīgo globālās pozicionēšanas bāzes staciju sistēma «Latvijas Pozicionēšanas sistēma» (*LatPos*) – nodrošināta 24 bāzes staciju nepārtraukta darbība *LatPos* lietotājiem, papildus uzstādīta jauna bāzes stacija Valkā (plānots uzsākt tās ekspluatāciju 2015. gadā).

Valsts ģeodēziskā tīkla datubāzē veikta apjomīga datu aktualizācija saistībā ar pāreju uz jauno augstuma sistēmu – Eiropas Vertikālās atskaites sistēmas (*EVRS – European Vertical Reference System*) realizāciju Latvijas teritorijā. Jau 2014. gada beigās datubāzē <http://geodezija.lgia.gov.lv/> bija pieejama informācija par 2880 valsts ģeodēziskiem punktiem.

Sadarbojoties ar mērniekiem, Valsts zemes dienestu un pašvaldībām, izveidota, testēta un publiski pieejama bezmaksas programmatūra, kas nodrošina augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas augstumu datu pārrēķinu uz jauno augstumu sistēmu. Izstrādāts un LĢIA mājaslapā publicēts bezmaksas lietošanai kvaziģeoida modelis LV'14.

Turpināta Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāzes pilnveidošana un administrēšana. Sadarbībā ar Kurzemes, Zemgales, Vidzemes, Latgales un Rīgas plānošanas reģioniem 2014. gada novembrī LĢIA rīkoja piecus seminārus novadu pašvaldībām, lai sniegtu informāciju par aktualitātēm saistībā ar vietējo ģeodēzisko

tīklu un pāreju uz jauno augstuma sistēmu valstī. Nodrošināts pašvaldību metodiskais atbalsts un nepieciešamības gadījumā sniegta konsultācijas vietējā ģeodēziskā tīkla jautājumos. Sniegti atzinumi par 13 Vietējā ģeodēziskā tīkla pilnveidošanas aprakstiem un četriem apsekošanas pārskatiem.

Ļoti plaša informācija sabiedrībai par LĢIA darbību tika sniegta internetā – aktualitātes un pamatinformācija par LĢIA darbību pieejama mājaslapā www.lgia.gov.lv, bet informācija par LĢIA sagatavotajiem produktiem un sniegtajiem pakalpojumiem – tīmekļa vietnē <http://map.lgia.gov.lv>, kuru vidēji dienā apmeklē ap 280 interesenti. Populārākais LĢIA e-pakalpojums ir Karšu pārlūks <http://kartes.lgia.gov.lv>, kas sniedz iespēju plašam lietotāju lokam iepazīties ar aktuālākajām LĢIA uzturētajām ģeotelpisko datu kopām (kartēm). 2014. gadā reģistrētais kopējais Karšu pārlūka atvērumu skaits bija 174 714 (vidēji 450 atvērumi) dienā.

2014. gadā nodrošināta LĢIA sagatavotās un uzturētās ģeotelpiskās informācijas izplatīšana un pakalpojumu sniegšana – reģistrēti 411 pieprasījumi un noslēgti 180 līgumi par datu sagatavošanu un nodošanu vai abonēšanu, kas ir par 45% vairāk nekā 2013. gadā. Skaitliski visvairāk ģeodēzijas un kartogrāfijas pakalpojumu sniegts komercsabiedrībām – 60%, valsts iestādēm un pašvaldībām – 25%, privātpersonām – 10%, kā arī grāmatnīcām un karšu veikaliem. Visbiežāk pieprasītākie produkti ir ortofotokartes un topogrāfiskās kartes mērogā 1:10 000. Ieviesta elektroniskā pakalpojumu pieprasīšanas sistēma <http://e-pieteikumi.lgia.gov.lv/>.

LĢIA 2014. gadā turpināja sekmīgu sadarbību starptautiskā līmenī. Visnozīmīgākā sadarbība bija dažādos Eiropas Nacionālo kartogrāfijas un kadastra aģentūru asociācijas «EuroGeographics» projektos un Eiropas Vides aģentūras vadītā projektā «CORINE Land Cover 2012», kura ietvaros veikta Latvijas teritorijas zemes virsmas apauguma un tā izmaiņu kartēšana, sniedzot ieguldījumu ģeotelpisko datu sagatavošanā, kas atbilst *INSPIRE* direktīvas datu tēmai «Zemes virsma».

Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs

VAMOIC organizē valsts militārās aizsardzības objektu būvniecību, apsaimnieko aizsardzības nozares nekustamos īpašumus, kā arī nodrošina atsevišķas NBS apgādes funkcijas, tai skaitā publiskā iepirkuma procedūru īstenošanu, līgumu pārvaldību un militāri tehnisko līdzekļu kodēšanu.

2014. gada beigās VAMOIC bilancē/apsaimniekošanā atradās 135 nekustamā īpašuma objekti, t.sk. 138 zemes vienības ar kopējo platību 9052 ha un 997 būves (ieskaitot dienesta dzīvojamās telpas – dienesta dzīvokļi, dienesta viesnīca un atvērta tipa kazarmas, kurās tika izmitināta 711 militārpersona).

2014. gadā VAMOIC turpināja nekustamo īpašumu uzturēšanu un apsaimniekošanu atbilstoši Latvijas valsts aizsardzības vajadzībām, AM un NBS stratēģiskās attīstības un darbības plāniem un starptautiskām saistībām. NBS sporta bāzes peldbaseinā un sporta zālēs Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9, pērnā gada laikā tika

apkalpotas 50 233 personas, savukārt dienesta dzīvojamās telpās Ādažu novadā, «Kadagā 12» un «Kadagā 13», Cēsīs, Caunas ielā 7A, un Valmierā, Cēsu ielā 54, tika izmitinātas 165 militārpersonas, bet dienesta viesnīcā Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9 – 480 militārpersonas un atvērta tipa kazarmās – 66 militārpersonas. 2014. gadā VAMOIC veica darbības nekustamo īpašumu daļu (telpu un zemes), kuras nav nepieciešamas aizsardzības funkciju nodrošināšanai, iznomāšanu.

2014. gadā VAMOIC nodrošināja pilna cikla būvniecības procesa organizēšanu un projektu vadību visā valsts teritorijā esošajos valsts aizsardzības sistēmas objektos – objektu apsekošanu, projektēšanas uzdevumu izstrādi, projektēšanas darbu uzraudzību, būvdarbu autoruzraudzību, būvdarbu būvuzraudzību, objektu pieņemšanu ekspluatācijā un konsultēšanu garantijas termiņa laikā. 2014. gadā nekustamo īpašumu atjaunošanai, pārbūvei un būvdarbiem (99 līgumu ietvaros) tika izlietoti 15,9 milj. EUR.

Nozīmīgākie pabeigtie būvniecības objekti 2014. gadā bija NBS GSAB Lielvārdē (galvenā autoceļa pārbūve, ēdnīcas ēkas atjaunošana, aviācijas degvielas noliktavas būvniecības uzsākšana) un NBS Ādažu militārajā bāzē (kazarmu ēku bloka 1. kārta, ieroču remontdarbnīcas būvniecība). Citos AM un NBS objektos tika īstenoti šādi projekti:

- Gaisa telpas novērošanas radiotehniskā posteņa būvniecība Ventspils novadā,
- NBS ZS 22. kājnieku bataljona Jaunsardzes dienesta ēkas pārbūve un mazvērtīgo ēku demontāža Cēsu ielā 54, Valmierā,

- AM ēkas elektroapgādes sistēmas pārbūve K. Valdemāra ielā 10/12, Rīgā,
- garāžas un auto nojumes pārbūve objektā «Andrejbaudas»,
- drošības sistēmu uzlabošana vairākos NBS objektos,
- NBS ēku fosilo siltumenerģijas ražošanas iekārtu nomaiņa siltumenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekta ietvaros NBS mācību bāzē «Strautiņi», Alūksnes novadā, veicot katlumājas un siltumapgādes sistēmas pārbūvi,
- vidi degradējošo ēku un būvju nojaukšana NBS bāzēs Ādažos, Lielvārdē, Liepājā un Daugavpilī,
- būvdarbu uzsākšana objektos: NBS GSAB Gaisa telpas novērošanas eskadriļas Radio-tehniskā posteņa Nr. 3 ēkas būvniecības 2. kārta objektā «Audriņos»; tehniskās ēkas un antenu mastu pārbūves 4., 5., 6. kārta NBS objektā «Rīti» Olaines novadā.

2014. gadā VAMOIC veica vides aizsardzības pasākumus valsts aizsardzības militārajos objektos, tostarp, piesārņojuma izpēti, monitoringu un likvidāciju, dabas vērtību izpēti un aizsardzību un bīstamo vielu savākšanu vairākos objektos. NBS GSAB teritorijā Lielvārdē tika veikta bijušās PSRS armijas atstātā grunts piesārņojuma apjoma noteikšana, lai varētu turpināt sanācijas darbus, un darbu uzsāka ekostacija (šķirotu bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšanas vieta). Tika demontētas trīs neizmantotas degvielas uzpildes stacijas. AM valdījumā esošajos mežos notika kopšanas circes (t.sk. jaunaudzēm) un tika stādīti koki.

VAMOIC turpināja īstenot ES *LIFE+* programmas projektu «Īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzības statusa uzlabošana «*Natura 2000*» teritorijā «Ādaži»». 2014. gadā tika uzsākta dabas aizsardzības plāna izstrāde, lai nodrošinātu ilgtspējīgu teritorijas apsaimniekošanu. Projekta ietvaros iegādāta traktortehnika ar nepieciešamo aprīkojumu, lai nodrošinātu dabas vērtību apsaimniekošanu atbilstoši prasībām, kā arī veikta virsāju atjaunošana un kontrolēta virsāju dedzināšana. Lai iepazīstinātu sabiedrību ar Ādažu poligonā esošajām dabas vērtībām, 2014. gada augustā Ādažu poligonā notika Atvērto durvju diena, kuras laikā īpašu uzmanību pievērša virsājiem.

VAMOIC aizvadītajā gadā turpināja tiesisko sakārtošanu kadastrā un īpašumtiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā Latvijas valstij AM personā nekustamajiem īpašumiem, kuri atrodas AM valdījumā valsts aizsardzības nozares vajadzībām. Līdz 2014. gada nogalei zemesgrāmatā bija ierakstīti 94% no visiem AM valdījumā esošajiem nekustamā īpašuma objektiem. VAMOIC arī sagatavoja dokumentus, lai pārņemtu, atsavinātu un nomātu īpašumus valsts aizsardzības vajadzībām vai iznomātu atsevišķas AM īpašumu daļas.

Atbilstoši nolikumā noteiktajam VAMOIC veic centralizētās iepirkuma procedūras AM un tās padotībā esošo iestāžu vajadzībām. 2014. gadā VAMOIC veica 153 iepirkumu procedūras, no kurām 114 centralizētās iepirkuma procedūras organizētas citu pasūtītāju vajadzībām, bet pārējās procedūras veiktas VAMOIC vajadzībām. Veicot citu pasūtītāju vajadzībām organizētās iepirkumu procedūras, saskaņā ar Publisko

iepirkumu likumu tika organizētas 80 iepirkumu procedūras, no kurām 2015. gadā turpinās 16 iepirkumu procedūras. Atbilstoši Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likumam tika uzsāktas 34 iepirkumu procedūras un 2015. gadā turpinās 15 iepirkumu procedūras. Lai nodrošinātu valsts militārās aizsardzības objektu būvniecības organizēšanu, 2014. gadā tika uzsākta un organizēta 41 infrastruktūras iepirkumu procedūra.

VAMOIC īsteno šādas NBS apgādes funkcijas – centralizēto iegāžu veikšana, līgumu administrēšana, militāro materiāli tehnisko līdzekļu standartizācija un kodēšana. Pildot šo funkciju, 2014. gadā VAMOIC NBS noslēdza un administrēja vairāk nekā 95 materiāli tehnisko līdzekļu iegāžu līgumus un veica materiāltehnisko līdzekļu iegādi 6,89 milj. EUR vērtībā.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests

MIDD ir valsts drošības iestāde, kas veic militāro pretizlūkošanu, izlūkošanu un citus Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus. 2014. gadā MIDD: nodrošināja AM, tās padotībā esošās iestādes un NBS ar to darbībai nepieciešamo pretizlūkošanas un izlūkošanas informāciju; veica ievērojamu darba apjomu nolūkā atklāt un sadarībā ar citām valsts drošības iestādēm novērst ārvalstu speciālo dienestu, kā arī organizāciju vai atsevišķu personu graujošo darbību (spiegošanu, sabotāžas, pretvalstisku darbību vai terorismu) AM, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS; veica pasākumus, lai aizsargātu valsts noslēpumu AM, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS, un kontrolēja to

izpildi; pārbaudīja pretendentes, kas vēlas saņemt speciālās atļaujas (licences), kuras izsniedz AM atsevišķu licencēšanai pakļautu komercdarbības veidu veikšanai, kā arī sniedza atzinumus par speciālo atļauju izsniegšanu; veica personu un telpu atbilstības drošības prasībām pārbaudes AM, tās padotībā esošajās iestādēs, NBS, militārajos objektos, kā arī iestādēs, organizācijās un komercsabiedrībās, kuru darbība ir saistīta ar valsts noslēpumu militārās aizsardzības jomā.

MIDD saskaņā ar MK 2011. gada 22. jūnija rīkojumu Nr. 264 «Par Latvijas Republikas institūciju atbildības sadalījumu Ziemeļatlantijas līguma organizācijas komitejās, darba grupās un Ziemeļatlantijas līguma organizācijas padotībā esošajās organizācijās» nodrošināja daļību *NATO* aģentūrās, komitejās un darba grupās.

MIDD kā Latvijas Republikas nacionālā signālu izlūkošanas iestāde veica un kontrolēja signālu izlūkošanu, kā arī nodrošināja iegūtās informācijas aizsardzību.

Vienlaikus MIDD pildīja arī citus normatīvajos aktos un starptautiskajos līgumos tam noteiktos uzdevumus, t.sk. nodrošināja efektīvu informācijas apmaiņu ar *NATO* un ES struktūrām un partnervalstīm, veica fiziskās drošības pasākumu pārbaudi MIDD kompetencē esošajos nacionālajai drošībai svarīgajos objektos (kritiskajā infrastruktūrā) u.c., kā arī organizēja vairāku starptautisku pasākumu norisi Rīgā, tostarp starptautisko Militārās izlūkošanas komitejas (*MIC*) tikšanos un Baltijas valstu drošības iestāžu (*B3*) vadītāju tikšanos, izpelnoties partnervalstu atzinīgu vērtējumu par paveikto.

Nacionālie bruņotie spēki

NBS ir militāro formējumu kopums, kuru veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa, kura aizsargā Latvijas valsts suverenitāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas.

Pamatojoties uz AM izstrādāto NBS attīstības plānu 2012.–2024. gadam, galvenais aizsardzības sistēmas darbības mērķis ir attīstīt NBS kā profesionāli sagatavotu, kaujas un dažādām drošības situācijām pielāgoties spējīgu, atbilstoši operacionālajām prasībām ekipētu, ar *NATO* militārajiem formējumiem savietojamu, standartizētu un nodrošinātu valsts aizsardzības instrumentu ar sabalansētiem uzdevumiem un struktūru.

Atbilstoši Valsts aizsardzības koncepcijai NBS ieguldījums valsts aizsardzības sistēmā 2014. gadā bija saistīts ar kaujas gatavības spēju uzturēšanu un pilnveidošanu iespējamā valsts apdraudējuma novēršanai un pārvarēšanai, ieguldījumu starptautiskajās operācijās un atbalsta sniegšanu civilajai sabiedrībai. NBS bija jābūt gataviem veikt citus likumos un starptautiskajos līgumos noteiktos uzdevumus.

Kaut arī iepriekšējo gadu finansiālās krīzes dēļ norisinājās iniciēta NBS reorganizācija, tika nodrošināta nepārtraukta NBS noteikto uzdevumu izpilde. Taču īsajā laika posmā veiktās apjomīgās reorganizācijas rezultātā šobrīd atsevišķas funkcijas NBS ietvaros tiek dublētas, vienlaikus ir vairākas jomas, kuras netiek pilnvērtīgi attīstītas. Tādēļ galvenais 2014. gada uzdevums bija NBS darbības kvalitātes uzlabošana.

Viens no svarīgākajiem uzdevumiem 2014. gadā NBS AŠ bija sistēmas izveide, kas nodrošinās valsts aizsardzībā, starptautiskajās operācijās un spēku formējumos gūtās pieredzes ieviešanu NBS struktūrā.

NBS Nodrošinājuma pavēlniecība sadarbībā ar VAMOIC slēdza centralizētus iepirkumu līgumus par materiāli tehnisko līdzekļu piegādi NBS vajadzībām, veica materiāli tehnisko līdzekļu kvalitātes kontroli, organizēja muitas procedūras, kā arī veica materiāli tehnisko līdzekļu saņemšanu un glabāšanu NBS noliktavās.

NBS ŠB Godasardzes rota un NBS orķestris 2014. gadā nodrošināja Latvijas valsts un NBS militārās ceremonijas, kā arī sniedza atbalstu valstiskajām un nevalstiskajām organizācijām. NBS ŠB Godasardzes rota nodrošināja 128 pasākumus, bet NBS orķestris – 88 militārās ceremonijas, 76 kameransambļu aktivitātes, 32 sabiedriskos pasākumus un 57 koncertus.

JSF 2014. gadā turpinājās patruļkuģu modernizācija. JSF Krasta apsardzes dienests tika iesaistīts jauna starptautiska un starpresoru projekta «Vienots informācijas logs jūrniecības un loģistikas datu administrēšanai» (*AnNa – Advanced National Networks for Administrations*) realizēšanā. Noslēdzies projekts «Jūras spēku flotiles pretmīnu kuģu (*ALKMAAR*) iegāde» un veikts tā pēdējais maksājums.

2014. gadā tika noslēgta vispārīgā vienošanās par helikopteru *Mi-17* lidotspējas nodrošināšanu, kā arī veikts helikoptera *Mi-2* kapitālais remonts.

NBS dalība militārajās mācībās

NBS vienības 2014. gadā piedalījās 53 militārajās mācībās, no kurām būtiskākās bija NBS militārās mācības «Namejs 2014», kas tika organizētas kā bruņoto spēku apvienotās komandvadības mācības, lai apmācītu komandierus un štābus operāciju plānošanā un vadīšanā, vingrinātu stacionāros un izvēršamos komandpunktus un sakaru sistēmas, kā arī pilnveidotu sadarbību un savietojamību taktiskajā līmenī. Mācībās piedalījās vairāk nekā 2200 karavīru un zemessargu no regulāro spēku un ZS vienībām.

Sakarā ar izmaiņām starptautiskās drošības situācijā un *NATO* iniciatīvām sabiedroto klātbūtnes nodrošināšanai 2014. gadā tika iniciētas vairākas jaunas starptautiskās mācības, kurās piedalījās *NATO* valstu bruņoto spēku pārstāvji («*Steadfast Fount 2014*», «*Steadfast Javelin II*», «*Tradent Lance 2014*», «*Winds of Change*»), kas deva iespēju pilnveidot NBS vienību paš aizsardzības spējas individuāli un kolektīvi, kā arī attīstīt uzņemošās valsts spējas.

Militāro iemaņu/spēju padziļinātai apguvei konvencionālajās operācijās NBS piedalījās mācībās «*Saber Strike 2014*», «*Summer Shield 2014*», «*Kevadtorm 2014*» un SzS KBde plānotajās mācībās «*Silver Arrow 2014*», kuras no ikgadējām nacionāla līmeņa mācībām ir kļuvušas par starptautiskām mācībām. 2014. gadā tajās piedalījās vairāk nekā 2100 karavīru no Latvijas, ASV, Igaunijas, Grieķijas, Lielbritānijas un Norvēģijas.

Sekmīgi turpinājās sadarbība ar Dānijas Bruņotajiem spēkiem, proti, Dānijas divīzijas

sastāvā mācību «*Saber Knight 2014*» projekta ietvaros brigāžu līmeņa štāba personāls pilnveidoja iemaņas operāciju plānošanā un vadīšanā, veica individuālā, speciālā un kolektīvā līmeņa apmācību.

GSAB vienības savu spēju uzturēšanā un pilnveidošanā piedalījās gaisa glābšanas un meklēšanas treniņos. Sadarbībā ar *NATO* vienībām tā piedalījās gaisa telpas kontroles mācībās (*Air Surveillance*) kopējā *NATO* tīklā (*AC «Ramstein», CRC «Karmelava», GOC «Lielvārde»*), nodrošināja *NATO* militāro gaisakuģu uzņemšanu GSAB militārajā lidlaukā. Papildus minētajām mācībām GSAB piedalījās vai atbalstīja militārās mācības «*Baltic Warrior 2014*», «*Ramstein Aspect 2014*», «*Ramstein Guard 7*», «*Simple Strike 14-02*» un «*Steadfast Javelin II*».

Lai pilnveidotu JSF štāba personāla iemaņas vadīt taktiskās jūras operācijas kuģu grupas sastāvā un mīnu meklēšanā, jūras telpas novērošanas spējas un ieroču vadības speciālistu prasmes, JSF piedalījās «*Dynamic Move 2014*», «*Baltic SAREX 2014*», «*Baltic FORTRESS 2014*», «*BALTOPS 2014*», «*Open Spirit 2014*», «*Northern Coasts 2014*» un «*FLOTEX 2014*» mācībās. JSF sadarbībā ar civilajām institūcijām mācībās «*BALEX Delta 2014*» pilnveidoja naftas produktu piesārņojumu seku novēršanu.

SUV komandvadības elementu un speciālo operāciju pilnveidošanai piedalījās mācībās «*Flaming Sword 2014*». Pretterorisma plāna ietvaros apdraudējuma situācijas novēršanai, pārvarēšanai un seku likvidācijai tika sniegts atbalsts DP mācībās «*Kurbads*».

ZS, turpinot attīstīt specializēto bataljonu un kaujas atbalsta spējas (aizsardzība no masu iznīcināšanas ieročiem (*CBRN*), pretgaisa aizsardzība inženieru jomās un kājnieku bataljonu spējas svarīgu objektu aizsardzībā, augstas gatavības rotu kolektīvā apmācība),

ZS 2014. gadā uzsāka paaugstinātas gatavības vienību izveidi, īpaši uzmanību veltot pretgaisa aizsardzības, prettanku aizsardzības, inženieru kaujas spējas un aizsardzības no masu iznīcināšanas ieročiem (*CBRN*) attīstībai. 2014. gadā ZS arī piedalījās militārajās mācībās «*Detonators 2014*», «*Wind of Change*», «*Orcaan*» un «*Brave Beduin 2014*».

NBS dalība

starptautiskajās operācijās

NBS 2014. gadā piedalījās *NATO* vadītajā operācijā *ISAF*, ES pretpirātisma operācijā «*Atalanta*», ES operācijā Centrālāfrikas Republikā *EUFOR RCA* un ES apmācības misijā *EUTM Mali*.

NATO starptautiskā miera uzturēšanas operācija Afganistānā (ISAF). 2014. gada 31. decembrī noslēdzās *NATO* vadītā operācija Afganistānā *ISAF*, taču jau 2014. gada vidū notika pakāpeniska pāreja uz jaunās *NATO* apmācības operācijas RS struktūru, kuras galvenais mērķis ir padomu un atbalsta sniegšana Afganistānas drošības spēkiem un institūcijām. *NATO* operācija RS nav kaujas operācija, un tā tika uzsākta 2015. gada 1. janvārī. 2014. gadā operācijā Afganistānā piedalījās 165 Latvijas karavīri.

ES Jūras spēku operācija «Atalanta».

2014. gadā Latvija turpināja dalību ES pret-pirātisma operācijā «Atalanta» (divi NBS karavīri pildīja dienesta pienākumus Lielbritānijā izvietotajā Operacionālajā štābā un divi NBS karavīri – uz Taktiskā štāba kuģa pie Somālijas krastiem Adenas līcī).

ES apmācības misija Mali (EUTM).

Pamatojoties uz AM Aizsardzības politikas plānošanas padomes 2014. gada 6. februāra sēdes protokolu Nr. 2, Latvija palielināja karavīru skaitu dalībai EUTM Ziemeļeiropas un Baltijas valstu apmācību vienībā (NBTT – *Nordic Baltic Training Team*), sākot ar 3. rotāciju 2014. gada martā, kopumā uz Mali nosūtot 14 karavīrus.

ES operācija Centrālāfrikas Republikā (EUFOR RCA).

2014. gada 28. janvārī tika izveidota EUFOR RCA, un 2014. gada 8. maijā Saeima pieņēma lēmumu nosūtīt NBS karavīrus dalībai EUFOR RCA. Ņemot vērā operācijas mērķi – situācijas stabilizēšana, lai uzturētu drošu vidi bēgļiem un nepārtrauktu humānās palīdzības piegādi civiliedzīvotājiem, kamēr atbildība par šo uzdevumu veikšanu tiks nodota plānotajai ANO misijai, – kopumā operācijā EUFOR RCA piedalījās 39 karavīri.

NATO Reaģēšanas spēki (NRF).

Turpinot sniegt ieguldījumu NRF sastāvā, 2014. gada otrajā pusgadā Latvija NRF nodrošināja pretmīnu kuģi ar 45 karavīru apkalpi, kas atradās kaujas dežūrā. Savukārt Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas (NMN) vads NRF sastāvā 2014. gadā atradās kaujas dežūrā ar 20 karavīriem.

ES kaujas grupa. 2014. gadā turpinājās sagatavošanās un sertificēšana Zviedrijas vadītajai ES Ziemeļvalstu kaujas grupai 15/1 vienas ātrās reaģēšanas rotas un kaujas grupas štāba virsnieku sastāvā. NBS piedalījās ar 164 karavīriem.

NBS atbalsts sabiedrībai ārkārtējās situācijās un to radīto seku likvidēšanā

2014. gadā NBS NMN speciālisti veikuši 1333 uzdevumus (1319 izsaukumi). Vidēji dienā veikti četri uzdevumi. 2014. gadā iznīcināti 16 678 sprādzienbīstami priekšmeti (SBP), t.sk. iznīcināti 7054 SBP un 564 dažāda veida uzspriecināšanas līdzekļi, bet 9060 demilitarizēti Liepājā. NMN speciālisti snieguši atbalstu paaugstinātas bīstamības nodarbībām un mācībām, NBS militāro poligonu attīrīšanā no sprādzienbīstamiem priekšmetiem un demilitarizācijā. NMN vienība 2014. gadā četras reizes veica māju, torņu, skursteņu un citu būvju demontāžu, izmantojot spridzināšanas metodi.

ZS 2014. gadā 16 reizes piedalījās pazudušu cilvēku meklēšanā. Tika atrastas astoņas pazudušās personas. 451 pasākumā ZS sniedza atbalstu VP, pašvaldībām un sabiedriskām organizācijām sabiedriskās kārtības nodrošināšanā. Iesaistītas 2933 personas (2085 zemes-sargi, 764 profesionālā dienesta karavīri, 79 ZS veterāni un pieci civilie darbinieki). ZS piedalījies 136 sagatavošanās darbos iespējamajai palīdzības sniegšanai plūdu, mežu ugunsgrēku un citu dabas katastrofu seku likvidēšanā. Iesaistītas 148 personas (87 zemes-sargi, 61 profesionālā dienesta karavīrs).

2014. gadā NBS SzS kopumā piedalījās 14 Latvijas un starptautiskā līmeņa mācībās, kā arī papildus ikdienas uzdevumu veikšanai sniedza palīdzību civilajām institūcijām:

- 1) meža ugunsgrēku un citu dabas katastrofu seku likvidēšanā SzS kopumā piedalījās 140 reizes, iesaistot 30 karavīrus. Tika veikti arī sagatavošanas darbi katastrofu novēršanai un to seku mazināšanai;
- 2) mācību laikā ar spridzināšanas metodi tika iznīcināti sabiedrībai bīstamā stāvoklī esoši divi objekti;
- 3) tika pilnveidota materiāli tehniskā bāze, kas katastrofas gadījumā nodrošinātu nozares darbību. Tika iegādātas divas motorlaivas.

3. Aizsardzības ministrijas personāls

2014. gadā AM struktūrā radikālas izmaiņas netika veiktas. Izveidota Nacionālās kiberdrošības politikas koordinācijas nodaļa, tiešā valsts sekretāra pakļautībā.

2014. gadā AM bija apstiprinātas 233 štata vieniņības. Strādājošo skaits 2014. gada 31. decembrī bija 222, no tiem 143 ierēdņi, 54 darbinieki un 25 militārpersonas.

Darbu starptautiskajās organizācijās, t.sk., NATO struktūrās, veica 67 AM darbinieki un karavīri, t.sk. 3 aizsardzības atašeji, 1 aizsardzības padomnieks, 11 pārstāvji starptautiskā organizācijā, 2 vecākie referenti, 1 vecākais grāmatvedis un 4 vecākie eksperti. Militāro pārstāvju grupas (MPG) ietvaros militāro dienestu ārvalstīs pildīja 45 NBS karavīri.

AM administratīvo vadību 2014. gadā nodrošināja 4 valsts sekretāra vietnieki (politikas jautājumos, nodrošinājuma jautājumos, finanšu jautājumos un administratīvajos un juridiskajos jautājumos), izpildsekretārs militāro spēju attīstības jautājumos, 10 departamentu direktori un 7 patstāvīgo nodaļu vadītāji.

Aizvadītajā gadā AM strādāja 143 (64,4%) sievietes un 79 (35,6%) vīrieši. 18,5% darbinieku bija vecumā no 21 līdz 30 gadiem, 42,3% – vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 20,3% – vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 13,1% – vecumā no 51 līdz 60 gadiem, 5,8% – vecumā no 61 līdz 70 gadiem.

5,5% AM darbinieku ir vidējā vai vidējā speciālā izglītība, bet 94,5% – augstākā izglītība (t.sk. 19,7% bakalaura grāds un 45,1% maģistra grāds).

2014. gadā AM darbā pieņemti 30 jauni darbinieki, t.sk. ierēdņu amatos iecelti 15 darbinieki un 2 karavīri. No darba atbrīvoti 39 darbinieki, t.sk. 10 – pēc paša vēlēšanās, 7 – sakarā ar termiņa beigšanos, 4 – pārcelti uz citu valsts iestādi, 10 – pamatojoties uz savstarpēju vienošanos, 8 – beidzoties pilnvaru laikam.

Aizvadītajā gadā bērna kopšanas atvaļinājumā atradās 15 darbinieki.

Pērn organizēti 14 konkursi uz 16 amatiem, kuriem pieteikušies 112 pretendenti.

2014. gadā pieci AM darbinieki absolvēja augstākās mācību iestādes, viens no tiem ieguva maģistra grādu.

Aizvadītajā gadā AM darbinieki ir apmeklējuši dažādus kvalifikācijas celšanas kursus Latvijā. Valsts administrācijas skolas organizētajosursos piedalījušies 35 darbinieki. 13 darbinieki ir apmeklējuši Valsts administrācijas skolas organizētās atklātās lekcijas. 19 darbinieki apmeklēja Valsts reģionālās attīstības aģentūras un SIA «Datakom» organizētos kursus Eiropas Savienības valsts informācijas sistēmas (ESVIS) lietotājiem. Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšanā iesaistītie darbinieki apmeklēja Eiropas Valsts pārvaldes institūta (EIPA – *European Institute of Public Administration*) organizētās prezidentūras saturiskās mācības.

AM darbinieki turpina uzlabot svešvalodu (angļu un franču) prasmes. AM organizētajos angļu valodasursos mācījās 26 darbinieki, franču valodasursos – 10 AM darbinieki, 5 darbinieki apguva angļu valodu NBS Valodu skolā.

14 AM darbinieki apguva franču valodu Valsts administrācijas skolas un Francijas institūta Latvijā organizētajos franču valodasursos.

Ārvalstīs mācību kursus apmeklējuši 34 darbinieki, t.sk. *IMET* kursus 7 darbinieki.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

2014. gadā AM informēja sabiedrību par aizsardzības nozares aktualitātēm, par Latvijas dalību starptautiskajās operācijās Afganistānā, Centrālāfrikā un Adenas līcī, par apmācības misiju Mali, kā arī par nozīmīgākajiem spēju attīstības projektiem un reģionālo drošību.

2014. gadā nozīmīgākie spēju attīstības projekti, kam tika pievērsta arī lielākā mediju uzmanība, bija SzS KBde mehanizācijas projekts, kura vajadzībām 2014. gada septembrī tika parakstīts līgums par 123 mazlietotu un atjaunotu kāpurķēžu kaujas mašīnu iegādi 48,1 milj. EUR vērtībā; GSAB Lielvārdes lidlauka atklāšana dienas un nakts vizuālajiem lidojumiem; patruļkuģu projekts, kura ietvaros NBS saņēma piekto Latvijā ražoto patruļkuģi P-09 «Rēzekne»; ZS spēju stiprināšana.

Ņemot vērā reģionālo drošības situāciju, 2014. gadā pieauga interese par ZS militārajām mācībām un iespējām kļūt par zemessargiem (tai skaitā arī par kiberzemessargiem).

Tika sniegta izsmeļoša informācija arī par jaunajiem NATO drošības pasākumiem pie alianses austrumu robežas – par patruļlidmašīnu skaita palielināšanu Baltijas valstu patrolēšanas misijā, par sevišķi ātras reaģēšanas spēku izveidi un Velsas samītā pieņemto NATO Gatavības reaģēšanas plānu.

Tāpat sabiedrība tika informēta par starptautisko operāciju «*Atlantic Resolve*», kuras ietvaros Latvijā 2014. gada aprīlī ieradās ASV karavīri, lai nodrošinātu NATO sabiedroto klātbūtni reģionā. Gan sagaidot ASV 173. brigādes karavīrus, gan sagaidot 1. kavalērijas divīzijas dragūnus, tika sarīkotas mediju iespējas, kuru laikā tika demonstrētas arī tehnikas vienības, t.sk. «*Abrams*» tanki un «*Black Hawk*» helikopteri, un sabiedroto kaujas spējas.

Liela uzmanība mediju telpā 2014. gadā tika pievērsta agresijai Ukrainā, kas izraisīja arī pastiprinātu mediju interesi par aizsardzības nozari. 2014. gadā AM Preses nodaļa organizēja divreiz vairāk interviju ar nozares vadību un karavīriem nekā 2013. gadā; pieauga arī ārvalstu žurnālistu un ziņu aģentūru interese par notiekošo reģionā un Latvijas reakciju uz krīzi Ukrainā.

Plašsaziņas pārstāvjiem aizvadītajā gadā tika sagatavoti un izsūtīti 530 preses paziņojumi. 2014. gadā tika organizētas četras preses konferences – ar ASV armijas sekretāra Dž. Makhjū un ASV aizsardzības ministra vietnieka D. Šolē, kā arī aizsardzības ministra R. Vējoņa un NBS komandiera ģlt. R. Graubes dalību, 10 mediju dienas starptautiskajās militārajās mācībās, kā arī vairāk nekā 20 preses iespēju, t.sk. ar aizsardzības nozares vadības un NATO ģenerālsekretāra J. Stoltenberga, NATO Apvienoto spēku pavēlniecības štāba Brunsumā komandiera ģen. H. L. Domrozes un ASV senatora Makeina piedalīšanos.

Tika nodrošināta publicitāte starptautiskajām mācībām «*Saber Strike 2014*», «*Operation Summer Shield XI*», «*Baltic Bikini 2014*»,

«*Steadfast Javelin II*», «*Silver Arrow 2014*», «*Open Spirit 2014*», *BRTX*, «*Steadfast Pinnacle 2014*» un «*Steadfast Pyramid 2014*», «*Orange Knight 2014*», «*Baltic Fortress 2014*», «*BALTOPS 2014*» un «*Baltic Host 2014*», kā arī Latvijas mēroga militārajām mācībām.

Pagājušā gada laikā AM eksperti ir piedalījušies vairākās publiskās aktivitātēs, informējot par kiberdrošības politiku un aktualitātēm gan plašāku sabiedrību, gan nozares ekspertus. AM eksperti piedalījās Banku augstskolas maģistra studiju programmas «Kiberdrošības pārvaldība» izstrādē un vērtēšanā. AM kā Nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības padomes darba nodrošinātāja ir informējis sabiedrību par 2014. gada kiberdrošības politikas prioritātēm – valsts un pašvaldību iestāžu informācijas tehnoloģiju drošības standartu paaugstināšanu, gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē un starptautisko sadarbību kiberdrošības jomā.

CERTLV ir uzskatāma par nozīmīgāko institūciju sabiedrības izglītošanā un informēšanā par virtuālās vides drošu izmantošanu. 2014. gada laikā *CERTLV* ir organizējusi gandrīz 100 pasākumu, un rīkotajos semināros, konferencēs un lekcijās ir izglītoti vairāki tūkstoši cilvēku.

Lai veicinātu operatīvāku informācijas apmaiņu ar plašsaziņas līdzekļiem, tika turpināta video tiešraīžu nodrošināšana no aizsardzības nozares preses konferencēm.

2014. gadā militāro ziņu portāls *www.sargs.lv* arvien biežāk tika izmantots kā avots ziņu aģentūru *LETA* un *BNS*, kā arī ziņu portālu darbā.

Līdzās veiksmīgajam sociālo mediju tīklam *Latvijas armija* (*twitter* konts, *Draugiem.lv* mājaslapa, *Facebook* mājaslapa, *Google+* mājaslapa, *dipity.com* vēstures laika josla, *Flickr* foto kanāls, *YouTube* video kanāls), kas visu gadu informēja sabiedrību un medijus par NBS aktivitātēm, kā arī par *NATO* patruļlidmašīnu lidojumiem, identificējot Krievijas lidaparātus pie *NATO* gaisa telpas robežām, 2014. gadā aktīvu darbību atsāka AM *twitter* konts *@Aizsardzibas-min*, kas informē sabiedrību un medijus par ministrijas aktualitātēm un aizsardzības ministra aktivitātēm. 2014. gada sākumā AM *twitter* kontam sekoja 1257 *twitter* lietotāji, un jau gada beigās sekotāju skaits bija palielinājies līdz 2125.

2014. gadā ir pieaudzis arī pastāvīgo sekotāju skaits. *Twitter* kontam *@Latvijas_armija* aizvadītā gada beigās bija jau 7832 sekotāji, *Draugiem.lv* mājaslapai *Latvijas armija* – vairāk nekā 2800 sekotāju, *Facebook* mājaslapai *Latvijas armija* – vairāk nekā 3316 sekotāju. Ar katru dienu sekotāju skaits turpina pieaugt.

Flickr foto kanālā ievietotās 456 foto izlases kopumā skatītas vairāk nekā 13 201 700 reizi. 2014. gadā kanālā ievietotas 68 foto izlases. Savukārt *YouTube* video kanālu *Latvijas armija* ir abonējuši 2553 apmeklētāji. Tajā ievietotie vairāk nekā 900 video skatīti 1 427 249 reizes. Kanālā ievietotie video 2014. gadā skatīti vairāk nekā 263 000 reizi.

AM mājaslapu pērn apmeklēja vairāk nekā 333 000 interesentu, NBS mājaslapu – aptuveni 25 000, savukārt militāro ziņu portālu *www.sargs.lv* – aptuveni 346 000 interesentu.

4.2. Sabiedrības viedokļa izzināšanas pasākumi

2014. gadā novembrī tīrgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS pēc AM pasūtījuma veica pētījumu «Latvijas iedzīvotāju viedoklis par valsts aizsardzības jautājumiem», nejausā izlasē visos Latvijas reģionos tiešā intervijā aptaujājot 1020 pastāvīgos iedzīvotājus vecumā no 17 līdz 74 gadiem. Pētījuma rezultātā tika secināts, ka visbiežāk iedzīvotāji satraukušies (atbildes «ļoti satrauc» un «drīzāk satrauc») par ekonomisko (89%, tajā skaitā 47% – «ļoti satrauc») un sociālo (84%, tajā skaitā 44% – «ļoti satrauc») drošību Latvijā.

Atbildē par drošības un aizsardzības jautājumu nozīmi respondenta dzīvē nedaudz retāk respondenti norādīja, ka viņus satrauc militārā (72%, tajā skaitā 35% – «ļoti satrauc») un politiskā (72%, tajā skaitā 32% – «ļoti satrauc») drošība Latvijā.

Viedoklis par militāro drošību (valsts aizsardzību) Latvijā. Pētījumā secināts, ka sievietēm ir lielāks satraukums par militāro drošību Latvijā. Šis jautājums satrauc 76% Latvijas sieviešu un 68% vīriešu. Pārsvārā – respondentus vecumā no 46 līdz 60 gadiem (75%), bet retāk – jauniešus vecumā no 17 līdz 25 gadiem (70%).

Militārā drošība satrauc 75% Latvijas pilsoņu un 57% respondentu bez Latvijas pilsonības.

Par valsts aizsardzību ir satraukušies 64% Rīgā dzīvojošo respondentu. Vidzemē militārās drošības jautājums satraucis 90% respondentu,

Zemgalē – 79% un Latgalē – 74%, bet Kurzemē un Pierīgā – 70% respondentu.

Viedoklis par valsts apdraudējuma veidiem un to nozīmīgumu. Visbiežāk respondenti par visaktuālākajiem draudiem Latvijai atzinuši ekonomiskās krīzes (68%). Salīdzinoši bieži minēti arī militārie riski (37%), narkomānija (36%) un noziedzība (35%). Konfliktus starp dažādu tautību cilvēkiem par nozīmīgāko risku Latvijā uzskatīja 26%, dabas vai cilvēku radītas ekoloģiskās katastrofas – 21%, enerģētiskus draudus – 21%. Vēl 11% starp visaktuālākajiem riskiem nosauca terorismu, bet 9% – kiberuzbrukumus. Jāpiebilst, ka tikai 3% aptaujāto iedzīvotāju norādīja, ka Latvijā nav nekādu reālu nozīmīgu risku.

Ja salīdzina 2008. un 2014. gadā veikto aptauju rezultātus, vērojams, ka 2014. gadā biežāk nekā pirms sešiem gadiem iedzīvotāji par nozīmīgākajiem riskiem uzskatījuši militāros riskus (2008. gads – 13%, 2014. gads – 37%), konfliktus starp dažādu tautību cilvēkiem (2008. gads – 13%, 2014. gads – 26%) un enerģētiskus draudus (2008. gads – 16%, 2014. gads – 21%). Savukārt retāk minētas ekonomiskās krīzes (2008. gads – 72%, 2014. gads – 68%), noziedzība (2008. gads – 48%, 2014. gads – 35%) un dabas vai cilvēku radītas ekoloģiskās katastrofas (2008. gads – 27%, 2014. gads – 21%).

Vērtējums kopumā par situācijas attīstību valsts aizsardzības jomā. Lūgti novērtēt situāciju drošības un aizsardzības jomā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 30% respondentu pauda viedokli, ka tā ir uzlabojusies («ievērojami uzlabojusies» un «uzlabojusies»), tajā skaitā 1,5%

atzīmēja atbildi «ievērojami uzlabojusies». Pretēju viedokli («ievērojami pasliktinājusies» un «pasliktinājusies») norādīja 12% (tajā skaitā 1,3% – «ievērojami pasliktinājusies»).

Salīdzinot 2008. un 2014. gada aptaujas, jāsecina, ka 2014. gadā respondenti atzinīgāk vērtējuši pēdējā gada laikā novērotās izmaiņas Latvijas drošībā: to, ka situācija ir uzlabojusies, 2014. gadā norādīja 30%, bet 2008. gadā – 19%.

Pamatojot savu vērtējumu, respondenti, kuri uzskatīja, ka situācija drošības un valsts aizsardzības jomā ir uzlabojusies, visbiežāk atbildēja, ka tas ir, pateicoties *NATO* atbalstam un klātbūtnei Latvijā (25%). Salīdzinoši bieži iedzīvotāji minējuši, ka notiek dažādas mācības karavīriem, pieredzes apmaiņa ar citu valstu karavīriem (15%), ir plānots palielināt/ir palielināts aizsardzības budžets (11%), tiek iepirkts/saņemts jauns aprīkojums, ekipējums, tehnika (10%) un aizsardzības jomai kopumā valsts pievērš vairāk uzmanības (9%).

Respondenti arī minējuši to, ka pēdējā laikā masu medijos vairāk tiek runāts par aizsardzības jomu, izskan informācija par tās uzlabošanu (7%), nostiprinās armija, tā kļūst spējīgāka, aktīvāka (5%), Latvijai tiek sniegts ES un citu valstu atbalsts, to karaspēks atrodas Latvijā (5%) u.c.

Aptaujātie iedzīvotāji, raksturojot, kāpēc viņi uzskata, ka situācija aizsardzības jomā nav mainījies, visbiežāk norādīja, ka Latvijai nekas neapdraud un militāru notikumu nav (10%). Salīdzinoši bieži respondenti atbildēja, ka medijos trūkst informācijas par notiekošo aizsardzības jomā (8%), ka aizsardzībai trūkst

finansējuma vai tas tiek izmantots nesaimnieciski (6%), ka Latvijas armijai ir nepietiekams/slikts bruņojums, nodrošinājums (6%). Tomēr lielākā daļa respondentu nespēja minēt iemeslus, kāpēc, viņuprāt, situācija nav mainījies (19% – neredz pārmaiņas, nekas nenotiek; 41% – grūti atbildēt).

Savukārt iedzīvotāji, kuri pauda uzskatu, ka situācija aizsardzības jomā ir pasliktinājusies, visbiežāk to pamatoja ar bailēm no Krievijas agresijas, aktivitātēm pie Baltijas valstu robežām un ar Latvijas un Krievijas attiecību pasliktināšanos (27%). Vēl minēti tādi aspekti kā finansējuma trūkums aizsardzības jomai (13%), pausts viedoklis, ka Latvijas dalība *NATO* un tās karavīru klātbūtne Latvijā negarantē drošību vai pat pasliktina situāciju, proti, provocē Krieviju, liek iedzīvotājiem uztraukties, (11%), minēts, ka Latvijas armijai ir nepietiekams/slikts bruņojums, nodrošinājums (10%). Iedzīvotāji ir satraukušies arī par situāciju Ukrainā, kas, viņuprāt, ietekmē arī Latvijas drošību (10%). Citi faktori nosaukti retāk.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ministrijas ilggadējie sadarbības partneri ir gan nacionālās, gan starptautiskās nevalstiskās organizācijas (NVO).

Nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības padomes ietvaros AM sadarbojas ar vadošajām informācijas tehnoloģiju nozares organizācijām – kopumā sešām. 2014. gadā ir izveidota ciešāka sadarbība ar Latvijas Interneta asociācijas Drošāka interneta centru jeb *Net-Safe Latvia*, kura darbības nodrošināšanai

turpmākamajam plānošanas periodam ir piesaistīts AM finansējums. Kopā ar citām NVO, piemēram, Latvijas Komercbanku asociāciju, ir uzsākts darbs pie visaptverošas kibernetikas drošības jautājumu integrēšanas sabiedrības informēšanas pasākumos.

Latvijas Transatlantiskā organizācija, Austrumeiropas politikas pētījumu centrs, Latvijas Ārpolitikas institūts, Baltijas–Melnās jūras alianse un Konrāda Adenauera fonds Latvijā veicinājuši sabiedrības izpratni par ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Lai rosinātu aktīvāku nevalstiskā sektora iesaisti aizsardzības nozarē notiekošajos procesos, AM regulāri informē pastāvīgos sadarbības partnerus par aktualitātēm un aicina uz kopējām diskusijām ideju un viedokļu apmaiņai. NVO un citu sabiedrības pārstāvju iesniegtie priekšlikumi tiek izskatīti aizsardzības ministra izveidotajās padomēs.

Sadarbībā ar Latvijas Transatlantisko organizāciju (LATO) un Ārlietu ministriju tika organizēta ikgadējā Rīgas konference, kas pulcēja augsta līmeņa ārpolitikas un drošības politikas ekspertus. Rīgas konference ir kļuvusi par vienu no lielākajiem un ievērojamākajiem forumiem Ziemeļeiropā ar kvalitatīvām augsta līmeņa diskusijām par aktuālākajiem ārpolitikas, drošības un starptautisko attiecību dienaskārtības jautājumiem.

Nozīmīgu ieguldījumu LATO deva kopīgi organizētajās aizsardzības nozares pārstāvju palīdzības akcijās Ukrainas militārpersonām. 2014. gadā tika nokomplektēti divi lieli atbalsta sūtījumi Mikolajevas apgabalā izmitinātajām karavīru ģimenēm, kuras bija spiestas pamest

savas dzīvesvietas Krievijas anektētajā Krimā. 230 skolas somas, kas piepildītas ar mācībām nepieciešamām lietām, tika nogādātas militārpersonu bērniem, uzsākot mācību gadu 1. septembrī. Sagaidot jauno gadu, tika sagādātas dāvanas vairāk nekā 300 bērniem, kā arī Ukrainas militārpersonu ģimenēm tika nogādātas sešas tonnas ziemas sezonai noderīgu lietu, t.sk. eļļas radiatoru, segas un siltās drēbes.

Sadarbojoties ar Lauku bibliotēku atbalsta biedrību (LBAB), AM organizēja NBS pārstāvju un jaunsargu dalību LBAB organizētajos «Grāmatu svētkos» dažādās Latvijas pilsētās un ciemos. To ietvaros ZS informēja iedzīvotājus par NBS darbu un atbalsta sniegšanu sabiedrībai, bet jaunsargi kopā ar zemessargiem rīkoja veiklības stafetes, kā arī informēja jauniesus par Jaunsardzes aktivitātēm.

Sadarbībā ar vienu no lielākajām starptautiskajām NVO – ASV Vācijas Māršala fondu (*GMF*) – AM vadība ik gadu piedalās Briseles forumā, lai diskutētu par jaunākajiem izaicinājumiem transatlantiskajā vidē un popularizētu Latvijas NVO veikumu pētniecībā par ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Briseles forums ir gadskārtēja ietekmīgu Ziemeļamerikas un Eiropas politikas, uzņēmējdarbības un intelektuālo līderu tikšanās. Ilggadējā dalība forumā stiprina transatlantisko saiti sabiedroto vidū, palīdz Latvijai uzturēt pastāvīgu stratēģiskās partnerības dialogu ar ASV, veicina ieguldījumu ES kaimiņu reģiona drošības stiprināšanā, kā arī sniedz iespēju piedalīties starptautiskajās debatēs par globālās drošības politikas un reģiona nākotnes attīstības jautājumiem.

5. Aizsardzības ministrijas plāns 2015. gadam

5.1. 2014. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

2014. gadā noritējis intensīvs darbs pie iesāktu iniciatīvu realizēšanas, proti, ir izstrādāta juridiskā bāze Baltijas Apvienotā štāba elementa aktivizēšanai, kuram jāuzsāk darbs 2015. gadā. Dalībai *NATO* mācībās «*Trident Juncture*» 2015. gadā un *NATO* Ātrās reaģēšanas spēkos 2016. gadā ir izveidota kopīga nepastāvīga bataljona līmeņa vienība.

Kopš pērnā gada aprīļa Baltijas jūrā nepārtraukti dežurē un patrolē *NATO* Pastāvīgā jūras spēku grupa. Latvijas JSF pretmīnu kuģis arī pievienosies grupas sastāvam, uzsākot dežūru 2015. gada 1. jūlijā.

2014. gadā tika turpināts darbs pie speciālās militārā atbalsta sistēmas izveidošanas Baltijas valstīs un Polijā. Pirmais solis šīs sistēmas izveidē mūsu reģionā būs komandcentru izveide, kas spētu vadīt, koordinēt un sniegt praktisku atbalstu *NATO* kaujas formējumu darbībai reģionā militāro mācību vai reālo operāciju gadījumā. Nākamajā *NATO* aizsardzības ministru sanāksmē 2015. gada jūnijā ieplānoti tālākie lēmumi par militārās infrastruktūras modernizāciju un loģistikas atbalsta sistēmas veidošanu.

2014. gadā tika sākti AM dažāda līmeņa pasākumu plānošana Latvijas prezidentūras ES

Padomē ietvaros: 2015. gada janvārī – seminārs par KDAP un ES Aizsardzības ministriju politikas direktoru neformālā sanāksme; februārī – AM sadarbībā ar *GMF* Vašingtonā rīkots seminārs par transatlantisko sadarbību, kā arī aizsardzības ministru neformālā tikšanās; martā – ES nodrošinājuma politikas direktoru sanāksme, kā arī konference par kiberaizsardzību Berlīnē, aprīlī – ES Padomes «*Athena*» īpašās komitejas, kas atbild par kopējo izmaksu finansējumu ES militārajās operācijās, neformālā sanāksme; maijā – ES Militārās komitejas izbraukuma sanāksme, kā arī seminārs par kibernetikas drošības stratēģijām Rīgā; jūnijā – ES Politisko un militāro jautājumu darba grupas izbraukuma sanāksme un seminārs par mākoņskaitļošanas pakalpojumu drošību un Digitālā asambleja.

2014. gadā tika turpināts darbs pie SzS KBde mehanizācijas projekta īstenošanas. Saskaņā ar 2014. gada 27. februārī parakstīto nodomu vēstuli starp Latviju un Lietuvu Velsas samita laikā 2014. gada 4. septembrī tika noslēgts līgums par modernizēto kāpurķēžu bruņutransporta iegādi. Vienas rotas sākotnējās operacionālās spējas plānots sasniegt 2018. gadā.

2014. gadā tika turpināts darbs pie vienotas degvielas uzskaites un izlietojuma kontroles sistēmas ieviešanas aizsardzības resorā. 2014. gadā veiksmīgi realizēts maršruta un degvielas kontroles sistēmas eksperiments vienam no NBS JSF lietošanā esošajam kuģim. Pamatojoties uz eksperimenta rezultātiem, 2015. gadā lems par degvielas uzskaites un izlietojuma kontroles sistēmas uzstādīšanu visiem transporta līdzekļiem

vienā no NBS vienībām, kā arī sistēmas uzstādīšanu nākotnē visai flotei.

2014. gadā aktīvi tika turpināts nozīmīgākais NBS ilgtermiņa projekts – GSAB lidlauka rekonstrukcija Lielvārdē, pateicoties *NATO* līdzfinansējumam. Svarīgākie darbi ir saistīti ar aviācijas degvielas noliktavas būvniecību, kuru plānots pabeigt 2015. gadā. 2015. gadā paredzēts turpināt bāzes kopējās infrastruktūras sakārtošanu un uzlabošanu.

2014. gadā AM parakstīja saprašanās memorandumu ar *NATO* Komunikāciju un informācijas aģentūru (*NCI Agency*) par vienotas gaisa komandvadības un kontroles sistēmas programnodrošinājuma elementa ieviešanu. 2015. gadā projekta ietvaros paredzēts uzsākt telpu infrastruktūras pielāgošanas darbus, t.i., veikt pārbūvi Gaisa operāciju centra telpās, kas atrodas GSAB Lielvārdē.

2012. gadā AM no NBS pārņēma «Gaisa telpas novērošanas radaru ieviešanas projektu», kurš tika uzsākts 2007. gadā. Projekta mērķis ir uzlabot NBS gaisa telpas novērošanas spējas un panākt *NATO MMR* izpildi attiecībā uz gaisa telpas novērošanu. Lai realizētu šo mērķi, līdz 2015. gada vidum plānots izgatavot, piegādāt un uzstādīt divus jaunus tālās darbības trīsdimensiju radiolokatorus Latvijas teritorijā, kā arī izveidot pozīcijas šo radiolokatoru uzstādīšanai.

2014. gadā tika pabeigta otra radiolokatora pozīcijas izbūve, bet 2015. gadā tiks uzstādīts otrs radiolokators un noslēgts šis Latvijai un *NATO* nozīmīgais projekts.

5.2. 2015. gada galvenie uzdevumi un pasākumi

Saskaņā ar Valdības rīcības plānu un aizsardzības plānošanas dokumentiem 2015. gadā kā būtiskākie minami šādi uzdevumi un pasākumi:

- gaisa telpas novērošanas un pretgaisa aizsardzības spēju attīstība, noslēdzot līgumu par sistēmu iegādi;
- ZS apmācību procesa pilnveidošana un tā kvalitātes uzlabošana;
- ZS paaugstinātas gatavības vienību izveides turpināšana, t. sk. nepieciešamās apmācības nodrošināšana;
- SzS KBde mehanizācijas projekta īstenošana, uzsākot nepieciešamā papildu ekipējuma iegādi, infrastruktūras izveidi un personāla apmācību;
- NBS kopējās kaujas gatavības paaugstināšana un pārbaude;
- kibernetikas spēju attīstīšana un kiberaizsardzības vienības izveides turpināšana;
- NBS komandvadības un sakaru sistēmas attīstības un pilnveides uzsākšana;
- Valsts aizsardzības koncepcijas izstrāde;
- NBS attīstības plāna 2012.–2024. gadam aktualizēšana;
- Jaunsardzes kustības stiprināšana un pieejamības veicināšana;
- uzņemošās valsts atbalsta pilnveidošana un infrastruktūras attīstība, t. sk. Ādažu bāzes un Lielvārdes lidlauka infrastruktūras attīstība;
- dalība dažāda līmeņa nacionālajās un starptautiskajās mācībās, t. sk. Latvijas dalība *NATO* ātrās gatavības spēku sertificēšanas mācībās «*Trident Juncture*» ar apmēram 230 karavīru ieguldījumu Baltijas bataljona sastāvā;

- dalības *NATO* vadītajā starptautiskajā apmācību misijā «*Resolut Support*» Afganistānā, ES «*Atalanta*» operācijā un ES apmācības misijā Mali turpināšana;
- dalības *NATO* un ES ātrās reaģēšanas spēkos turpināšana, nodrošinot ieguldījumu *NATO* ātrās reaģēšanas spēkos ar Militārās policijas vadu un pretmīnu kuģi un nodrošinot Latvijas dalību Zviedrijas vadītajā ES Kaujas grupā;
- Latvijas prezidentūras ES Padomē īstenošana.

5.3. Aizsardzības ministrijas 2015. gada budžets

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (EUR)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	9 468 887
12.00.00.	Kara muzejs	1 291 431
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	174 518 436
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	5 459 674
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	11 741 630
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	13 453 283
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	22 560 244
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	3 131 806
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	5 760 383
70.00.00.	Citu Eiropas Savienības politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	351 510
73.00.00.	Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	739 091
96.00.00.	Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšana 2015. gadā	643 105
97.00.00.	Nozaru vadība un politikas plānošana	4 774 988
KOPĀ AM		253 894 468

Programma «Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumiem Nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts» 2.5.1. punktu, informācija par šīs programmas izdevumiem ir slepena.

Programma «Kara muzejs»

No programmas «Kara muzejs» tiek finansēta LKM darbība un biedrība «Brāļu kapu komiteja».

Programma «Nacionālie bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums NBS – ir apvienoti visu NBS regulāro spēku vienību un ZS uzturēšanas izdevumi un izdevumi starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam.

Programma «Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts LĢIA funkciju veikšanai un Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts robežas demarkācijas darbu nodrošināšanai.

Programma

«Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums dalības *NATO* pasākumu finansēšanai, informācijas tehnoloģiju drošības veicināšanai Latvijā un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma

«Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma

«Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta VAMOIC darbība, kā arī AM remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimnieko-

šana, iepirkuma procedūru veikšana AM, tās padotībā esošo iestāžu un NBS vajadzībām.

Programma «Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta RJC darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta veicināšana Latvijas aizsardzības politikai.

Programma

«Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un NBS militāro pārstāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma

«Citu ES politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošana»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācijai, dodoties uz ES Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sēdēm, kā arī finansējums AM valdījumā esošā nekustamā īpašuma vides aizsardzības pasākumu realizācijai *LIFE* programmas ietvaros.

Programma

«Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcija atbilstoši

NATO prasībām, kas iekļauta *NATO NSIP*. Projekta īstenošanas rezultātā tiks izveidots *NATO* un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas nepieciešama, lai NBS varētu pildīt savus uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai. Realizējot projektu, Latvija izpildīs *NATO* valsts pasākumus, t.sk. nepieciešamības gadījumā nodrošināt *NATO* operāciju atbalsta pasākumus, apkalpot *NATO* gaisa patrulēšanas lidmašīnas. No programmas tiek finansēta daļība Eiropas Komisijas līdzfinansētajā projektā «Vienots informācijas logs jūrniecības un loģistikas datu administrēšanai».

Programma

«Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā»

No programmas tiek finansēti Latvijas Republikas AM atbildībā esošie pasākumi, kas saistīti ar Latvijas prezidentūras ES Padomē nodrošināšanu 2015. gadā.

Programma

«Nozaru vadības un politikas plānošana»

Programmā iekļauts AM centrālā aparāta darbības nodrošināšanai nepieciešamais finansējums

Aizsardzības ministrijas publiskajā pārskatā izmantotie saīsinājumi

AGS	<i>Alliance Ground Surveillance System</i> – NATO Sauszemes novērošanas sistēma
AM	Aizsardzības ministrija
<i>AnNa</i>	<i>Advanced National Networks for Administrations</i> – projekts «Vienots informācijas logs jūrniecības un loģistikas datu administrēšanai»
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ARRC	<i>Allied Rapid Reaction Corps</i> – Sabiedroto spēku ātrās reaģēšanas korpuss
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
AŠ	Apvienotais štābs
BALTDEFCOL	<i>Baltic Defence College</i> – Baltijas aizsardzības koledža
BALTRON	<i>Baltic States Naval Squadron</i> – Baltijas valstu jūras eskadra
CBRN	<i>Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defense</i> – aizsardzība no masu iznīcināšanas ieročiem
CERTLV	<i>Computer Emergency Response Team</i> – Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija
«DAIF Latvija»	Latvijas Drošības un aizsardzības institūciju federācija
DP	Drošības policija
EDSO	Eiropas Drošības un sadarbības organizācija
EIPA	<i>European Institute of Public Administration</i> – Eiropas Valsts pārvaldes institūts
EMPA	<i>European Military Press Association</i> – Eiropas Militārās preses asociācija
ES	Eiropas Savienība
ESVIS	Eiropas Savienības valsts informācijas sistēma
EUFOR RCA	<i>European Union military operation in the Central African Republic</i> – ES operācija Centrālāfrikā
EUTM Mali	<i>European Training Mission Mali</i> – ES apmācību misija Mali
EVRS	<i>European Vertical Reference System</i> – Eiropas vertikālā atskaites sistēma
FMF	<i>Foreign Military Financing</i> – Finanšu palīdzības programma
GMF	<i>German Marshal Fund</i> – Vācijas Māršala fonds
GSAB	Gaisa spēku aviācijas bāze
ĢI	Ģenerālinspekcija

IeM	Iekšlietu ministrija
IKP	iekšzemes kopprodukts
IMET	<i>International Military Education and Training</i> – Starptautiskā militārās izglītības un mācību programma
INSPIRE	<i>Infrastructure for Spatial Information in the European Community</i> – Telpiskās informācijas infrastruktūra Eiropas Kopienā
IRF	<i>Immediate Response Force</i> – Augstas gatavības spēki
ISAF	<i>International Security Assistance Force</i> – Starptautiskie drošības atbalsta spēki
IzM	Izglītības un zinātnes ministrija
JEF	<i>Joint Expeditionary Force</i> – Apvienotie reaģēšanas spēki
JFO	<i>Joint Fires Observer</i> – apvienotā uguns atbalsta novērotāji
JOG	<i>Joint Operations Graphic</i> – kopējo operāciju karte
JPI	Jaunās politikas iniciatīvas
JSF	Jūras spēku flotile
JTAC	<i>Joint Terminal Attack Controller</i> – tuvie gaisa atbalsta kontrolieri
KBde	Kājnieku brigāde
KDAP	Kopējā drošības un aizsardzības politika
LATO	Latvijas Transatlantiskā organizācija
LatPos	Latvijas Pozicionēšanas sistēma
LBAB	Lauku bibliotēku atbalsta biedrība
LĢIA	Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
LKM	Latvijas Kara muzejs
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LU	Latvijas Universitāte
MGCP	<i>Multinational Geospatial Co-production Program</i> – Starpvalstu ģeotelpiskās informācijas kopražošanas programma
MIC	Military Intelligence Committee – Militārās izlūkošanas komiteja
MIDD	Militārās izlūkošanas un drošības dienests
MK	Ministru kabinets

MMR	<i>Minimum military requirements</i> – minimālās militārās prasības
MP	Militārā policija
MPG	Militāro pārstāvju grupa
MTEP	<i>Military Training and Exercise Program</i> – Militāro mācību un apmācību programma
NATO	<i>North Atlantic Treaty Organization</i> – Ziemeļatlantijas līguma organizācija
NATO STO	<i>NATO Science and Technology Organization</i> – NATO Zinātnes un tehnoloģijas organizācija
NB TSU	<i>Nordic-Baltic Transition support unit</i> – Ziemeļeiropas un Baltijas valstu pārejas atbalsta vienība
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NBTT	<i>Nordic Baltic Training Team</i> – Ziemeļeiropas un Baltijas valstu apmācību vienība
NCI Agency	<i>NATO Communications and Information Agency</i> – NATO Komunikāciju un informācijas aģentūra
NIS	<i>Network and Information Security</i> – Tīklu un informācijas drošība
NMN	nesprāgušās munīcijas neitralizēšana
NRF	<i>NATO Response Force</i> – NATO Reaģēšanas spēki
NSIP	<i>NATO Security Investment Programme</i> – NATO Drošības investīciju programma
NVO	nevalstiskās organizācijas
PSRS	Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
RC-N	<i>Regional Command North</i> – Reģionālā pavēlniecība «Ziemeļi»
RJC	Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
RS	<i>Resolute Support</i> – NATO apmācības operācija
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SBP	sprādzienbīstami priekšmeti
SNMCMG-1	<i>Standing NATO Mine Countermeasures Group One</i> – NATO 1. pretmīnu kuģu grupa
STANAG	<i>Standartisation agreement</i> – NATO militāro aviācijas poligonu standartizācijas līgums
SUV	Speciālo uzdevumu vienība
SzS	Sauszemes spēki

ŠB	Štāba bataljons
UAV	<i>Unmanned aerial vehicles</i> – bezpilota lidaparāti
VAMOIC	Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs
VD 2011	«Vīnes dokuments 2011»
VJTF	<i>Very High Readiness Joint Task Force</i> – Sevišķi ātras reaģēšanas grupējums
ZS	Zemessardze

